

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาศาสตรบัณฑิต)

ปริญญา

วิทยาศาสตรบัณฑิต

วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถาน
คลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา

Participation Process towards Establishment and Management on Tsunami Monument
at Khao Lak-Lam Rou National Park, Phang-nga Province

นามผู้วิจัย นายเอกพันธุ์ วงศ์กำแหง

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์สิทธิชัย ตันชนะสฤษฎ์, วท.ค.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์กิตติชัย รัตนะ, ป.ร.ค.)

ประธานสาขาวิชา

(ศาสตราจารย์เกษม จันทร์แก้ว, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญจนา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถาน
คลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา

Participation Process towards Establishment and Management on Tsunami Monument
at Khao Lak-Lam Rou National Park, Phang-nga Province

โดย

นายเอกพันธุ์ วงศ์กำแหง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตรบัณฑิตสิ่งแวดล้อม)

พ.ศ. 2552

เอกพันธุ์ วงศ์กำแหง 2552: การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)
สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์สิทธิชัย ตันชนะสฤษฎี, วท.ด. 133 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนกับลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมต่อโครงการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติประเภท ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test และ F-test จำนวนครัวเรือนตัวอย่างเท่ากับ 357 ครัวเรือน

การวิจัยการศึกษาจากตัวแปรชีวิตการมีส่วนร่วมของชุมชน 10 ตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม อาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือน ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การรับรู้ข่าวสาร โดยกำหนดเกณฑ์การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็น 3 ระดับ การมีส่วนร่วมสูง (ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00) การมีส่วนร่วมปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67) การมีส่วนร่วมต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ทำการทดสอบสมมติฐานระหว่างสภาพเศรษฐกิจ สังคม กับการมีส่วนร่วมของราษฎรท้องถิ่นในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยใช้สถิติ t-test และ F-test

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.80 ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการรับรู้ข่าวสาร มีความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05

Ekapun Wongkamhang 2009: Participation Process towards Establishment and Management on Tsunami Monument at Khao Lak-Lam Rou National Park, Phang-nga Province. Master of Science (Environmental Science), Major Field: Environmental Science, College of Environment. Thesis Advisor: Associate Professor Sittichai Tantanasarit, Ph.D. 133 pages.

This research were study on the socio-economic and people participation at the surrounding of Khao Lak-Lam Rou National Park. The study covered the mean comparision between socio-economic factors and people participation on Tsunami Monument Project. Data collection was by made through questionnaires, and statistical analysis methods used for analyzing were percentage, mean, minimum and maximum. Hypothesis tested by t-test and F-test. Household sample was consisted of 357.

People participation in this study indicated by 10 variables consisted of gender, age, family situation, social member group, education, settlementation, occupation, income, participation knowledge and people's information. The criteria of people participation had 3 levels were high potential (mean = 3.68-5.00), moderately potential (mean = 2.34-3.67) and low potential (mean = 1.00-2.33). Data was processed and analyzed using Statistical Package. Hypothesis testing between socio-economic factors and people's participations were used by t-test and F-test of Establishment and Management on Tsunami Monument at Khao Lak-Lam Rou National Park Project.

These study found that people participation level on Establishment and Management on Tsunami Monument at Khao Lak-Lam Rou National Park, Phang-nga Province Project was moderately level (mean 2.80). Hypothesis testing found that gender, social member group and people's information were significantly at 0.05 level.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

____ / ____ / ____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ได้นั้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ดร. สิทธิชัย ตันธนะสฤษฎี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ กิตติชัย รัตนะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจสอบ แก้ไข เพื่อความถูกต้องและความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัววงศ์กำแหง ที่คอยให้กำลังใจและ สนับสนุนข้าพเจ้าในการทำวิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย และกราบขอบคุณประชาชน ชาวพังงาทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและทำยสุคนธ์ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ สิ่งแวดล้อมรุ่น 29 และรุ่น 31 ทุกคนที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กันมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบแด่บุพการี คณาจารย์ และผู้มีพระคุณ ทุกท่าน

เอกพันธุ์ วงศ์กำแหง
เมษายน 2552

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
-------------	-----

สารบัญภาพ	(8)
-----------	-----

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการศึกษา	4
นิยามศัพท์	4

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	15
นโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	20
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเกิดสึนามิ	23
ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา	26
โครงการและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ	
บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
พื้นที่ที่ทำการศึกษา	40
กรอบแนวคิดในการศึกษา	41
สมมติฐานของการศึกษา	41

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	51

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการศึกษาและข้อวิจารณ์	54
ข้อมูลทางด้านสังคมของประชากร	55
ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของประชากร	62
ข้อมูลทางการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	
บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่	67
ข้อมูลทางด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	68
ข้อมูลทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้าง	
อนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ	70
ข้อมูลทางการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้าง	
อนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ	74
ข้อมูลทางการยอมรับของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ	
โครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิและข้อคิดเห็นอื่นๆ	79
การทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อ	
โครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ	
บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา	81
ข้อมูลทางด้านความคิดเห็นของชุมชนต่อกระบวนการตัดสินใจต่อ	
โครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ	102
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	107
สรุปผลการศึกษา	107
ข้อเสนอแนะ	112
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	113
ภาคผนวก	117
ประวัติการศึกษา	133

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและครัวเรือนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษาบริเวณที่ตั้งโครงการจัดตั้งอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา	49
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านสังคมประชากร	56
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านเศรษฐกิจของประชากร	63
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่	67
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่	69
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่	71
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่	74
8	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่	78
10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการยอมรับของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่	80
11	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามเพศ โดยรวมทุกด้าน	82
12	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามเพศ ในแต่ละด้าน	83
13	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามอายุ โดยรวมทุกด้าน	84
14	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามอายุ ในแต่ละด้าน	85
15	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามสถานภาพ ในครัวเรือน โดยรวมทุกด้าน	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน ในแต่ละด้าน	87
17	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมโดยรวมทุกด้าน	88
18	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมในแต่ละด้าน	89
19	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมทุกด้าน	90
20	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามระดับการศึกษา ในแต่ละด้าน	91
21	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามภูมิลำเนา โดยรวมทุกด้าน	92
22	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามภูมิลำเนา ในแต่ละด้าน	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลีนยักษ์สีนามิ จำแนกตามอาชีพโดยรวมทุกด้าน	94
24	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลีนยักษ์สีนามิ จำแนกตามอาชีพในแต่ละด้าน	94
25	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลีนยักษ์สีนามิ จำแนกตามรายได้โดยรวมทุกด้าน	96
26	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลีนยักษ์สีนามิ จำแนกตามรายได้ในแต่ละด้าน	97
27	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลีนยักษ์สีนามิ จำแนกตามความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วม โดยรวมทุกด้าน	99
28	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลีนยักษ์สีนามิ จำแนกตามความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วม ในแต่ละด้าน	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
29	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามการรับรู้ ข่าวสาร โดยรวมทุกด้าน	100
30	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามการรับรู้ ข่าวสาร ในแต่ละด้าน	101
31	การดำเนินโครงการมีแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสมกับความต้องการ ของชุมชน	102
32	ปัจจัยในการตัดสินใจดำเนินโครงการ	103
33	การปรับตัวเพื่อรองรับการมีโครงการในอนาคต	104
34	รูปแบบการบริหารจัดการในการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถาน คลื่นยักษ์สึนามิแบบบูรณาการ	105
35	รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ	106
36	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	111

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	เขตการจัดการอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา	27
2	ที่ตั้งโครงการอนุรักษ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ อุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา	33
3	พื้นที่ที่ทำการศึกษา	40
4	กรอบแนวคิดในการศึกษา	41

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิที่เกิดขึ้นในบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ได้ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของทั้งประชาชนชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นจำนวนมาก ภัยพิบัติครั้งนี้ได้สร้างความตื่นตระหนก และยังคงความเศร้าสลดสู่ผู้คนทั่วโลก สำหรับประเทศไทยนั้นบริเวณที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ บริเวณเขาหลักในจังหวัดพังงา สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในแถบชายฝั่งทะเลอันดามัน ซึ่งถือเป็นไข่มุกเม็ดงามเม็ดหนึ่งในทวีปเอเชีย ประชาชนในบริเวณนั้นตลอดจนครอบครัวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ต่างทุกข์ระทมกับการสูญเสียคนใกล้ชิด ภัยพิบัติดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ตราตรึงอยู่ในใจทุกคน และเตือนให้เห็นถึงภัยธรรมชาติอันมีต้นเหตุมาจากความละเอียดที่เจ้าคุณแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลไทยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะจัดให้มีการร่วมมือระหว่างชาวไทยและชาวต่างประเทศเพื่อรำลึกถึงผู้เสียชีวิต ซึ่งขณะเดียวกันได้จัดให้มีอนุสรณ์สถานเพื่อรำลึกถึงประชาชนทั่วโลกที่ยื่นมือให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ที่ประสบเคราะห์กรรมจากคลื่นสึนามิ ดังนั้น อนุสรณ์สถานแห่งนี้จึงไม่เพียงแต่จะเป็นสถานที่รำลึกถึงผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์ภัยพิบัติอันน่าสะพรึงกลัวในเดือนธันวาคมเท่านั้น แต่ยังเป็นการรำลึกถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลังต่อมิตรภาพและการแสดงออกซึ่งมนุษยธรรมของทุกๆ ฝ่าย โดยหนึ่งปีหลังจากที่เหตุการณ์คลื่นสึนามิผ่านพ้นไป รัฐบาลไทยได้จัดการประกวดแนวความคิดเกี่ยวกับอนุสรณ์สถานเหตุการณ์ภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิขึ้น เพื่อคัดเลือกแนวความคิดจากนานาชาติมาสร้างอนุสรณ์สถานรำลึกถึงผู้เสียชีวิตภายในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา ให้ความกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติเดิม เพื่อเป็นสถานที่บันทึกประวัติศาสตร์ เป็นสถานที่รำลึกถึงผู้เสียชีวิต เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการสำหรับเด็กเยาวชนและประชาชนทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ และให้อนุสรณ์สถานแห่งนี้เป็นสัญลักษณ์ของความหวังใจ ความมีน้ำใจของมวลมนุษยชาติ ที่ไม่ทอดทิ้งกันในยามที่เพื่อนมนุษย์ประสบภัย และได้รับความลำบาก โดยไม่มีการแบ่งแยกชนชาติและศาสนา

อุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา เป็นบริเวณที่ได้รับเลือกให้มีการจัดตั้งอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ มีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในพื้นที่อำเภอตะกั่วป่า อำเภอกะปง อำเภอท้ายเหมือง และอำเภอเมือง จังหวัดพังงา เนื้อที่ประมาณ 78,125 ไร่ หรือประมาณ 125 ตารางกิโลเมตร ได้ประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 66 ของประเทศไทย เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2534 มีลักษณะพื้นที่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน และเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำที่สำคัญในจังหวัดพังงา เดิมพื้นที่บริเวณชายทะเลเป็นเพียงวนอุทยานชายทะเลเขาหลัก ซึ่งมีลักษณะเป็นชายฝั่งทะเลยุบตัวและชายหาด แต่เมื่อมีการสำรวจจึงพบว่าบริเวณดังกล่าวมีจุดเด่นทางธรรมชาติหลายแห่ง มีพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่านานาชนิด ซึ่งควรอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าไว้ จึงมีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่

ดังนั้น ในการจัดตั้งอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อการจัดตั้งและบริหารจัดการอนุสรณ์สถานดังกล่าว โดยนำข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งแนวคิดของประชาชนในพื้นที่ มาวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ เพื่อให้ประชาชนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แสดงความต้องการ และร่วมกันวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ร่วมกัน เพื่อให้เกิดเป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม โดยหวังว่าอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ แห่งนี้ จะไม่ใช่เพียงสิ่งปลูกสร้างที่เกิดขึ้นตามกระแสเท่านั้น หากแต่เป็นอนุสรณ์เตือนใจให้ทุกๆ ฝ่าย หันมาให้ความสำคัญในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า และก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่มากที่สุดด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาลึก-ลำนารู จังหวัดพังงา
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาลึก-ลำนารู จังหวัดพังงาต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน ต่อ โครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาลึก-ลำนารู จังหวัดพังงา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาลึก-ลำนารู จังหวัดพังงา
2. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาลึก-ลำนารู จังหวัดพังงา
3. ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการที่เหมาะสมต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาลึก-ลำนารู จังหวัดพังงา อีกทั้งสามารถนำไปปรับใช้กับพื้นที่อื่นๆ ที่มีสภาพต่างๆ คล้ายคลึงกัน

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา มีประชากรเป้าหมายของการศึกษาคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตบริเวณที่ตั้งโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ ครอบคลุม 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอดงรักป่า และอำเภอยายเหมือง

นิยามศัพท์

ประชาชน หมายถึง บุคคลที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือคู่สมรส หรือ บุคคลที่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับครัวเรือนได้ โดยมีอายุตั้งแต่ 15-70 ปี และ/หรือ เป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจแทนสมาชิกทุกคนในครอบครัว

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนผู้ได้รับหรือเสียผลประโยชน์ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมวิเคราะห์ตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามผลโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยรัฐเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนหรือชุมชน สามารถพัฒนาทักษะ และขีดความสามารถจนสามารถพึ่งพาตนเองได้

โครงการจัดตั้งอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ หมายถึง โครงการจัดสร้างอนุสรณ์สถานเหตุการณ์ภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ เพื่อเป็นสถานที่บันทึกประวัติศาสตร์ เป็นสถานที่รำลึกถึงผู้เสียชีวิตและผู้ที่ทำให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย รวมถึงเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการ สำหรับเยาวชนและประชาชนทั่วไป โดยเน้นการใช้ภูมิทัศน์เพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอด และบันทึกลงใจให้ผู้มาพบเห็นและเที่ยวชมได้รำลึกถึง

อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่เป็นแหล่งทำให้เกิดรายได้หลักเพื่อนำมาจุนเจือสมาชิกในครัวเรือนอยู่เป็นประจำ

อาชีพรอง หมายถึง อาชีพอื่นๆ ที่ประกอบเสริมในช่วงเวลาที่ว่างจากการประกอบอาชีพหลักโดยใช้เวลาในการประกอบเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าอาชีพหลัก

ระดับการศึกษา หมายถึง การได้รับการเรียนรู้ หรือการได้ศึกษาชั้นสูงสุด จากสถานศึกษา ที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ และรวมถึงการศึกษานอกโรงเรียน ของหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนครัวเรือนที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ภูมิลาเนาเดิม หมายถึง ถิ่นที่ประชาชนกำเนิดหรืออยู่อาศัยก่อนเข้ามาอยู่ในพื้นที่ ตำบลบางเนิน หมู่ 5 และหมู่ 6 ตำบลบางเหล่าโอน อำเภอดงหลวง และ ตำบลบ้านลำภู ตำบลบ้านเขาหลัก ตำบลลำแก่น อำเภอยะหริ่ง จังหวัดพังงา

สถานภาพในชุมชน หมายถึง สถานภาพทางสังคมของประชาชน เช่น ลูกบ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น

การได้รับข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การได้รับฟัง การได้อ่าน การได้ชมรายการ หรือการได้รับข่าวสารการได้รับการบอกเล่า ได้รับการฝึกอบรม ที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม เช่น หลักการของการมีส่วนร่วม ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม เป็นต้น

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงาได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
3. นโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเกิดสึนามิ
5. ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา
6. โครงการและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. พื้นที่ที่ทำการศึกษา
9. กรอบแนวคิดในการศึกษา
10. สมมติฐานของการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ เช่น กิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ หลายรูปแบบ หลายวิธีการแตกต่างกันไปตาม วัตถุประสงค์ ทำให้นิยามและความหมายของการมีส่วนร่วมต่างกันไป โดยมีผู้ให้ความหมายที่หลากหลาย และมีความแตกต่างกันไปตามความเข้าใจและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ได้แก่

Reeder (1974) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึงการมีส่วนร่วมในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลและการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

กิตติชัย รัตนะ (2549) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยเฉพาะในบริบทของกระบวนการวางแผนดำเนินงานในเรื่องหนึ่งเรื่องใด อันจะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาของตนเองอย่างแข็งขัน ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้และความชำนาญร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผล การปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

เจริญ ภัสระ (2540) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน (people's participation) หรือการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า หมายถึงความพร้อมและโอกาสที่ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายประชาชนหรือชุมชนยอมรับผิชอบและกระทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน และได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในทฤษฎีที่แตกต่างกันอีก 4 ความหมาย คือ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการของประชาชนซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เป็นผู้ที่อยู่ในวงนอกระบบราชการได้เพิ่มความสามารถในการควบคุมทรัพยากร และสถาบันต่างๆ ตามสภาวะสังคมที่เป็นอยู่

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนหรือชุมชน พัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการ และควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคม และในการมีส่วนร่วม ประชาชนได้พัฒนาการรับรู้ และภูมิปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

3. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ และความชำนาญร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

4. การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาส และได้ใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกก็นึกคิด แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขามี แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขาต้องการ แสดงออกซึ่งปัญหาที่กำลังเผชิญ และแสดงถึงซึ่งวิธีแก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติโดยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

กนกกาญจน์ โกดิรัมย์ (2545) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่บุคคลหรือกลุ่มชนใดๆ เข้ามามีส่วนร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือหลายๆ กิจกรรมภายในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อดำเนินการร่วมรับรู้ข้อมูล ให้ข้อคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมติดตามผล และร่วมบำรุงรักษา รวมถึงการร่วมบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของ และแรงงานของตน เพื่อประโยชน์แก่กิจกรรม หรือโครงการที่มีขึ้นภายในกลุ่มหรือชุมชนของตนด้วยความตระหนักสมัครใจและการตัดสินใจด้วยตนเอง

สรศักดิ์ จันทร์สว่าง (2546) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า ต้องประกอบด้วย 2 ประการ คือ เหตุผลของการเข้าร่วม และขั้นตอนในการเข้าร่วมของประชาชน โดยขั้นตอนการเข้าร่วมนั้น ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นตอนการวางแผนแก้ไขปัญหา ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผน และขั้นตอนการติดตามประเมินผล

กล่าวโดยสรุปก็คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชน หรือชุมชน ผู้ได้รับหรือเสียผลประโยชน์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ร่วมกันแสดงความคิด ร่วมวิเคราะห์ตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามผล โดยรัฐเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำ ส่งเสริม

สนับสนุนให้ประชาชนหรือชุมชน สามารถพัฒนาทักษะ และขีดความสามารถจนสามารถพึ่งพาตนเองได้

หลักการและขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ หลายรูปแบบ หลายวิธีการซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามความเข้าใจและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายตั้งแต่เริ่มแรกจนกระทั่งการติดตามและประเมินผล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย โดยสามารถพิจารณาได้ว่าหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชน (เปรมรัตน์ แก้วมาลี, 2551) มีดังนี้

1. ลดความขัดแย้งและสร้างความตกลงร่วมกัน
2. ลดความเสียหายและชี้ประเด็นปัญหาต่างๆ
3. มีการกระจายข่าวสารข้อมูลและความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ
4. มีการแสดงความคิดเห็นอันอาจจะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในโครงการ
5. มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ผลกระทบต่างๆ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาต่างๆ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนการพัฒนาก็ได้ ซึ่ง Cohen and Uphoff (1977) และ ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527) กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สามารถสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน (planning) ประกอบด้วย การได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ การประชุมชี้แจง การระดมความคิด ตลอดจนกำหนดกิจกรรมและวางแผนปฏิบัติ
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ริเริ่ม ตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริการ และการประสานความร่วมมือ
4. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefits) การได้รับผลการดำเนินการไม่ว่าจะเป็น ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) ประกอบด้วย การออกแบบและวิธีการ ประเมินผล การได้รับบทบาทในการประเมินผล การได้รับรู้รายงานการประเมินผล

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

โอกาสที่จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมตามที่ วันชัย วัฒนศัพท์ (2547) กล่าวไว้คือ การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้น เมื่อมีกรณีต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นในชุมชน ได้แก่ การตัดสินใจและผลกระทบที่สำคัญ การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อบางคนมากกว่าคนอื่น การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางคนหรือกลุ่มคนที่มีอยู่เดิม การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้ว และความจำเป็นเพื่อให้มีการสนับสนุนต่อผลการตัดสินใจ

องค์ประกอบหลักที่สำคัญของการมีส่วนร่วมที่ควรคำนึงถึงเพื่อให้การมีส่วนร่วมเป็นไปตามเป้าหมาย คือ

1. ประชาชนที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมหรือโครงการ
2. ข่าวดสารข้อมูลโครงการ
3. การสื่อสารและเผยแพร่

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

5. งบประมาณในการดำเนินการ

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมที่ดำเนินอยู่โดยทั่วไป สามารถสรุปได้เป็น 5 รูปแบบ (เปรมรัตน์ แก้วมาลี, 2551) คือ

1. การรับรู้ข่าวสาร (public information)

การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้ ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้การได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (public consultation)

การปรึกษาหารือ เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการ กับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อที่จะรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม หรือประกอบการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้การปรึกษาหารือยังเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการกระจายข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนทั่วไปและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงการและกิจกรรมมากขึ้น และเพื่อให้มีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบทางเลือกในการตัดสินใจ

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (public meeting)

การประชุมรับฟังความคิดเห็น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรม และผู้มีอำนาจตัดสินใจในการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ และค้นหาเหตุผลที่จะดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่นั้นหรือไม่ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายรูปแบบ รูปแบบที่พบเห็นกันบ่อย ได้แก่

3.1 การประชุมในระดับชุมชน (community meeting)

การประชุมลักษณะนี้จะต้องจัดขึ้นในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมจะต้องส่งตัวแทนเข้าร่วม เพื่ออธิบายให้ที่ประชุมทราบถึงลักษณะโครงการและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและตอบข้อซักถามการประชุมในระดับนี้อาจจะจัดในระดับที่กว้างขึ้นได้ เพื่อรวมหลายๆ ชุมชนในคราวเดียวกัน ในกรณีที่หลายชุมชนได้รับผลกระทบ

3.2 การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (technical hearing)

สำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้งในเชิงวิชาการ จำเป็นจะต้องมีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาช่วยอธิบายข้อซักถามและให้ความเห็นต่อโครงการ การประชุมอาจจะจัดในที่สาธารณะทั่วไป ผลการประชุมจะต้องนำเสนอต่อสาธารณะและผู้เข้าร่วมประชุมต้องได้รับทราบผลดังกล่าวด้วย

3.3 การประชาพิจารณา (public hearing)

เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจนมากขึ้น เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีปิดบัง ทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ การประชุมและคณะกรรมการจัดการประชุมจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจนและแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบทั่วกัน ซึ่งอาจมาจากการร่วมกันกำหนดขึ้น ทั้งนี้รูปแบบการประชุมไม่ควรเป็นทางการมากนัก และไม่เกี่ยวข้องกับนัยของกฎหมายที่จะต้องมีการชี้ขาดเหมือนการตัดสินใจในทางกฎหมาย การจัดประชุมจึงอาจจัดในหลายวันและไม่จำเป็นว่าจะต้องจัดเพียงครั้งเดียวหรือสถานที่เดียวตลอดไป

4. การร่วมในการตัดสินใจ (decision making)

เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งในทางปฏิบัติที่จะให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้นๆ ไม่สามารถดำเนินการให้เกิดขึ้นได้ง่ายๆ อาจดำเนินการให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบเลือกตัวแทนของตนเข้าไปนั่งในคณะกรรมการใดคณะหนึ่งที่มีอำนาจตัดสินใจ รวมทั้งได้รับเลือกในฐานะที่เป็นตัวแทนขององค์กรที่ทำหน้าที่เป็นผู้แทน

ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งประชาชนจะมีบทบาทชี้้นำการตัดสินใจได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการพิเศษนั้นๆ ว่าจะมีการวางน้ำหนักของประชาชนไว้เพียงใด

5. การใช้กลไกทางกฎหมาย

รูปแบบนี้ไม่ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรงในเชิงป้องกันแก้ไขแต่เป็นลักษณะของการเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนเอง อันเนื่องมาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม และเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ตนเองคิดว่าควรจะได้รับ อย่างไรก็ตามการใช้กลไกทางกฎหมายนี้จะทำให้เกิดความยึดถือต่อการดำเนิน โครงการหรือการยุติโครงการ รวมทั้งมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

ระดับของการมีส่วนร่วม

กิตติชัย รัตนะ (2549) กล่าวถึงวิธีการวัดระดับการมีส่วนร่วมเพื่อให้แน่ใจว่า กระบวนการมีส่วนร่วมที่จัดทำขึ้นนั้น เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการมากน้อยแค่ไหน และมักมีข้อถกเถียงในหมู่นักวิชาการอยู่บ่อยครั้งว่ากระบวนการที่เกิดขึ้น เป็นกระบวนการของการมีส่วนร่วมหรือไม่ ความสงสัยเหล่านี้ควรให้ความสำคัญอย่างมาก เพราะจะช่วยสนับสนุนให้นักพัฒนาสามารถเลือกใช้กิจกรรมรูปแบบของกระบวนการที่สามารถชี้วัดระดับของการมีส่วนร่วมได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีระดับของการมีส่วนร่วมที่จะกล่าวถึง 3 ระดับคือ

1. การมีส่วนร่วมในระดับน้อย

หมายความว่า การมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นนั้น ไม่ได้เป็นการกำหนดรูปแบบของกระบวนการโดยประชาชนอย่างแท้จริง กล่าวคือการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงควรเป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่ถูกบังคับ หรือใช้กลไกของอำนาจรัฐในการผูกขาดการมีส่วนร่วมแต่เพียงฝ่ายเดียว รัฐจะเป็นผู้จัดให้มีกระบวนการเกิดขึ้น รวมทั้งเป็นผู้กำหนดประเด็นของการมีส่วนร่วมเองทั้งสิ้น นอกจากนี้ผลของการมีส่วนร่วมก็ไม่สามารถผลักดันและสนับสนุนให้รัฐนำไปปฏิบัติตามในแนวทางที่ต้องการได้ อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่รัฐหรือหน่วยงานรับผิดชอบ

การมีส่วนร่วมลักษณะนี้ ถือว่าประชาชนไม่อยู่ในบทบาทของการเป็นผู้ที่สามารถชี้ช่องทางการตัดสินใจได้เต็มที่ อาจมีความสำคัญในแง่ของการสะท้อนความคิดเห็น ความต้องการใน

ประเด็นที่รัฐกำหนดไว้เท่านั้น ฉะนั้นประชาชนจึงเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน สภาพแวดล้อม ชุมชน ปัญหาและความต้องการของชุมชนต่อรัฐเท่านั้น

2. การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง อาจวัดเป็นข้อมูลเชิงปริมาณได้ยากแต่หากพิจารณาในแง่ของรูปแบบของกระบวนการ พบว่าเป็นการมีส่วนร่วมในขั้นที่สูงกว่าขั้นแรก คือ นอกเหนือจากประชาชนเป็นผู้ให้ข้อมูลต่อรัฐแล้ว ยังมีบทบาทในการเข้าร่วมกระบวนการวางแผน ตัดสินใจของรัฐในบางประเด็นที่รัฐต้องการ โดยเฉพาะการเข้าร่วมเป็นตัวแทนของชุมชน/องค์กร เพื่อที่จะร่วมเป็นคณะกรรมการ คณะทำงาน คณะที่ปรึกษา คณะวางแผน ฯลฯ ซึ่งทำให้ประชาชนมีพลังอำนาจในการเข้าไปรับรู้ ตระหนักและเห็นคุณค่าของการดำเนินงานในประเด็นที่กำหนดไว้

ข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้คือ ประชาชนไม่อาจเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญ บางประการที่รัฐมีอยู่ การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานอาจเป็นกลไกที่รัฐกำหนดขึ้น เพื่อลดขั้นตอนการมีส่วนร่วมกับคนหมู่มาก การตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานจะช่วยให้รัฐทำงานกับประชาชนได้ง่ายและมีประสิทธิภาพมากกว่า โดยเฉพาะการเข้าไปรับรู้และกำหนดความต้องการพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจต่างๆ ของรัฐ ถึงกระนั้นก็ไม่อาจแน่ใจได้ว่า ตัวแทนของประชาชนที่เข้าร่วมกับรัฐสามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการได้อย่างแท้จริงหรือไม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ด้วยเช่นกัน

3. การมีส่วนร่วมในระดับมาก

เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมที่ประชาชนไม่เพียงแต่ให้ข้อมูลข่าวสารและเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการอันจะเป็นการสนับสนุนการตัดสินใจของรัฐอย่างเดียวน แต่ยังสามารถกำหนดขั้นตอนของกระบวนการหรือกลไกการทำงาน ให้ประชาชนและรัฐสามารถพัฒนากระบวนการวิเคราะห์ วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติและการติดตามประเมินผลอย่างเป็นขั้นตอน

ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อยู่ในฐานะเป็นผู้ร่วมกันปฏิบัติงานอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดใช้อำนาจรัฐหรืออำนาจแฝงเข้ามามีอิทธิพลทั้งในเชิงการบังคับ ชักจูง โน้มน้าว ให้อีกฝ่ายหนึ่งคล้อยตามได้ แต่ต้องดำเนินกระบวนการอย่างสร้างสรรค์ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ความต้องการที่แท้จริง การกำหนดทางเลือก

ที่เหมาะสมที่สุด ขณะที่ขั้นตอนการปฏิบัติก็ควรมีการแบ่งบทบาทภารกิจในการปฏิบัติตามศักยภาพที่มีอยู่ รวมถึงมีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม อาจอยู่ในรูปของการตั้งคณะกรรมการร่วม หรือการให้มีคณะทำงานในระดับพื้นที่ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลเป็นระยะๆ

เห็นได้ว่ากระบวนการมีส่วนร่วม เป็นเรื่องที่ต้องกระทำอย่างรอบคอบและพินิจพิเคราะห์ถึงปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง แม้ว่าหน่วยงานรับผิดชอบจะมีความพร้อมและมีศักยภาพในการดำเนินงานก็ตาม แต่หากฝ่ายประชาชนไม่พร้อมด้วยแล้ว กระบวนการทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นก็ไม่สามารถสรุปได้ว่าเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ความหมายของการบริหารจัดการ

คำว่าการบริหาร (administration) หรือการจัดการ (management) มีความหมายที่นิยมใช้ควบคู่กัน ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

Dale (1974, อ้างใน เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง, 2542) ให้คำจำกัดความว่า การบริหาร คือ กระบวนการจัดองค์การและใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

ศิริอร ชันหัตถ์ (2541) กล่าวว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมที่บุคคลดำเนินการร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

สมคิด บางโม (2540) กล่าวว่า การบริหาร คือ การใช้ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ขององค์การและนอกองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งนี้การบริหารเป็นการประสานงาน การอำนวยความสะดวกและการให้บริการแก่ผู้เกี่ยวข้อง

สมพงษ์ เกษมสิน (2526) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหารมาตอบสนองกระบวนการบริหาร ให้สามารถดำเนินงานหรือดำเนินการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งความแตกต่างของคำว่าบริหารและการจัดการ มีวิธีการนำไปใช้แยกกันดังนี้

การบริหาร หมายถึง การบริหารงานใดๆ ขององค์การที่ไม่ต้องการกำไร โดยผู้บริหารจะต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้เป้าหมายขององค์การที่วางไว้บรรลุผลสำเร็จโดยมิได้คำนึงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับ คำว่า administration จึงมักใช้ในองค์การรัฐบาล หรือหน่วยงานสาธารณะที่ไม่หวังผลกำไร (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2542)

การจัดการ หมายถึง การบริหารงานใดๆ ขององค์การที่ต้องการหากำไร โดยผู้บริหารจะต้องทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายเพื่อให้ตนอยู่รอดในองค์การได้ คำว่า management จึงมักใช้ในองค์การธุรกิจหรือองค์การที่มุ่งผลกำไรจากการดำเนินงานโดยตรง ส่วน administration จะหมายถึง การบริหารงานระดับสูงระดับกำหนดนโยบาย การวางแผน

ดังนั้นสรุปได้ว่า การบริหารหรือการจัดการ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพในด้านการบริหารธุรกิจ ได้ขยายทรัพยากรการบริหารเพิ่มเป็น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ เครื่องจักร และการตลาด หรือเรียกว่า 6Ms.

องค์ประกอบทางการบริหาร

ธงชัย สันติวงษ์ (2539) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบทางการบริหารที่เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ผู้บริหารทุกคนจะต้องหันมาให้ความสนใจงานด้านการบริหาร เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การหรือของหน่วยงานที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบด้วย คน เครื่องจักร เงิน วัสดุ สิ่งของ และนอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงปัจจัยทางการบริหารอีกกลุ่มหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความสำเร็จงานในองค์การอันประกอบไปด้วย เรื่องการตลาด วิธีการปฏิบัติ การมุ่งใจในการปฏิบัติงาน และวิธีการบริหารจัดการ

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2539) กล่าวถึงทรัพยากรหรือองค์ประกอบทางการบริหารว่าประกอบไปด้วย 4 M's คือ Man Money Material and Management ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการบริหาร

สมพงษ์ เกษมสิน (2536) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบทางการบริหาร (administrative resources) ที่ใช้ในการบริหารงาน ที่สำคัญมีอยู่ 4 ประการ คือ คน เงิน วัสดุของ และวิธีการ เพราะเหตุผลว่าในการบริหารงานเกือบทุกประเภทจำเป็นต้องอาศัย คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการจัดการ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญไม่ว่าการบริหารนั้นจะเป็นการบริหารราชการหรือการบริหารธุรกิจก็จะมีองค์ประกอบคล้ายกัน

อรุณ บุญมาก (2535, อ้างใน กรองแก้ว โคตรภูเวียง, 2543) ได้รวบรวมถึงองค์ประกอบของการบริหารไว้ในหนังสือ คู่มือนักบริหารสาธารณสุข ไว้ว่าองค์ประกอบของการบริหาร (Administrative Factor) ประกอบด้วย 8 ประการ คือ คนหรือบุคลากร เงินหรืองบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ เครื่องจักร ตลาดขวัญและกำลังใจ อำนาจหน้าที่ และเวลา

กรองแก้ว โคตรภูเวียง (2543) ยังได้มีการกล่าวถึงองค์ประกอบทางการบริหาร ว่าควรประกอบไปด้วยสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารจัดการ

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทางการบริหารที่นักวิชาการแต่ละท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่าประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลายๆ อย่าง ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าองค์ประกอบที่เป็นพื้นฐานในการบริหารงานไม่ว่าทั้งภาครัฐหรือเอกชนก็ตามนั้น ประกอบไปด้วยคน เงินหรืองบประมาณที่จะนำมาใช้ในการบริหารงาน วัสดุและอุปกรณ์และวิธีการบริหารหรือกระบวนการในการบริหารจัดการ ของผู้บริหารที่จะนำมาใช้ในองค์การของตนเอง เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่ได้กำหนดเอาไว้

หน้าที่ในการจัดการ

หน้าที่ในการจัดการ หมายถึง แนวทาง หรือวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติการกิจให้สามารถดำเนินงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ธงชัย สันติวงษ์,

2540) เป็นขั้นตอนในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร Henry Fayol ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารหรือการจัดการ ประกอบด้วยหน้าที่ในการจัดการ 5 ประการดังนี้

1. การวางแผน (planning) คือ ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานและกำหนดขึ้นเป็นแผนการปฏิบัติงานหรือวิถีทางที่จะปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต

2. การจัดองค์การ (organizing) คือ การจัดให้มีโครงสร้างของสายงาน ตำแหน่งงานและอำนาจหน้าที่ต่างๆ เพื่อให้ทรัพยากรทางการบริหารอยู่ในส่วนที่เหมาะสม ในอันที่จะช่วยงานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้

3. การบังคับบัญชาสั่งการ (commanding) คือ การดูแลสั่งการให้งานเป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย

4. การประสานงาน (co-ordinating) คือ การดูแลความสะดวกให้ผู้ทำงานสามารถทำงานได้โดยสะดวกเต็มความสามารถ เชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้และกำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

5. การควบคุม (controlling) คือ ภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับให้สามารถประกันได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้น สามารถเข้ากับแผนที่ได้วางไว้ ให้งานดำเนินไปตามแผนที่วางเอาไว้

ขณะที่ Gulick (1966, อ้างใน ดิน ปรัชญพฤทธิ, 2539) อธิบายกระบวนการจัดการว่าเป็นกระบวนการ POSDCORB เป็นหลักการ คือ ขั้นตอนที่ผู้บริหารปฏิบัติ 7 ประการ คือ

Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดโครงการอย่างกว้างๆว่าจะทำอะไรบ้างเพื่ออะไร มีแนวทางจะปฏิบัติอย่างไร การวางแผนจะต้องกระทำก่อนการลงมือปฏิบัติจริง

Organizing หมายถึง การจัดการองค์การ กล่าวคือ เป็นการจัดสายงานแบ่งแยกอำนาจการบริหารให้ผู้ปฏิบัติงานทราบหน้าที่บทบาทของแต่ละคน เพื่อจะได้ทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

Staffing หมายถึง การจัดการหาบุคคลมาเข้าสู่ตำแหน่งงานตามที่ได้จัดองค์การเอาไว้แล้ว มีการบรรจุงานฝึกฝนอบรมพัฒนาคุณภาพคนเพื่อจะได้ทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

Directing หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ บอกทิศทางการทำงานเสนอแนะวิธีการทำงาน หลังจากที่ได้วิเคราะห์อย่างรอบคอบแล้ว ว่าควรทำอะไรบ้าง อย่างไร ไปในทิศทางใด

Co-ordinating หมายถึง การประสานงาน อันได้แก่การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานย่อยและบุคคลในตำแหน่งต่าง ๆ ให้สามารถทำงานร่วมกันได้ ซึ่งอาจจะต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การสื่อสารการกำหนดระเบียบแบบแผนในการทำงาน เป็นต้น

Reporting หมายถึง การรายงาน การทำงานทุกอย่างจะต้องมีการรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปว่าตนเองได้ทำอะไรบ้าง อย่างไร ได้ผลประการใด นายกรัฐมนตรีหรือประธานาธิบดีทำงานก็ต้องรายงานต่อประชาชนหรือผู้แทนปวงชน ผู้เป็นเจ้าของประเทศในเรื่องผลงานของตนเองเช่นกัน

Budgeting หมายถึง การจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายให้ถูกต้องเหมาะสมกับกิจกรรมจะเห็นได้ว่ากระบวนการจัดการของอุทก มีลักษณะซ้ำซ้อนกับของฟายล์ แต่จัดขั้นตอนไว้ละเอียด จึงมีผู้นิยมนำมาใช้และแพร่หลายในเวลาต่อมาแม้ในปัจจุบันก็ยังนำมาใช้อยู่เสมอ

สรุปได้ว่าหน้าที่ของการจัดการในกระบวนการจัดการเป็นการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีขั้นตอนและเหมาะสมกับหน่วยงานหรือองค์กร ซึ่งมีหลายหน้าที่แตกต่างกันไปตามแนวคิดของนักวิชาการแต่ละคนแต่จะมีหลักการใหญ่ๆ ที่คล้ายคลึงกัน หน้าที่ในกระบวนการจัดการที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคคลให้เหมาะสมกับงานและการประสานงานมาเป็นแนวคิดในการศึกษา

การจัดการในปัจจุบันนั้น มีองค์การซึ่งเป็นหน่วยทางสังคมที่เกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อร่วมกันดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน (บุญชรแก้วส่อง, 2539) ซึ่งการรวมกันทำงานหรือแบ่งงานกันทำ คนในองค์การไม่ได้อยู่ในที่ว่างเปล่า ต้องอยู่ในองค์การที่มีโครงสร้างที่ได้จัดขึ้นที่มีรูปแบบและองค์ประกอบขึ้นมาในการประกอบกิจกรรมต่างๆ เพื่อการบริหารจัดการองค์การที่ก่อตั้งขึ้นมา มีโครงสร้าง รูปแบบ การดำเนินแตกต่าง

กันไปตามหน้าที่ โครงสร้าง การแบ่งงาน ดังนั้นจึงนำการศึกษาแนวคิดการจัดองค์กรและรูปแบบองค์การ

นโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

เนื่องจากภาครัฐได้มีนโยบายส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ จึงได้มีการกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุด ว่าด้วยการจัดระเบียบการปกครองราชอาณาจักรไทยที่เป็นลายลักษณ์อักษร ฉบับที่ 18 ดังนี้

มาตรา 43 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรมการจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนการจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

มาตรา 57 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าวการวางแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการออกกฎที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงก่อนดำเนินการ

มาตรา 66 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษหรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ

และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

มาตรา 67 สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสมการดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าวสิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัตินี้ ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 85 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

1. กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทั้งผืนดิน ผืนน้ำ วิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น และการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดมาตรฐานการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินนั้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย

2. กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

3. จัดให้มีการวางผังเมือง พัฒนา และดำเนินการตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

4. จัดให้มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรธรรมชาติอื่นอย่างเป็นระบบ และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล

5. ส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

มาตรา 86 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านต่างๆ โดยจัดให้มีกฎหมายเฉพาะเพื่อการนี้ จัดงบประมาณสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และให้มีสถาบันการศึกษาและพัฒนา จัดให้มีการใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาและพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรที่เหมาะสม รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสนับสนุนให้ประชาชนใช้หลักด้านวิทยาศาสตร์ในการดำรงชีวิต

2. ส่งเสริมการประดิษฐ์หรือการค้นคิดเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ รักษาและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และใช้ประโยชน์จากพลังงานทดแทนซึ่งได้จากธรรมชาติและเป็นคุณค่าต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

มาตรา 87 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น

4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่

5. ส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรฐานนี้ต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเกิดสึนามิ

สึนามิ (Tsunami) อ่านว่า ที-นา-มิ สึนามิ เป็นภาษาญี่ปุ่น แปลว่า คลื่นท่าเรือ พัดจากทะเลเข้าสู่ฝั่งอย่างรวดเร็วรุนแรงกว่าคนวิ่งจะหนีทัน โดยมีจำนวนคลื่นหลายลูกมีขนาดไม่เท่ากัน เกิดขึ้นในมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งเป็นแนวของภูเขาไฟใต้น้ำทะเล เกิดได้ในเวลากลางวัน และกลางคืนสามารถเคลื่อนตัวสู่ม่าน้ำที่เชื่อมทะเลและมหาสมุทรได้ เป็นภัยธรรมชาติที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมหาศาล

การเกิดคลื่นสึนามิ

การเกิดคลื่นสึนามิมีสาเหตุมาจากการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก บริเวณที่มีน้ำทะเลจำนวนมากมหาศาล ทำให้น้ำทะเลเหนือบริเวณดังกล่าวและบริเวณใกล้เคียงมีการไหลเวียนอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดคลื่นขนาดใหญ่ บริเวณจุดศูนย์กลางและกระจายออกไปทุกทิศทาง

สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก ในปัจจุบันพบว่า มี 4 สาเหตุหลัก คือ

1. แผ่นดินไหว
2. ภูเขาไฟระเบิด
3. แผ่นดินถล่ม
4. อุทกภัยพายุฝนโลก

สมิธ ธรรมสโรช (2548) กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดสึนามิ ขึ้นอยู่กับพื้นที่ทะเลระดับน้ำทะเล ลักษณะสิ่งแวดล้อมของชายฝั่ง และความรุนแรงของการเคลื่อนตัวของแผ่นเปลือกโลกถ้าเคลื่อนตัวในแนวตั้งจะมีความรุนแรงมาก ขณะที่มีการเกิดแผ่นดินไหวใต้น้ำหรือในน้ำลึกเราไม่สามารถจะรู้ได้ หากสังเกตจะเห็นว่ามีคลื่นสูง 3-4 เมตร ในระยะห่างจากฝั่ง 50 เมตร เมื่อคลื่นเข้ามาถึงฝั่งอาจจะสูงถึง 12 เมตร และจะสังเกตได้ว่าก่อนที่จะเกิดคลื่นสึนามินั้นน้ำจะลดลงหายไปเกือบ 100 เมตร เพราะน้ำที่อยู่บนฝั่งจะถูกดึงให้ลดลงอย่างรวดเร็วแล้ววิ่งเข้าไปหายอดคลื่นแล้วกลับเข้ามากระแทกฝั่ง และ ความสูงของยอดคลื่นขึ้นอยู่กับความแรงของแผ่นดินไหวที่จะทำให้เกิดการกระเพื่อมของน้ำทะเล และขึ้นอยู่กับแนวของแผ่นดินไหวและความชันของชายฝั่งทะเลด้วย ถ้ามีความชันของชายฝั่งมากก็จะมียอดคลื่นสูงมากเพราะขณะที่คลื่นวิ่งเข้ามาจะต้องสลายพลังงาน โถมเข้ามาเต็มที่ ขณะที่คลื่นเข้ามาที่ชายฝั่งความยาวของคลื่นจะลดลงแต่จะไปเพิ่มที่ความสูงของยอดคลื่น

ทวงร้อย (นามแฝง) (2548) กล่าวว่า คลื่นสึนามิ ส่วนใหญ่เกิดจากการเคลื่อนตัวของเปลือกโลกใต้ท้องทะเลอย่างแบบพลัน อาจจะเป็นการเกิดแผ่นดินถล่มยุบตัวลง หรือเปลือกโลกถูกดันขึ้นหรือยุบตัวลง ทำให้มีน้ำทะเลปริมาตรมหาศาลถูกดันขึ้นหรือทรุดตัวลงอย่างฉับพลัน พลังงานจำนวนมหาศาลก็ถ่ายเทไป ทำให้เกิดการเคลื่อนตัวของน้ำทะเลเป็นคลื่นสึนามิ ที่เหนือทะเลเล็กคลื่นสึนามิจะไม่แตกต่างไปจากคลื่นทั่วไปจึงไม่สามารถสังเกตได้ด้วยวิธีปกติ แม้แต่คนบนเรือเหนือทะเลเล็กที่คลื่นสึนามิเคลื่อนผ่านได้ท้องเรือไป ก็จะไม่รู้สึกอะไร เพราะเหนือทะเลเล็กคลื่นนี้จะสูงจากระดับน้ำทะเลปกติเพียงไม่กี่ฟุตเท่านั้น

นอกจากนี้ สึนามิ ยังเกิดได้จากการเกิดแผ่นดินถล่มใต้ทะเล หรือใกล้ฝั่งที่ทำให้มวลของดิน และหิน ไปเคลื่อนย้ายแทนที่มวลน้ำทะเล หรือภูเขาไฟระเบิดใกล้ทะเล ส่งผลให้เกิดการ โชน

สาดดินหินลงน้ำ จนเกิดเป็นคลื่นสึนามิ ได้ ดังเช่น การระเบิดของภูเขาไฟ กระจกตัว ในปี ค.ศ. 1883 ซึ่งส่งคลื่นสึนามิออกไปทำลายล้างชีวิตและทรัพย์สินของผู้คนในเอเชีย ทำให้มีจำนวนผู้เสียชีวิตถึงประมาณ 36,000 คน นอกเหนือไปจากนั้น ในกรณีที่มีความเป็นไปได้ไม่สูงมากนัก คือ การที่เกิดอุกกาบาตตกใส่โลก ดังเช่นที่เกิดขึ้นเมื่อ 65 ล้านปีมาแล้ว ทำลายล้างชีวิตบนโลกเป็นส่วนใหญ่

กล่าวโดยสรุป สึนามิจะเกิดขึ้นเมื่อน้ำทะเลปริมาณมหาศาลถูกผลักดันให้เคลื่อนออกจากตำแหน่งเดิมในแนวตั้งอย่างฉับพลันด้วยพลังงานมหาศาล จากนั้น น้ำทะเลจะกระจายตัวออกเป็นคลื่นสึนามิที่ก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สินในทุกพื้นที่ที่ประสบภัย

เหตุการณ์คลื่นสึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547

จรัญ ภาควิทยา (2548) รายงานว่า เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 เวลา 6.58 น. ตามเวลาท้องถิ่น และเวลา 7.58 น. ตามเวลาในประเทศไทย ได้เกิดแผ่นดินไหวขนาด 8.9 ตามมาตราริกเตอร์ ที่นอกชายฝั่งตะวันตกทางตอนเหนือของเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย มีศูนย์กลางแผ่นดินไหวในทะเลลึก 10 กิโลเมตร ที่ 3.298 องศาเหนือ และ 95.778 องศาตะวันออก ห่างจากบันดาเอเช่ ประมาณ 250 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร 1,260 กิโลเมตร และห่างจากภูเก็ต ประมาณ 580 กิโลเมตร แผ่นดินไหวนี้เป็นแผ่นดินไหวที่ใหญ่เป็นอันดับที่ 5 นับตั้งแต่ ปีค.ศ. 1900 เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดการสั่นสะเทือนรับรู้ได้ในประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย นอกจากนั้นได้ทำให้เกิดสึนามิในวงกว้าง ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก ในประเทศอินเดีย ศรีลังกา มาเลเซีย และจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย

หลังจากเกิดแผ่นดินไหวครั้งแรก เกิดคลื่นสึนามิพัดเข้าปะทะชายฝั่งเกาะสุมาตราเมื่อเวลา 7.00 น. ตามเวลาท้องถิ่น และติดตามด้วยคลื่นขนาดปานกลางจำนวน 6 ลูก ในเวลา 1 ชั่วโมง และพัดเข้าสู่จังหวัดอาเจะห์ บริเวณตอนเหนือของประเทศอินโดนีเซีย เกิดคลื่นสึนามิรุนแรงมีความสูงมากพัดท่วมอาคารบ้านเรือนบริเวณชายฝั่ง ก่อให้เกิดความเสียหายมากมาย และมีผู้เสียชีวิตนับหมื่นคน

สำหรับประเทศไทย ได้เกิดคลื่นสึนามิที่รุนแรงมีความสูงประมาณ 10 เมตร พัดเข้าสู่ชายฝั่งทะเลอันดามัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- เวลา 9.35 น. น้ำทะเลแห้งจากบริเวณชายหาด โดยถดถอยลงเป็นระยะทางประมาณ 100 เมตรเป็นเวลา 5 นาที

- เวลา 9.43 น. คลื่นสูงประมาณ 6-7 เมตร เข้ากระทบฝั่ง

- เวลา 10.03 น. คลื่นสูงเกินกว่า 10 เมตรเข้ากระทบฝั่งเป็นเวลา 20 นาที

- เวลา 10.20 น. คลื่นสูงประมาณ 5 เมตร เข้ากระทบฝั่ง และเกิดน้ำท่วมอยู่ประมาณ 1 ชั่วโมง

- เวลา 12.00 น. น้ำทะเลกลับสู่ระดับปกติ

ประเทศไทยได้รับความเสียหายจากคลื่นสึนามิถล่มชายฝั่งทะเลอันดามัน รวม 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง ตรัง และสตูล รวม 24 อำเภอ/กิ่งอำเภอ 78 ตำบล 292 หมู่บ้าน โดยจังหวัดพังงาประสบภัยรุนแรงที่สุด มีประชาชนได้รับความเดือดร้อนทั้งหมด จำนวน 58,550 คน 12,480 ครอบครัว มีผู้เสียชีวิตทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวม 5,395 คน สูญหาย 2,991 คน นอกจากนี้ยังมีผลกระทบต่อสภาพภูมิประเทศด้วย เช่น พื้นที่ชายหาด ร่องน้ำ เกาะเล็กๆ ป่าชายเลน ฯลฯ (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2548)

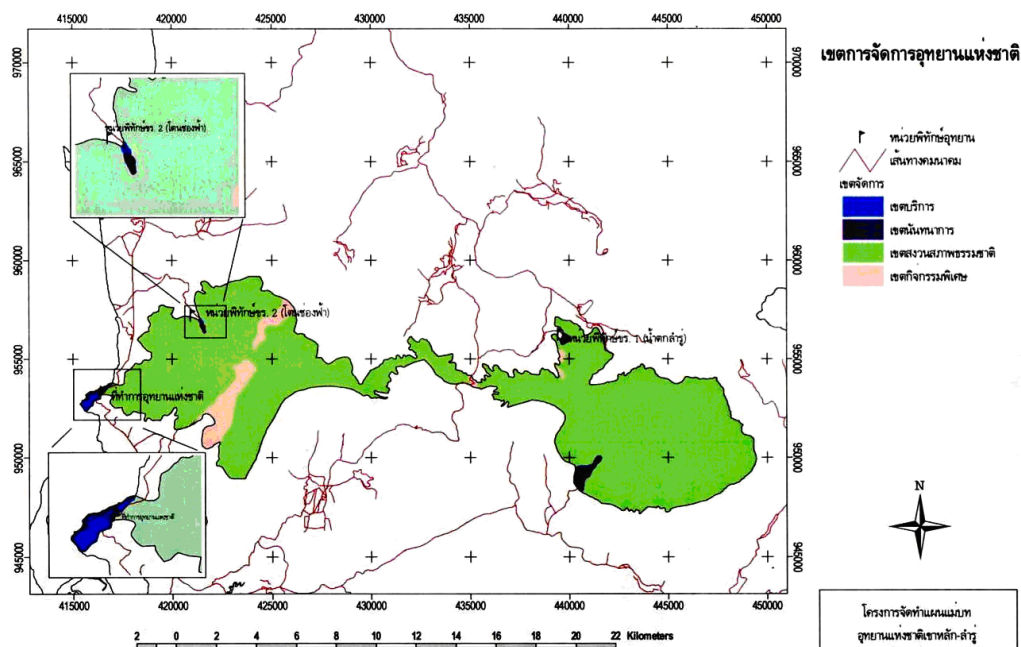
ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาลึก-ลำรู่ จังหวัดพังงา

จากการศึกษาของ นภวรรณ ฐานะกาญจน์ และคณะ (2544) ได้ศึกษาในโครงการจัดทำแผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาลึก-ลำรู่ จังหวัดพังงา อธิบายถึงข้อมูลทั่วไปของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาลึก-ลำรู่ จังหวัดพังงา ดังนี้

ที่ตั้ง

อุทยานแห่งชาติเขาลึก-ลำรู่ ถูกประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 โดยพระราชกฤษฎีกากำหนดที่ดินบริเวณป่าเทือกเขาลึก ป่าเขาโดน ป่าชายทะเลเขาลึก ป่าเทือกเขากระได ป่าเขาลึก ป่าลำรู่ ป่าควนหัวโดน ป่าเขาพัง และป่าเทือกเขาตะนาว ในท้องที่ตำบลลิกคัก อำเภอตะกั่วป่า ตำบลกะปง ตำบลหมาะ อำเภอกะปง ตำบลลำแก่น ตำบลลำภี อำเภอท้ายเหมือง และตำบลทุ่งคาโงก อำเภอเมือง จังหวัดพังงา เนื้อที่ 125

ตารางกิโลเมตร เป็นอุทยานแห่งชาติ ซึ่งประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 152 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2534 นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 66 ของประเทศไทย ดังแสดงในภาพที่ 1 เดิมเป็นเพียงวนอุทยานป่าชายทะเลเขาหลัก ซึ่งอยู่ในความดูแลของกองอุทยานแห่งชาติ ต่อมาในปี 2527 ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตำบลกะปง จังหวัดพังงา ได้มีหนังสือเรียนรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ว่า พื้นที่บริเวณ ตำบลกะปง จังหวัดพังงา น้ำตกถ้ำรู เป็นน้ำตกที่สวยงาม ตั้งอยู่ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเทือกเขากะโด บริเวณรอบๆ ยังมีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่านานา ชนิด ควรอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าไว้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีบันทึกให้กรมป่า ไม้พิจารณา กองอุทยานแห่งชาติได้มีหนังสือเสนอกรมป่าไม้ ให้มีคำสั่งให้ เจ้าหน้าที่ออกไปทำการสำรวจบริเวณดังกล่าว ปรากฏว่าพื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์ มีจุดเด่นทางธรรมชาติหลายแห่ง เหมาะสมที่ จะจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ

ภาพที่ 1 เขตการจัดการอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ถ้ำรู จังหวัดพังงา

ที่มา: นภวรรณ ฐานะกาญจน์ และคณะ (2544)

ในปีพ.ศ. 2528 กองอุทยานแห่งชาติได้มีหนังสือเสนอกรมป่าไม้ ให้มีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ไป ดำเนินการจัดตั้งพื้นที่ดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติ โดยใช้ชื่อว่า “อุทยานแห่งชาติน้ำตกถ้ำรู” ต่อมา ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีบันทึกสั่งการให้กรมป่าไม้สงวนป่าคลองถ้ำรูใหญ่ ตำบล

ลำแก่น อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ตามที่ผู้บัญชาการสถานีทหารเรือพังงา ได้ให้ความเห็นชอบ ตามมติของสภาตำบลลำแก่น อำเภอท้ายเหมือง ที่ต้องการสงวนป่าต้นน้ำลำธารคลองลำรู่ใหญ่ ซึ่งกรมป่าไม้ได้ให้กองอนุรักษ์ต้นน้ำทำการตรวจสอบ และได้มีการประชุมร่วมระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2528 เห็นชอบให้กองอุทยานแห่งชาติสำรวจหาข้อมูลเพื่อพิจารณา จัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติต่อไป กองอุทยานแห่งชาติได้สั่งการให้อุทยานแห่งชาติน้ำตกลำรู่ ทำการ สำรวจเพิ่มเติม และได้รับหนังสือรายงานผลการสำรวจว่า พื้นที่บริเวณน้ำตกลำรู่ และบริเวณป่าต้น น้ำลำธารของตำบลลำแก่น รวมพื้นที่สำรวจประมาณ 150 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ครอบคลุมป่า สงวนแห่งชาติ 7 ป่า เป็นป่าต้นน้ำลำธารที่สำคัญของจังหวัดพังงา มีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ มี จุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ทางธรรมชาติหลายแห่ง เหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติได้ และ ต่อมาในปี 2531 อุทยานแห่งชาติน้ำตกลำรู่ได้มีหนังสือขอเปลี่ยนชื่ออุทยานแห่งชาติใหม่เพื่อให้ เหมาะสมกับสถานที่และมีความหมายเด่นชัด กองอุทยานแห่งชาติได้พิจารณาแล้วจึงอนุมัติให้ใช้ ชื่อว่า “อุทยานแห่งชาติเขาลำน้ำ-ลำรู่” ซึ่งมาจากชื่อพื้นที่บริเวณชายทะเลเขาหลักและน้ำตกลำรู่

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดพังงามีรูปร่างทางภูมิศาสตร์เป็นรูปยาวรี ในตำแหน่งทิศเหนือ-ใต้ มีความยาว ประมาณ 112.5 กิโลเมตร และมีส่วนกว้างในแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก ในบริเวณตอนบนของ จังหวัด ประมาณ 25 กิโลเมตร ส่วนบริเวณตอนล่างของจังหวัดกว้างประมาณ 50 กิโลเมตร ภูมิประเทศของจังหวัดพังงา โดยทั่วไปประกอบด้วยภูเขาสลับซับซ้อน ที่สูง พื้นที่ราบ และบริเวณ ที่เป็นเกาะ ซึ่งสามารถจำแนกลักษณะภูมิประเทศในจังหวัด ได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. บริเวณภูเขาและที่สูง

ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัด โดยทอดตัวตลอดแนวจากเหนือมาได้ เทือกเขา ที่สำคัญ คือ เทือกเขาภูเก็ต ซึ่งเป็นเทือกเขาที่ต่อเนื่องมาจากเทือกเขาตะนาวศรี ผ่านจังหวัดต่างๆ ทางฝั่งตะวันตกของภาคใต้ ความยาวโดยเฉลี่ย 517 กิโลเมตร

2. บริเวณที่ราบ

พื้นที่ราบของจังหวัดพังงามีน้อย ส่วนใหญ่เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลที่เกิดจากการยุบตัวของแผ่นดินชายฝั่งทะเล มีลักษณะแคบยาว และเว้าแหว่งที่เรียกว่า ชะวากทะเล ชายหาดส่วนใหญ่จึงเป็นหาดชายเลน โดยเป็นป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ มีความสำคัญต่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

3. บริเวณที่เป็นเกาะ

จังหวัดพังงามีเกาะแก่งมากมาย ประมาณ 105 เกาะ (ซึ่งรวมถึงแนวปะการังทั้งบริเวณชายฝั่ง และตามหมู่เกาะต่างๆ หลายแนว) ส่วนใหญ่จะอยู่ตอนเหนือของจังหวัดในเขตอำเภอตะกั่วป่า และกระบุรี สำหรับในอ่าวพังงามีเกาะสำคัญซึ่งเป็นที่ตั้งของอำเภอ คือ อำเภอเกาะยาวเกาะต่างๆ ของจังหวัดพังงา ส่วนใหญ่มีธรรมชาติที่สวยงามแต่ไม่มีประชาชนอยู่อาศัย จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด

ลักษณะภูมิอากาศ

อุทยานแห่งชาติเขาลำรุ้ง ตั้งอยู่ทางฝั่งทะเลตะวันตกของฝั่งทะเลอันดามัน จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีฝนตกเกือบตลอดทั้งปี มีฤดูกาลเพียง 2 ฤดู คือฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนธันวาคม โดยจะมีฝนตกชุก

1. ฤดูฝน อยู่ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม-ธันวาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดผ่านมหาสมุทรอินเดียเข้าสู่ภาคใต้ เนื่องจากเป็นลมที่พัดผ่านทะเล ซึ่งเป็นมวลอากาศที่มีความชื้นสูง เมื่อปะทะแนวภูเขาทางฝั่งตะวันตก ทำให้เกิดฝนตกชุกตลอดปี

2. ฤดูร้อน อยู่ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม-เมษายน โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ฝั่งตะวันตกทำให้มีฝนตกน้อยมาก อุณหภูมิโดยเฉลี่ยประมาณ 27.57 องศาเซลเซียส

พืชพรรณและสัตว์ป่า

สภาพป่าโดยทั่วไปภายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ ประกอบด้วย ป่าดิบชื้น มีพื้นที่ขนาดใหญ่ครอบคลุมพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ไว้เกือบทั้งหมด มีพันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ยางขน ยางมันหมู ไช้เขียว ตะเคียนราก กระบาก ก้านตอง บุนนาค ชันรุจิ เทพทาโร ทำมัง สะเทิบ มังตาน พิกุลป่า แซะ เสียดช่อ หันช้าง สะตอ เหยียง สัตตบรรณ มะกอกป่า สะท้อนรอก ตาเสือ เงาะป่า และคอหิ้วย เป็นต้น สำหรับไม้พุ่มที่พบได้แก่ เข็มป่า ไม้เท้ายันยาด โมกแดง คันหนาม เสือ ตาเป็ดตาไก่ ปอผ้าสาม มะเดื่อขี้นก เตยหนู ลั่นทม กว้าง กุยช้าง เถาไฟ สะบ้า พริกไทยป่า ย่านอวด น้ำเตยย่าน และตะเจ็บ พืชล้มลุกที่พบตามพื้นดิน ได้แก่ เปราะป่า กระทือแดง เอื้อง หมายนา ขาคม วานจงดิน แก้วหน้าม้า ผักหนาม มะพร้าววนกลุ่ม คล้า กลุ่ม เนระพูสีไทย และวั้นพังพอน ส่วนพืช เบียดรากที่พบได้แก่ กระโดนพระราม พันธุ์ไม้จำพวกปาล์มได้แก่ ฉก หมากเจ ชิง กะพ้อ คือ เต่าร้าง แดง และหวายชะโอนเขา พืชจำพวกหวายและไผ่ ได้แก่ ไผ่เรียบ ไผ่ผาก เป็นต้น พืชอิงอาศัยจำพวก เฟิร์น ได้แก่ กระปรอกหางสิงห์ เกล็ดนาคราช กูดหิน กูดหางค่าง วานกิบเรด รังไก่ หัวอ้ายเป็ด นอกจากนี้ยังพบพืชเมล็ดเปลือย ได้แก่ ขุนไม้ ซึ่งพบต้นที่มีขนาดใหญ่มาก เส้นรอบวง 205 เซนติเมตร สูงประมาณ 40 เมตร และพญาไม้

ป่าชายหาด เป็นสังคมพืชที่ขึ้นอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ที่เป็นดินทราย และบริเวณฝั่งทะเลที่มี โขดหินกระจายอยู่ทั่วไป พันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ในป่าชายหาดจัดเป็นพืชทนเค็ม เนื่องจากได้รับอิทธิพล ของไอเค็มจากน้ำทะเล บริเวณชายฝั่งที่ติดกับทะเล พันธุ์ไม้ที่พบ ได้แก่ กระทิง หูกวาง จิกทะเล หยี ทะเล โปกริ่ง โพทะเล ปอทะเล ดินเป็ดทะเล สนทะเล โกงกางหูช้าง และปรังทะเล พันธุ์ไม้เหล่านี้มี ความสูงไม่มากนัก ลำต้นคดงอ หรือเอนเอียงไปเนื่องจากอิทธิพลของแรงลม ไม้พุ่มที่พบได้แก่ รัก ทะเล พืชล้มลุกที่ทอดเลื้อยไปตามหาดทราย ได้แก่ ผักนึ่งทะเล บริเวณชายฝั่งที่เป็นหาดทราย และ บริเวณที่มีโขดหินกระจายอยู่โดยทั่วไป ซึ่งอยู่ห่างจากฝั่งขึ้นมาก นอกจากนี้พบพันธุ์ไม้

ป่าชายเลน ที่ส่วนสืบพันธุ์ถูกน้ำทะเลพัดพามาติดที่ชายฝั่ง สามารถงอกตั้งตัว และเติบโต อยู่ได้ ได้แก่ แสมทะเล ฝาดแดง ตะบูนขาว เล็บมือนาง ถั่วขาว พังกาหัวสุมดอกแดง โกงกางใบเล็ก โกงกางใบใหญ่ จิงจี้ และตาคุ่มทะเล

เนื่องจากสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และองค์ประกอบของพืชพันธุ์ของป่า มีความอุดม สมบูรณ์ทั้งพืช อาหาร และแหล่งน้ำ จึงเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าที่สำคัญ ได้แก่ สัตว์เลี้ยงลูกด้วย นม ประกอบด้วย เลียงผา สมเสร็จ กระทิง บ่าง หมูป่า พังพอนเล็ก กระทิง ค้างคาวขอบหู

ขาวใหญ่ ค้างคาวขอบหูขาวกลางค้างคาวหน้าขาวใหญ่ เป็นต้น สัตว์เลื้อยคลาน ประกอบด้วย กิ้งก่า
บินปีกสีส้ม กิ้งก่าเขานามยาว ตะกวด งูแสงอาทิตย์ งูลายสอสวน งูกะปะ และงูเขียวหางไหม้ทอง
เหลือง เป็นต้น สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก มักพบอาศัยอยู่ตามแหล่งน้ำขังหรือที่ชื้นและ สัตว์กลุ่มนี้
ออกหากินในกลางคืน ได้แก่ อึ่งกรายลายเลอะ จงโคร่ง กบหลังตาพับ และอึ่งข้างดำ เป็นต้น นก
พบได้ทั่วไปในอุทยานแห่งชาติ เช่น เหยี่ยวรุ้ง นกออก นกเขาเขียวและนกพญาไฟใหญ่ เป็นต้น
ส่วนนกขนาดใหญ่ที่พบได้มี 3 ชนิด คือ นกเงือกปากดำ นกเงือก และนกกาฮัง ผีเสื้อ ที่พบมากและ
กระจายทั่วพื้นที่ ได้แก่ ผีเสื้อหางคุดมจุดชมพู ผีเสื้อหนอนมะนาว ผีเสื้อหางดิ่ง ชะอ้อน ผีเสื้อขาว
แครง ผีเสื้อหนอนใบรักธรรมดา ผีเสื้อใบกุ่มธรรมดา ผีเสื้อหนอนงูธรรมดา ผีเสื้อสีตาลจุดดำห้า
ผีเสื้อสายสีตาลธรรมดา ผีเสื้อหางแหลม ผีเสื้อสีอิฐธรรมดา ผีเสื้อแพนซีสีดัลไหม้ ผีเสื้อสะพาย
ขาวปีกโค้ง ผีเสื้อฟ้าขาวสีต่างฤดู เป็นต้น สัตว์ทะเล พบบริเวณชายฝั่งอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่
ได้แก่ สัตว์กลุ่มปลิง เช่น ปลิงดำ ปลิงขาว ปลิงลูกปิด เป็นต้น กลุ่มเม่น เช่น เม่นหนามยาว กลุ่มดาว
ขนนก เช่น ดาวขนนก กลุ่มปู กลุ่มกุ้ง กลุ่มหอย เช่น หอยสังข์หนาม หอยเบี้ยเสือดาว หอยเบี้ย
อารบิก หอยนมสาว เป็นต้น กลุ่มதாகทะเล เช่น ทากปุม เป็นต้น กลุ่มปลา เช่น ปลาไหลมอเรย์ยักษ์
ปลาปากคม ปลากระทุงเหว ปลาข้าวเม่าน้ำลึก ปลาหิน ปลาสิงโต ปลากระริงสายฟ้า ปลาเก๋หน้าแดง
ปลาอมไข่ ปลาหาฉลาม ปลากระพงข้างปาน ปลาทราย ปลาแพะ ปลากระดี่ทะเล ปลาผีเสื้อก้างปลา
ปลาโนรีครีบยาว ปลาสลิดหินบั้งหลังเหลือง ปลาการ์ตูนส้มขาว ปลาปักเป้าหนามทุเรียน ปลาตุ้ดตุ้
ปลานกขุนทอง ปลาเขียวพระอินทร์ ปลาพยาบาล เป็นต้น

โครงการและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา

จากการศึกษาของกระทรวงวัฒนธรรม (2550) ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์
สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความเป็นมาของโครงการ

ความสูญเสียจากเหตุการณ์ภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547
ทำให้ภาครัฐมีมติให้จัดตั้งโครงการอนุสรณ์สถานเหตุการณ์ภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิขึ้น ที่อุทยาน
แห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้กับบริเวณที่ประสบเหตุธรณีพิบัติอย่างรุนแรง
โดยมีสภาพที่ดังคือ เนินเขาใกล้หาดที่มีความเป็นธรรมชาติและรอดพ้นอันตรายจากเหตุการณ์นี้
มาได้ หากดูในภาพรวมผืนป่าสีเขียวของอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ เป็นพื้นที่ที่หลงเหลืออยู่

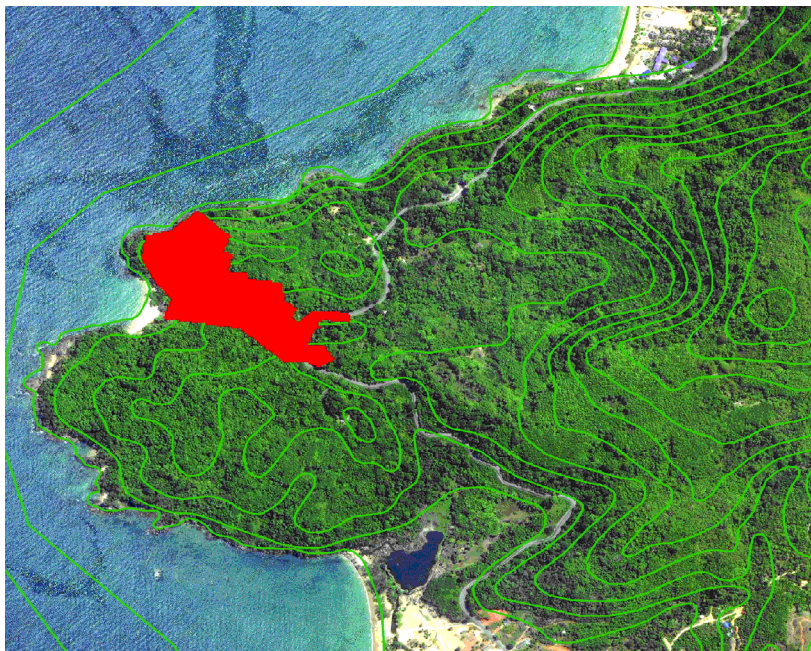
ไม่ถูกการพัฒนาเข้ารบกวน และเสมือนธรรมชาติได้ทิ้งบทเรียนไว้เตือนใจว่าการยอมอ่อนโอนต่อธรรมชาตินั้นเป็นสิ่งเดียวที่รอดพ้นอันตรายมาได้ อย่างไรก็ตามทางสภาสถาปนิกร่วมกับรัฐบาลไทย โดยความรับผิดชอบของนายปลอดประสพ สุรัสวดี เป็นประธานร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรมได้เชิญให้บุคคลทั่วไปได้เข้าร่วมประกวด (อริยา อรุณินท์, 2549) ซึ่งการประกวดแบ่งออกเป็น 2 ชั้น ในชั้นแรกนั้นไม่จำกัดว่าผู้นั้นจะเป็นสถาปนิกหรือไม่ สามารถเข้าร่วมเสนอแนวคิดในการประกวดแบบได้

วัตถุประสงค์ของการจัดประกวดแบบนานาชาติพบว่า มีวัตถุประสงค์เชิงสัญลักษณ์ที่ชัดเจนว่าเน้นถึงการรำลึกถึงและตระหนักถึงความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ ในวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 โดยมีสาระสำคัญเพื่อมุ่งเน้นในแง่ “ความรู้สึกแห่งการรำลึก” ของทุกๆ คน ที่ร่วมและไม่ร่วมในเหตุการณ์ แต่ได้ปรากฏหลักฐานชัดเจนของความพยายามของหน่วยงานที่จัดประกวดแบบที่จะพัฒนาพื้นที่ธรรมชาติขึ้นเป็นสถาปัตยกรรมประเภทพิพิธภัณฑ์สถาน ศูนย์เรียนรู้ ศูนย์เตือนภัย ภัตตาคาร สุขา กร้ว ห้องเก็บของ และอนุสาวรีย์เอง รวมพื้นที่ทั้งสิ้น 10,000 ตารางเมตร และเรียกพื้นที่นี้ว่า “อนุสรณ์สถาน”

ในการประกวดขั้นที่ 2 เป็นขั้นที่จับคู่ผู้เข้ารอบทั้ง 5 คนกับสำนักงานสถาปนิกของไทย ซึ่งแบบของโครงการอนุสรณ์สถานที่ได้จากผู้ประกวดในขั้นที่ 2 นี้ได้พยายามที่จะทอนให้ขนาดของอาคารลดลง เพื่อให้รบกวนสภาพแวดล้อมเดิมของป่าอุทยานแห่งชาติให้น้อยที่สุด ในที่สุดจึงได้แบบอาคารตามข้อกำหนดของโครงการ อันประกอบด้วยสิ่งก่อสร้างรูปกรวยสูง 10-25 เมตร จำนวน 5 อาคารตระหง่านท่ามกลางป่าอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา

สภาพแวดล้อมของที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งโครงการอนุสรณ์สถานเป็นส่วนหนึ่งของอุทยานเขาแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ ในจังหวัดพังงา ภาคใต้ของไทย (ดังภาพที่ 2) อุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่มีความยาว 30 กิโลเมตร ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ ทอดยาวตามแนวชายฝั่งทะเลอันดามัน บริเวณทำเลที่ตั้งเป็นส่วนหนึ่งของอุทยานด้านตะวันตกสุด ซึ่งต่อกับทะเลอันดามันเพียงจุดเดียว พื้นที่ตั้งทั้งหมดอาจจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ภาพที่ 2 ที่ตั้งโครงการอนุรักษ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ อุทยานแห่งชาติเขาลัก-ล้ารุ จังหวัดพังงา
ที่มา: กระทรวงวัฒนธรรม (2550)

1. ที่ราบ

บริเวณทำเลที่ตั้งอนุรักษ์สถานมีเนื้อที่ประมาณ 70 ไร่ (28 เอเคอร์) ทางด้านตะวันออก มีพื้นที่ต่อกับทางหลวงหมายเลข 4 เป็นเส้นทางติดต่อทางรถยนต์เส้นเดียวที่ต่อกับทำเลที่ตั้งทางบก พื้นที่ด้านเหนือสุดของทำเลที่ตั้งอนุรักษ์สถานเป็นไร่ยางพารา ส่วนพรมแดนทางเหนือของผืนดิน เป็นเทือกหน้าผาธรรมชาติอันสูงชัน แล้วค่อยๆ ลาดลงสู่ทะเลเบื้องล่าง องค์ประกอบของที่ดิน ในส่วนที่ตั้งอนุรักษ์สถานอาจจะเรียกได้ว่าเป็นเนินดินสูงๆ ต่ำๆ สลับซับซ้อนและหุบเขาที่มีความลาดชันต่างๆ กัน (บางแห่งอยู่ในระดับ 50 องศา) ที่ปลายแหลมด้านเหนือของที่ดินซึ่งอยู่ตรงข้ามกับทะเลนั้น ผืนดินแปรสภาพเป็นหน้าผาอย่างฉับพลัน ทางด้านใต้มีช่องระบายน้ำตามธรรมชาติ จากทิศตะวันออกไปยังทิศตะวันตก ทำหน้าที่ส่งน้ำจากพายุฝนในแถบภูเขาไปยังชายหาดทางด้านตะวันตก บริเวณที่ดินทางด้านใต้ต่างจากด้านเหนือ กล่าวคือ เริ่มจากทางหลวงหมายเลข 4 เป็นพื้นที่สูงชัน ไปจนถึงจุดที่สูงที่สุด จากนั้นก็ลาดลงมาอย่างฉับพลัน จนมาบรรจบกับชายหาด ทางด้านใต้ไม่มีหน้าผาขวางกั้นระหว่างที่ดินและชายหาด

บริเวณทำเลที่ตั้งอนุสรณ์สถานก็เช่นเดียวกับอุทยานเขาหลัก-ลำรู่โดยทั่วไป กล่าวคือ ปกคลุมไปด้วยป่าฝนเมืองร้อนหรือป่าเขียวชุ่มฉ่ำตลอดปี การสำรวจเบื้องต้นแบ่งพันธุ์ไม้ออกเป็น 3 กลุ่ม ไม้ระดับสูงสุดประกอบด้วยยอดเรือนไม้สูง 5-12 เมตร มีต้นเฟิร์น ปาล์ม ไม้ยืนต้น ไม้ไผ่ และเถาวัลย์ชนิดต่างๆ ในพื้นที่ เก็บตัวอย่าง มีการเก็บบันทึกอย่างน้อย 101 สปีชีส์ใน 66 ตระกูล ที่เด่นๆ อาทิ *Barringtonia acutangula* (Gaertn), *Hopea Griffithii* (Dipterocarpaceae), *Mesua ferrea* (Guttiferae), *Parashorea stellata* (Dipterocarpaceae) และ *Swintoria schwenki* (Anacardiaceae) ขณะที่ยืนอยู่บนยอดเขาด้านตะวันตกสุดของหน้าผาจะเห็นทะเลอันดามันอันเว้งว้างได้สุดลูกหูลูกตา มองไปทางด้านเหนือและด้านใต้ จะเห็นชายหาดธรรมชาติอันยาวเหยียดซึ่งประสบภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ

2. หน้าผา

ทางด้านเหนือของที่ดิน อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 25-30 เมตร และไปสิ้นสุดทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือ พร้อมด้วยเทือกหน้าผาหินอันสูงชัน องค์ประกอบของหน้าผาค่อนข้างสลับซับซ้อน โดยลาดเอียงระหว่าง 20-50 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนั้นหน้าผายังปกคลุมบางส่วนด้วยป่าเขียวจีทั้งปี และบางส่วนเป็นป่าชายหาด ในส่วนที่ติดต่อกับชายหาด ต้นไม้ของป่าชายหาดจะทนทานต่อลมแรง และไม่สูงเท่ากับต้นไม้บนที่สูง โดยมีส่วนสูงระหว่าง 5-20 เมตร นอกจากนั้นยังมีต้นไม้ขนาดใหญ่บนหน้าผา ทำให้มองไม่เห็นทะเล

3. ชายหาด

ได้หน้าผาลงไปคือชายหาด เรียกว่า “หาดเล็ก” เป็นบริเวณค่อนข้างแคบ ยาวเกือบ 100 เมตร และในช่วงน้ำขึ้นนั้นแทบจะจมอยู่ใต้น้ำโดยสิ้นเชิง บริเวณหาดทรายซึ่งว่ายน้ำได้เป็นชายหาดที่สวยงาม มีสนามเล็กๆ ป่าริมหาด และหน้าผาอยู่เบื้องหลัง ในขณะที่ด้านหน้ามองออกไปเป็นภาพกว้างของทะเลอันดามัน ชายหาดมีโขดหินขนาดเล็กน้อยใหญ่ขนาบข้างทางปลายด้านเหนือและด้านใต้ ทำให้เห็นภาพทิวทัศน์ธรรมชาติอันน่าตื่นตาตื่นใจ

การใช้สอยพื้นที่ในปัจจุบัน

เนื่องจากทำเลของอนุสรณ์สถานตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ การใช้สอยในปัจจุบันจึงจำกัดอยู่แต่เฉพาะในด้านกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ทางด้านเหนือของ

ทำเลที่สร้างอนุสรณ์สถานเป็นไร่ยางพารา ซึ่งมีกระท่อมสำหรับทำงานด้านยางพาราเล็กๆ สำหรับคนเดียวตั้งอยู่เหนือขึ้นไป มีรีสอร์ตส่วนตัวเล็กๆ ที่เปิดกิจการอยู่ในพรมแดนด้านเหนือมีบึงกะโลเพียงไม่กี่หลัง พร้อมด้วยโครงสร้างที่อยู่อาศัย

ตามชายขอบด้านเหนือขึ้นไปมีอาคารของอุทยานแห่งชาติเพื่อรองรับผู้เยี่ยมชมตั้งอยู่เป็นระยะๆ เข้าไปได้จากทางหลวงหมายเลข 4 มีที่ทำการของอุทยาน ร้านอาหารหนึ่งร้าน ห้องน้ำ และบึงกะโลที่พักสำหรับพนักงาน

พื้นที่ของทำเลโดยทั่วไปถือว่าค่อนข้างดิบ และมีผู้เข้าชมมากกว่าพื้นที่ส่วนอื่นๆ ของอุทยานแห่งชาติแห่งนี้ เส้นทางเดินชมธรรมชาติแบบเดินทางเดียวความยาว 1.5 กิโลเมตร เริ่มต้นจากสำนักงานของอุทยาน เวียนไปตามด้านเหนือของทำเลไปยังหน้าผา แล้วค่อยๆ ลัดเลาะหน้าผาอันสูงชันลงไปที่ชายหาด ใช้เวลาเดินราวๆ หนึ่งชั่วโมง เส้นทางนี้ให้บรรยากาศแบบธรรมชาติ ภายใต้มันไม้ของป่าเมืองร้อน สลับกับป่าชายหาดและทิวทัศน์ตามชายฝั่งอย่างไรรู้ตาม เมื่อถึงเวลาที่สามรถเข้าถึงทำเลที่ตั้งของอนุสรณ์สถานได้ จะมีการสร้างเส้นทางไปถึงชายหาดที่ตรงกว่า สะดวกและสั้นกว่าเส้นทางจากศูนย์ผู้มาเยือนของอุทยาน

สภาพดินฟ้าอากาศ

ทำเลที่สร้างอนุสรณ์สถานค่อนข้างร้อนชื้น อุณหภูมิระหว่าง 40 องศาเซลเซียสในช่วงแดดร้อนจัดตอนกลางวัน ไปจนถึงราวๆ 20 องศาเซลเซียสในช่วงกลางคืน อุณหภูมิสูงสุดโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 33 องศาเซลเซียส ไปจนถึงราวๆ 22 องศาเซลเซียส โดยมีความชื้นเฉลี่ยอยู่ที่ 84 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณฝนตกค่อนข้างสูง คือ ปีละ 4,592.8 มิลลิเมตรตลอดทั้งปี มีความแตกต่างระหว่างฤดูน้อยมาก

รูปแบบของอนุสรณ์สถาน

โครงการนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากทิวทัศน์แถบชายฝั่งของไทย สถานที่ตั้งได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ โจทย์สัญลักษณ์ของโครงการ ได้แก่ การสร้างอนุสรณ์สถานสำหรับผู้รับเคราะห์จากสึนามิ

เป้าหมายหลักของโครงการนี้ ได้แก่ การสร้างธรรมชาติเทียมขึ้นมาหนึ่งชิ้นภายในอุทยานแห่งชาติ เพื่อที่ประชาชนจะได้มีสถานที่ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ทางธรรมชาติสำหรับระลึกถึงประสบการณ์และให้ความรู้กับประชาชนในการรับมือกับพลังของธรรมชาติ

โครงการนี้เป็นโบสถ์ซึ่งซ่อนอยู่ในป่า มีแสงสว่าง ธรรมชาติ และความเงียบสงบ ภาพธรรมชาติอันทรงพลัง ซึ่งต้องการ ได้รับแรงบันดาลใจจากเกาะปะการังและเกาะหินปูนในแปซิฟิก โดยมีภูเขาอยู่เบื้องหลังวังน้ำและทะเล โดยมีแนวล้อมหินปะการังค้ำกันจากทะเลเปิด ความชื้นและการถ่ายเทความร้อนที่เกิดจากเมฆฝน ห่อหุ้มภูเขาที่อยู่ตลอดเวลาซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตสากลนิยมของประชาชนในสองฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก น้ำหล่อเลี้ยงชีวิตซึ่งเป็นต้นน้ำของแม่น้ำใหญ่ๆ ในทวีปเอเชีย ไหลลงมาจากเทือกเขาหิมาลัย จะเห็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับน้ำในศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธ ตลอดจนโบสถ์วิหารต่างๆ เช่น นครวัดในวัฒนธรรมเขมร ตามโบสถ์ของไทยก็เช่นกัน

โครงการนี้เสนอให้มีประตูเป็นทางเข้าใหญ่ มีลานจอดรถ และโถงซึ่งเชิญให้ผู้คนเข้าไปในป่าและตั้งอยู่ในบริเวณทางเดินชายหาด ริมถนนรูปโค้งซึ่งใช้เป็นเส้นทางติดต่อกับอนุสรณ์สถาน แลดูกลมกลืนกับทิวทัศน์ล้อมรอบมีการเดินทางผ่านป่าไปยังสถานที่ตั้งและทะเล โดยมีจุดนัดพบและบริเวณที่พักผ่อน

จากนั้นจะมีการสร้างกลุ่มหอคอยห้าแห่งในบริเวณใกล้ๆ ทะเลและพื้นที่สูงสุดของสถานที่ตั้งอนุสรณ์สถาน โดยจะสร้างกรอบพื้นที่ขึ้นมา และทำให้เกิดจัตุรัสขึ้นมาสองแห่งจัตุรัสแห่งหนึ่งจะเป็นที่โล่งและยกพื้นสูง ชื่อจัตุรัสลาถุน ส่วนอีกจัตุรัสหนึ่งปิดล้อมและอยู่ใต้จัตุรัสแห่งแรก มีชื่อเรียกว่า จัตุรัสยูเนียน ซึ่งจะทำหน้าที่เชื่อมโยงหอคอยต่างๆ เข้าด้วยกันและกระจายผู้ชมไปยังทางเข้าหอคอยแต่ละแห่ง

โครงการนี้สะท้อนถึงพื้นที่ภายในหมู่เกาะอ่าวพังงา ซึ่งเต็มไปด้วยถ้ำคูหาต่างๆ มากมาย บางแห่งสามารถเข้าไปสำรวจได้อย่างปลอดภัย และจะต้องพายเรือคายัคผ่านถ้ำหินหลายแห่งที่เรียกว่าห้อง เมื่อเข้าไปอยู่ในห้อง จะพบพื้นที่กว้างขวางข้างใน ด้านบนเปิดโล่ง และเต็มไปด้วยป่าชายเลน

เนื่องในโอกาสรำลึกถึงวันที่ 26 ธันวาคมในแต่ละปี อาจจะนำจัตุรัสลาถุนมาใช้เป็นสนามอัฐจันทร์ขนาดใหญ่ โดยนำอัฐจันทร์ซึ่งประกอบด้วยที่นั่งกลมๆ เป็นสี่ๆ ที่ถอดได้มาตรงกับส่วน

ลาดของหอคอยแต่ละชั้น มองลงมาเห็นกลางจัตุรัส ซึ่งอาจจะนำเวทีกกลางมาติดตั้ง โดยจะจุคนดูได้ประมาณ 2,000 คน

หอคอย พื้นที่โล่งด้านในดังที่กล่าวมาข้างต้นอาจจะนำมาปรับใช้กับหอคอยได้ทุกแห่งตามความต้องการ โดยจะทำให้เกิดพื้นที่ภายในห้าแห่งที่มีรูปทรงภายนอกคล้ายคลึงกัน แม้จะมีโครงสร้างต่างกัน แต่มีพื้นที่คล้ายคลึงและแตกต่างจากกัน

โครงสร้างหลักของหอคอยมีความสูงเจ็ดระดับ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความเชื่อเรื่องชั้นต่างๆที่จะนำไปสู่ปรินิพพานในศาสนาพุทธ เช่นเดียวกับระดับความสูงของพระเจดีย์ในโบสถ์

หอคอยรำลึก สถานที่แห่งความเจ็บสงบ เป็นหอคอยว่างเปล่าที่มีขนาดสูงสุด (สูงประมาณ 30 เมตร) ตั้งอยู่ในระดับพื้นดิน มีศาลากระจก และมีประติมากรรมวงกลมล้อมรอบลดหลั่นกันลงมา ตรงกลางมีป่าชายเลนเทียมและมีน้ำ ซึ่งเป็นตัวแทนของต้นไม้แห่งชีวิต ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายมาก เพราะเป็นตัวแทนผู้ที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์สึนามิ โดยมีจำนวนกิ่งก้านสาขาและใบไม้เท่าจำนวนผู้เสียชีวิต พื้นที่โครงสร้างนี้ปกคลุมด้วยไธนา จะมีระบบไฟติดอยู่ตามข้อต่อเหล็กกล้าของโครงสร้างภายนอก ในตอนกลางคืนจะเห็นภาพหอคอยนี้ดังเช่น “ประภาคาร”

หอคอยพิพิธภัณฑ: เดอะเบลเวแดร์ ซึ่งเป็นโครงสร้างที่สูงใหญ่เป็นลำดับที่สอง (สูงประมาณ 25 เมตร) มีทางลาดวนซึ่งบรรจุโปรแกรมของนิทรรศการ นำคุณไปถึงยอดหอคอยที่ใจกลางชั้นล่างมีดาวหนึ่งดวงพร้อมด้วยชื่อประเทศและผู้เสียชีวิตจากโศกนาฏกรรมครั้งนี้

ศูนย์เตือนภัย: พื้นที่แห่งการเรียนรู้ เป็นหอคอยที่สูงใหญ่เป็นลำดับสาม (สูงประมาณ 20 เมตร) จัดเป็นระบบห้องต่างๆ ล้อมรอบพื้นที่สื่อสารทรงสูง

ภัตตาคารและหอคอยร้านค้า: พื้นที่พักผ่อน เป็นหอคอยสูงใหญ่ลำดับที่สี่ (สูงประมาณ 15 เมตร)

หอคอยอัมรินทร์ครั้งวงกลม: พื้นที่ตัวแทน เป็นหอคอยขนาดเล็กที่สุด (สูงประมาณ 10 เมตร)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จัตรา ปิ่นปัก (2543) ทำการศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หมู่บ้านงาน ซึ่งอยู่ติดกับเขตอุทยานแห่งชาติเขาสามหลั่น จังหวัดสระบุรี โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ด้วยวิธีโค-สแควร์ พบว่า ตัวแปรอิสระต่างๆ ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน รายได้ของครัวเรือน ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การมีอาชีพรอง และขนาดของพื้นที่ถือครอง ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรอย่างมีนัยสำคัญที่ความเชื่อมั่น 0.05 ดังนั้น ต้องอาศัยโครงการประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยเร่งด่วน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วมในด้านนี้

สิงขร รักษ์มณี (2545) ทำการศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรกับสิ่งจูงใจสำหรับการมีส่วนร่วมของราษฎรในการควบคุมไฟป่า โดยใช้แบบสอบถาม สอบถามหัวหน้าครัวเรือนจำนวน 164 คน พบว่า เพศ ขนาดที่ดินถือครอง รายได้ของครัวเรือนต่อปี การได้รับข่าวสาร การได้รับการฝึกอบรมระดับการศึกษา และการคาดหวังการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎร โดยคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทน และความภาคภูมิใจ

รัชณี จักรช่วย (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ป่าชายเลนกรณีศึกษา ตำบลแหลมตะดุมฟูก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนในระดับปานกลาง และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น คือ การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน การฝึกอบรมเกี่ยวกับป่าชายเลน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับป่าชายเลน โดยที่อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน ระดับการศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมน้อยกว่า และประสบการณ์ว่าตภัย พ.ศ. 2505 มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนน้อยที่สุด

Heyd, H. and A. Neef (2004) ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการน้ำ กรณีศึกษากลุ่มน้ำแม่สา จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานภาพของการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำในภาคเหนือของประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงขอบเขตของสิทธิในการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการทรัพยากรน้ำ และปัจจุบันประเทศไทยมีการนำเรื่องการมีส่วนร่วมไปใช้ในการจัดการทรัพยากรน้ำมาน้อยเพียงใด

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการจัดการทรัพยากรน้ำเองในหมู่บ้านหรือชุมชนของตน โดยการใช้ภูมิปัญญาของตนแต่ก็ไม่มีคามยุติธรรมหรือเสมอภาคเท่าใดนัก ส่วนประเด็นทางด้านการมีส่วนร่วมนั้น พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมแบบอยู่เฉย คือ ไม่มีความคิดเห็นใดๆ ร้องลงมคือการมีส่วนร่วมโดยการให้และรับข้อมูลข่าวสาร การให้คำปรึกษา แต่ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการใดๆ เนื่องจากอำนาจในการตัดสินใจขึ้นอยู่กับหน่วยงานของรัฐเท่านั้น หน่วยงานส่วนใหญ่มีแผนการที่จะดำเนินการในเรื่องการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีส่วนร่วม แต่ยังไม่มีความเห็นหน่วยงานใดสามารถนำไปปฏิบัติได้ เนื่องจาก หน่วยงานของรัฐเห็นว่าชุมชนไม่มีความพร้อมในการจัดการและมีความคิดว่าประชาชนจะใช้ทรัพยากรเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าการอนุรักษ์ รวมทั้งมีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลความชำนาญในด้านการมีส่วนร่วมและขาดการสนับสนุนจากส่วนกลาง

พื้นที่ทำการศึกษา

ที่ตั้งและข้อมูลทั่วไป

ประชากรเป้าหมายในการศึกษาค้างนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือหมู่บ้านในเขตพื้นที่ อำเภอดงแก้วป่าและอำเภอดงแก้วเมือง จังหวัดพังงา โดยรอบรัศมี 5 กิโลเมตรจากพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาลำดวน-ลำรุ้ง จำนวน 3,289 ครัวเรือน แสดงดังภาพที่ 3

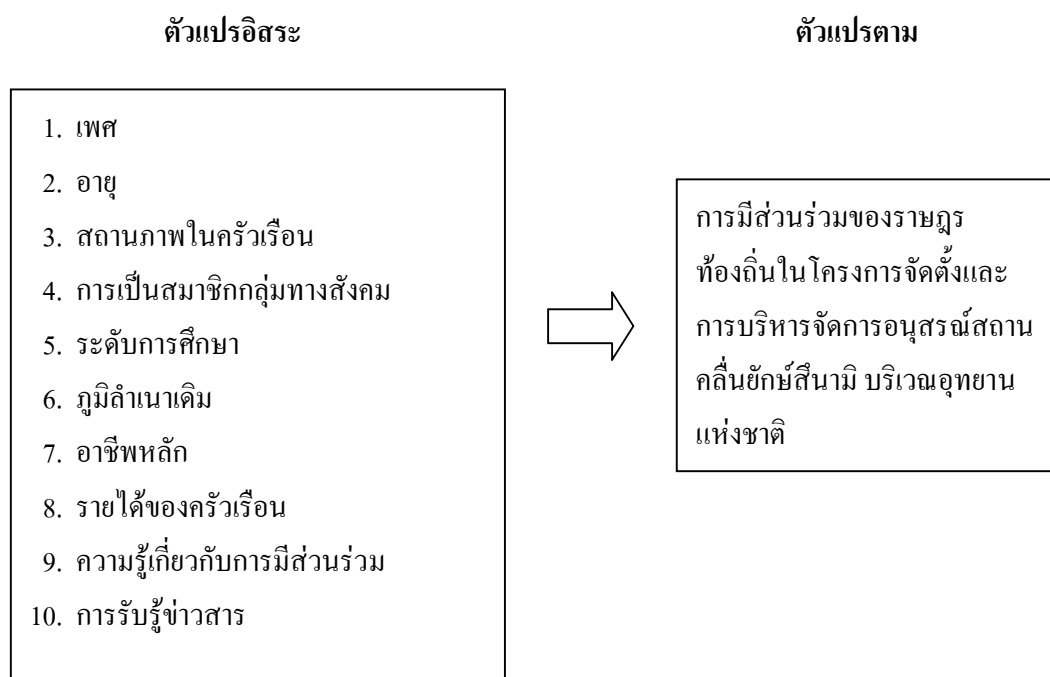

ภาพที่ 3 พื้นที่ทำการศึกษา

ที่มา: กระทรวงวัฒนธรรม (2550)

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้อง ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งกรอบแนวคิดในการศึกษา ปรากฏรายละเอียดตามภาพที่ 4

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมติฐานของการศึกษา

1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงาแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงาแตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีสถานภาพในครัวเรือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

5. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

6. ประชาชนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

7. ประชาชนที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

8. ประชาชนที่มีรายได้ของครัวเรือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

9. ประชาชนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

10. ประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้วางแนวทางและวิธีการในการศึกษาไว้ตามลำดับ ซึ่งเทคนิคและวิธีการดังกล่าวที่ผู้วิจัยใช้ประกอบด้วย คือ

1. การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้วางแผนเก็บข้อมูล โดยวิธีการดังนี้

การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ในการศึกษาจะใช้ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ เอกสารวิชาการ และรายงานต่างๆ จากห้องสมุดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลคึกคัก และองค์การบริหารส่วนตำบลลำแก่น เป็นต้น ซึ่งจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมาของอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ สีนามิ รวมถึงทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire)

การใช้แบบสอบถามนี้เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ-สังคม การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สินามิ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สินามิ การยอมรับของราษฎรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สินามิ

และข้อคิดเห็นอื่นๆ ความคิดเห็นของชุมชนต่อกระบวนการตัดสินใจต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม

1.1 การทดสอบหาความเที่ยงตรง (validity) ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถามโดยอาศัยแนวความคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ก่อนนำไปทดสอบ (pre-test) กับหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนของครัวเรือนตัวอย่างในชุมชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับชุมชนที่ทำการศึกษา

1.2 การทดสอบความเชื่อถือได้ (reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับหัวหน้าหรือตัวแทนของครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมายที่ไม่ได้คัดเลือกไว้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยนำไปทดสอบ (pre-test) จำนวน 30 ครัวเรือน คือหัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ หมู่บ้านทับละมุ ตำบลลำแก่น อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient) จึงได้นำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป แบบสอบถามได้จัดสร้างขึ้นให้มีข้อคำถามครอบคลุมตัวแปรทุกตัวที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ลักษณะของคำถามเป็นแบบคำถามปลายปิด (closed end) และคำถามปลายเปิด (opened end) ที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบคำถามแสดงความคิดเห็นที่ต้องการลงในช่องว่าง โดยได้แบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามเป็น 8 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของประชาชน เป็นลักษณะแบบเลือกตอบและกรอกลงในช่องว่างของแบบสอบถามที่กำหนด ประกอบด้วย ข้อมูลทางด้านสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส สถานภาพในครัวเรือน อาศัยอยู่กับ จำนวนสมาชิก สถานภาพในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม ระยะเวลาตั้งถิ่นฐาน การย้ายที่อยู่อาศัย ลักษณะที่อยู่ปัจจุบัน ประเภทของที่อยู่อาศัย ลักษณะวัสดุที่ใช้สร้างที่อยู่อาศัย กรรมสิทธิ์ของที่อยู่อาศัย จำนวนที่ดินเพื่อทำกิน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประชาชน เป็นลักษณะแบบเลือกตอบ และกรอกลงในช่องว่างของแบบสอบถามที่กำหนด ประกอบด้วย ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อาชีพเดิมก่อนประสบภัยพิบัติสึนามิ อาชีพหลักหลังประสบภัยพิบัติสึนามิ อาชีพรอง รายได้ รายจ่าย ความพอเพียงของรายได้ เงินออมในครัวเรือน การกู้หนี้ยืมสิน เหตุผลที่ต้องกู้ยืม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ เป็นลักษณะแบบเลือกตอบ และกรอกลงในช่องว่างของแบบสอบถามที่กำหนด ประกอบด้วย การเข้าไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อะไรบ้าง ทรัพยากรป่า/ป่าชายเลน ทรัพยากรสัตว์ป่า ส่วนชายหาดนำไปใช้เพื่อ การเกิดไฟป่าในรอบปีที่ผ่านมา และการพบเห็นสัตว์ป่า

ส่วนที่ 4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ซึ่งมีคำตอบ 2 ลักษณะ คือ ใช่ และ ไม่ใช่ จากนั้นนำมาแปลงเป็นตัวเลขเชิงปริมาณ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	คะแนน
ตอบถูก	1
ตอบผิด	0

เมื่อนำคะแนนที่ได้จากการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรของกลุ่มเป้าหมายตัวอย่าง มาจัดระดับความรู้ความเข้าใจ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ความรู้มากและความรู้น้อย โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนี้

เกณฑ์การแบ่งกลุ่ม	ระดับความรู้ความเข้าใจ
คะแนนรายข้อน้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวม	ความรู้น้อย
คะแนนรายข้อมากกว่าค่าเฉลี่ยรวม	ความรู้มาก

ส่วนที่ 5 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์ สึนามิ เป็นลักษณะแบบเลือกตอบ และกรอกลงในช่องว่างของแบบสอบถามที่กำหนด ประกอบด้วย รู้จักตัวโครงการ ทราบพื้นที่จัดตั้ง ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ในลักษณะใด เป็นต้น

ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์-สึนามิ ได้มีการแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมของราษฎรต่อโครงการจัดตั้งอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นนั้น ลักษณะคำถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale แบ่งเป็น 5 ระดับ ทั้งนี้สามารถให้ความหมายของคะแนนได้ดังนี้ คือ

ระดับการมีส่วนร่วม	ระดับคะแนนที่ได้
1. มีส่วนร่วมมากที่สุด	ได้คะแนน 5 คะแนน
2. มีส่วนร่วมมาก	ได้คะแนน 4 คะแนน
3. มีส่วนร่วมปานกลาง	ได้คะแนน 3 คะแนน
4. มีส่วนร่วมน้อย	ได้คะแนน 2 คะแนน
5. มีส่วนร่วมน้อยที่สุด-ไม่มีส่วนร่วม	ได้คะแนน 1 คะแนน

การให้ค่าคะแนนตัวแปร เป็นการจัดแบ่งอันตรภาคชั้นของคำถามการมีส่วนร่วม ออกเป็น 3 ชั้น เพื่อบ่งบอกถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา เป็นรายชื่อรายด้าน หรือการมีส่วนร่วมในภาพรวมได้ต่อไป ซึ่งสามารถแบ่งอันตรภาคชั้น โดยใช้คะแนนที่ได้มาเป็นเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้นที่กำหนด}} \\
 &= \frac{5 - 1}{3} \\
 &= 1.33
 \end{aligned}$$

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	ค่าเฉลี่ย
สูง	3.68-5.00
ปานกลาง	2.34-3.67
ต่ำ	1.00-2.33

ตอนที่ 2 ความต้องการมีส่วนร่วมของราษฎรต่อการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลิ่นยักย์สีนามิ โดยข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นนั้น ลักษณะคำถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale แบ่งเป็น 4 ระดับ ทั้งนี้สามารถให้ความหมายของคะแนนได้ดังนี้ คือ

ระดับการเข้าร่วมกิจกรรม	คะแนน
เข้าร่วมมาก	4
เข้าร่วมปานกลาง	3
เข้าร่วมน้อย	2
ไม่เข้าร่วมเลย	1

ส่วนที่ 7 การยอมรับของราษฎรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลิ่นยักย์สีนามิและข้อคิดเห็นอื่นๆ เป็นลักษณะแบบเลือกตอบ และกรอกลงในช่องว่างของแบบสอบถามที่กำหนด ประกอบด้วย การยอมรับในตัวโครงการพัฒนา ความจำเป็นของโครงการต่อความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรณีที่มีการคัดค้านโครงการน่าจะเกิดจากสาเหตุใด ความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง พื้นที่อื่นที่เหมาะสม เป็นต้น

ส่วนที่ 8 ความคิดเห็นของชุมชนต่อกระบวนการตัดสินใจต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลิ่นยักย์สีนามิ เป็นลักษณะแบบเลือกตอบ และกรอกลงในช่องว่างของแบบสอบถามที่กำหนด ประกอบด้วย แนวทางในการพัฒนาอย่างไรให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนมากที่สุด ปัจจัยใดในการตัดสินใจเป็นความสำคัญลำดับแรกสุดหากท่านต้องตัดสินใจในการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานการณ์ภัยพิบัติจากคลิ่นสีนามิ การปรับตัวในด้านต่างๆ เพื่อรองรับการมีโครงการในอนาคต รูปแบบการบริหารจัดการการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานการณ์ภัยพิบัติจากคลิ่นสีนามิแบบบูรณาการควรเป็นอย่างไร การบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลิ่นยักย์สีนามิรูปแบบที่เหมาะสม เป็นต้น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเลือกหมู่บ้านตัวอย่าง หมู่บ้านที่เลือกเป็นตัวอย่างในการวิจัยคือ บ้านลำรู่ บ้านลำแก่น ตำบลลำแก่น หมู่ที่ 5 และ หมู่ที่ 6 บ้านบางเนียง และบ้านบางหลาโอน ตำบลคึกคัก บ้านเขาหลัก ตำบลเขาหลัก

ประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ อำเภอดงแก้วป่าและอำเภอยายเมือง จังหวัดพังงา โดยรอบรัศมี 5 กิโลเมตรจากพื้นที่ อุทยานแห่งชาติเขาลำเลว-ลี้ จำนวน 3,289 ครัวเรือน โดยการสุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

2.1 การหาจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ประชากรเป้าหมายสำหรับทำการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รัศมี 5 กิโลเมตร โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาลำเลว-ลี้ ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้าน บ้านลำรู บ้านลำแก่น บ้านเขาหลัก ตำบลลำแก่น อำเภอยายเมือง และหมู่บ้าน บ้านบางเนียง หมู่ที่ 5 บ้านบางเนียง หมู่ที่ 6 บ้านเขาหลัก ตำบลคึกคัก อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเหมาะสม หาได้จากการใช้สูตรของ Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนครัวเรือน
 N หมายถึง จำนวนครัวเรือนทั้งหมด
 e หมายถึง ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05

ดังนั้น ได้ตัวอย่างที่ต้องการใช้สำหรับการศึกษานี้เท่ากับ 357 ครัวเรือน

2.2 การสุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน

จำนวนครัวเรือนตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน คำนวณโดยใช้สูตรการกระจายตามสัดส่วน (สุมงกษ จาเมียร, 2526) ดังต่อไปนี้

$$n_1 = n \frac{N_1}{N}$$

เมื่อ n_i หมายถึง จำนวนตัวอย่างในแต่ละตำบล
 n หมายถึง จำนวนตัวอย่างที่จะศึกษาทั้งหมดซึ่งเท่ากับ 357 ครั้วเรือน
 N_i หมายถึง จำนวนครั้วเรือนของประชากรในแต่ละตำบล
 N หมายถึง จำนวนครั้วเรือนของประชากรทั้งหมดใน 2 อำเภอ
 ซึ่งเท่ากับ 3,289 ครั้วเรือน

ผลการคำนวณหาครั้วเรือนตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและครั้วเรือนตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษาบริเวณที่ตั้งโครงการ
 จัดตั้งอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	จำนวนครัวเรือน ตัวอย่าง (ครัวเรือน)
ท้ายเหมือง	ลำแก่น	บ้านลำรู่	875	95
		บ้านลำแก่น	359	39
		บ้านเขาหลัก	185	20
ตะกั่วป่า	คึกคัก	บ้านบางเนียง หมู่ที่ 5	949	103
		บ้านบางเนียง หมู่ที่ 6	350	38
		บ้านบางหลาโอน	571	62
รวม			3,289	357

การสร้างเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

แบบสัมภาษณ์ (interview schedule) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลปฐมภูมิประกอบด้วย 8 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางด้านสังคมของประชากร

ตอนที่ 2 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของประชากร

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณอุทยานแห่งชาติ เขาลึก-ลำภู

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ตอนที่ 5 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

ตอนที่ 6 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

ตอนที่ 7 การยอมรับของราษฎรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิและข้อคิดเห็นอื่นๆ

ตอนที่ 8 ความคิดเห็นของชุมชนต่อกระบวนการตัดสินใจต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรกเป็นการทดสอบแบบสอบถาม (pretest) ซึ่งเป็นการทดสอบเครื่องมือทั้งความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ก่อนนำไปใช้ ส่วนครั้งที่ 2 ไปสัมภาษณ์จริง โดยใช้แบบสอบถามที่แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ใช้แบบสอบถามจำนวน 357 ชุด ผู้ช่วยวิจัย 10 คน ก่อนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้อบรมชี้แจงให้ผู้ช่วยวิจัยเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และเทคนิควิธีการได้มาของข้อมูล ที่ถูกต้อง การสัมภาษณ์ใช้วิธีพูดคุยสนทนาตามหัวข้อที่กำหนดไว้ พร้อมแผ่นภาพประกอบการอธิบาย และขณะสัมภาษณ์จะทำการสังเกตพฤติกรรม ผู้ถูกสัมภาษณ์ บรรยายากในการสัมภาษณ์ และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ไป เพื่อนำไปประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ข้อมูลทุติยภูมิ

การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย บทความ ตำราเรียน และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดมาประมวลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลรวมถึงสมมติฐานอธิบายได้ดังนี้ คือ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive analysis) เพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยการนำเอาข้อมูลที่ทำการศึกษามารวบรวมแจกแจงในรูปค่าสถิติอย่างง่าย คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถาน คลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา เป็นการวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่างๆ ได้แก่ (1) ร่วมศึกษาปัญหา (2) ร่วมวางแผนงาน (3) ร่วมปฏิบัติงาน และ (4) ร่วมตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติงาน คำถามดังกล่าวมีคำตอบให้เลือกตอบข้อละ 5 คำตอบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม	ระดับคะแนนที่ได้
1. มีส่วนร่วมมากที่สุด	ได้คะแนน 5 คะแนน
2. มีส่วนร่วมมาก	ได้คะแนน 4 คะแนน
3. มีส่วนร่วมปานกลาง	ได้คะแนน 3 คะแนน
4. มีส่วนร่วมน้อย	ได้คะแนน 2 คะแนน
5. มีส่วนร่วมน้อยที่สุด-ไม่มีส่วนร่วม	ได้คะแนน 1 คะแนน

การให้ค่าคะแนนตัวแปร เป็นการจัดแบ่งอันตรภาคชั้นของคำถามการมีส่วนร่วม ออกเป็น 3 ชั้น เพื่อบ่งบอกถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา เป็นรายข้อ รายด้าน หรือการมีส่วนร่วมในภาพรวมได้ต่อไป ซึ่งสามารถแบ่งอันตรภาคชั้นโดยใช้คะแนนที่ได้มาเป็นเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้นที่กำหนด}} \\
 &= \frac{5 - 1}{3} \\
 &= 1.33
 \end{aligned}$$

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	ค่าเฉลี่ย
สูง	3.68-5.00
ปานกลาง	2.34-3.67
ต่ำ	1.00-2.33

เมื่อได้ค่าอันตรภาคชั้นแล้ว สามารถกำหนดความหมายระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา โดยการนำคำตอบแต่ละข้อของคำถามการมีส่วนร่วมของประชาชน มาหาค่าเฉลี่ยของคำตอบ หลังจากนั้นจึงนำค่าเฉลี่ยคำตอบทุกข้อดังกล่าวที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยอีกครั้งหนึ่ง เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับอันตรภาคชั้นที่ได้กำหนดไว้ จะสามารถทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงาได้ต่อไป และการหาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นรายชื่อหรือรายด้านสามารถดำเนินการได้ในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้สามารถแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละอันตรภาคชั้นได้ดังต่อไปนี้

ได้ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา อยู่ในระดับต่ำ นั่นคือ ประชาชนมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา น้อย จึงควรที่จะต้องเร่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยด่วนที่สุด

ได้ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัด

พังงา อยู่ในระดับต่ำ นั่นคือ ประชาชนมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา ปานกลาง

ได้ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา อยู่ในระดับต่ำ นั่นคือ ประชาชนมีส่วนร่วมต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา มาก

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative method) เป็นการทดสอบสมมุติฐานที่กำหนดโดยวิธี t-test และ F-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยกำหนดประมวลผลผ่านคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1. ใช้ค่า t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงาในกรณีที่ตัวแปรอิสระจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ สถานภาพ ในครัวเรือน ภูมิลำเนา การรับรู้ข่าวสาร การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวน F-test แบบ One-way ANOVA ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงาในกรณีที่ตัวแปรอิสระจำแนกออกได้มากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือน

บทที่ 4

ผลการศึกษาและข้อวิจารณ์

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา ได้แบ่งผลการศึกษาครั้งนี้ออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางด้านสังคมของประชากร

ตอนที่ 2 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของประชากร

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ตอนที่ 5 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

ตอนที่ 6 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

ตอนที่ 7 การยอมรับของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิและข้อคิดเห็นอื่นๆ

ตอนที่ 8 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 9 ความคิดเห็นของชุมชนต่อกระบวนการตัดสินใจต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

ข้อมูลทางด้านสังคมของประชากร

การศึกษาสถานภาพทางด้านสังคมของประชากร ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตร รอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จำนวน 357 ครัวเรือน ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้านบ้านลำรู่ บ้านลำแก่น บ้านเขาหลัก ตำบลลำแก่น และหมู่บ้านบางเนียง หมู่ที่ 5 บ้านบางเนียง หมู่ที่ 6 บ้านเขาหลัก ตำบลคึกคัก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชากรพบว่า

ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.8 ส่วนที่เหลือเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.2 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.1 รองลงมาอายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.6 น้อยที่สุดอยู่ในช่วงน้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.5 นับถือศาสนาพุทธเกือบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 94.1 รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 4.8 น้อยที่สุดศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 1.1 ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 60.5 รองลงมาเป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 34.2 น้อยสุด หย่า แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 2.5 สถานภาพในครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นผู้แทนหัวหน้าครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 57.7 ส่วนที่เหลือเป็นหัวหน้าครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 42.3 ลักษณะการอยู่อาศัยส่วนใหญ่อาศัยกับคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 54.1 รองลงมาอาศัยอยู่กับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 17.9 น้อยที่สุดอาศัยอยู่กับบุตร คิดเป็นร้อยละ 5.0 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนพบว่า ประชากรตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิก 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 รองลงมาจำนวนสมาชิก 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 น้อยที่สุดมีจำนวนสมาชิก 10 คน ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.5 สถานภาพในชุมชนส่วนใหญ่เป็นลูกบ้าน คิดเป็นร้อยละ 98.0 น้อยที่สุดสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 0.3 การเป็นสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็น ร้อยละ 64.4 รองลงมาสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 10.1 น้อยที่สุดกลุ่มสตรี/กลุ่มแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ชั้นประถมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมาระดับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 31.1 น้อยสุดระดับปวส./อนุปริญญา/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 11.8 ภูมิลำเนาเดิมส่วนใหญ่เกิดในตำบลนี้ คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่นทางภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 22.7 น้อยที่สุดมีภูมิลำเนา อยู่ทางภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 1.4 ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานพบว่าส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน 30 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมาระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.5 น้อยที่สุดมีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.6 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านสังคมประชากร

(n = 357)

ข้อมูลด้านสังคมประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	147	41.2
หญิง	210	58.8
อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	9	2.5
20-29 ปี	102	28.6
30-39 ปี	118	33.1
40-49 ปี	62	17.4
50-59 ปี	37	10.4
60 ปีขึ้นไป	29	8.1
ศาสนา		
พุทธ	336	94.1
คริสต์	4	1.1
อิสลาม	17	4.8
สถานภาพสมรส		
โสด	122	34.2
สมรส	216	60.5
หย่า แยกกันอยู่	9	2.5
หม้าย	10	2.8
สถานภาพในครัวเรือน		
หัวหน้าครัวเรือน	151	42.3
ผู้แทนหัวหน้าครัวเรือน	206	57.7

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 357)

ข้อมูลด้านสังคมประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาศัยอยู่ร่วมกับ		
คู่สมรส	193	54.1
บิดา มารดา	64	17.9
บุตร	18	5.0
พี่น้อง ญาติสนิท	34	9.5
อยู่คนเดียว	27	7.6
เพื่อน	21	5.9
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1-3 คน	180	50.4
4-6 คน	141	39.5
6-9 คน	27	7.6
10 คน ขึ้นไป	9	2.5
สถานสภาพในชุมชน		
ลูกบ้าน	350	98.0
กรรมการหมู่บ้าน	4	1.1
กำนัน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ใหญ่บ้าน	2	0.6
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล/		
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1	0.3
การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	230	64.4
กลุ่มเกษตรกร	17	4.8
กลุ่มออมทรัพย์	27	7.6
สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	36	10.1
กลุ่มสตรี/กลุ่มแม่บ้าน	7	2.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 357)

ข้อมูลด้านสังคมประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกกลุ่ม (ต่อ)		
กลุ่มเฝ้าระวังภัยธรรมชาติ	10	2.8
กลุ่มท่องเที่ยว	17	4.8
กลุ่มผู้สูงอายุ	13	3.6
ระดับการศึกษา		
ระดับประถมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	133	37.2
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	111	31.1
ปวส./อนุปริญญา/เทียบเท่า	42	11.8
ระดับปริญญาตรี/โท/เอก	71	19.9
ภูมิลำเนาเดิม		
เกิดตำบลนี้	157	44.0
เกิดตำบล/อำเภออื่นในจังหวัดพังงา	58	16.2
ภาคกลาง	20	5.6
ภาคใต้	81	22.7
ภาคอีสาน	24	6.7
ภาคเหนือ	12	3.4
ภาคตะวันออก	5	1.4
ระยะเวลาดำรงถิ่นฐาน		
1-5 ปี	91	25.5
6-10 ปี	37	10.4
11-15 ปี	17	4.8
16-20 ปี	13	3.6
21-25 ปี	27	7.6

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 357)

ข้อมูลด้านสังคมประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาตั้งถิ่นฐาน (ต่อ)		
26-30 ปี	28	7.8
30 ปีขึ้นไป	144	40.3
การย้ายที่อยู่อาศัยออกนอกเขตที่อยู่ในปัจจุบัน		
ไม่ย้าย	304	85.2
ย้าย	53	14.8
สาเหตุการย้ายที่อยู่อาศัย		
ด้านการประกอบอาชีพ	24	45.3
อาชีพได้รับผลกระทบจากสึนามิ	2	3.8
ความหวาดระแวงต่อภัยธรรมชาติ	7	13.2
เหตุผลส่วนตัว	8	15.1
ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง	6	11.3
ขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้	1	1.9
ตามคำสั่งของหน่วยงาน	2	3.8
ต้องการรายได้เพิ่ม	3	5.7
ลักษณะที่อยู่อาศัย		
บ้านใหม่ในศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย	12	3.4
บ้านสร้างใหม่ในพื้นที่เดิม	63	17.6
บ้านสร้างใหม่ในพื้นที่ใหม่	41	11.5
บ้านซ่อมแซมบางส่วนในพื้นที่เดิม	27	7.6
บ้านเดิมที่เคยอยู่	214	59.9

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 357)

ข้อมูลด้านสังคมประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บ้านเรือนเป็นประเภท		
เพิง/กระต๊อบ	6	1.7
บ้านเดี่ยวมีบริเวณ	241	67.5
ห้องแถว/ทาวน์เฮาส์	48	13.4
ตึกแถวอาคารพาณิชย์	62	17.4
ลักษณะวัสดุที่ใช้สร้างบ้าน		
ไม้	8	2.2
ไม้ผสมคอนกรีต	152	42.6
คอนกรีต	197	55.2
กรรมสิทธิ์ของตนเองบ้านที่ดิน		
กรรมสิทธิ์ของตนเองทั้งบ้านที่ดิน	242	67.8
เช่าที่อยู่อาศัย	96	26.9
ปลูกบ้าน อาศัยบนที่ดินผู้อื่น	19	5.3
ค่าเช่าที่ (บาท/เดือน)		
น้อยกว่า 2,500	22	19.1
2,501-5,000	39	33.9
5,001-6,500	3	2.6
6,501-8,000	11	9.6
8,001-9,500 min = 500	1	0.9
9,501-11,000 max = 25,000	23	20.0
11,001-12,500 mean = 7,313.92	1	0.9
12,501-14,000	4	3.5

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 357)

ข้อมูลด้านสังคมประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค่าเช่าที่ (บาท/เดือน) (ต่อ)		
14,001-16,500	5	4.3
16,501-19,000	1	0.9
19,001-21,500	1	0.9
21,501-24,000	0	0
มากกว่า 24,000	4	3.5
จำนวนที่ดินทำกินของครัวเรือน		
น้อยกว่า 1 ไร่	162	45.4
1-5 ไร่	76	21.3
6-10 ไร่	35	9.8
11-15 ไร่	18	5.0
16-20 ไร่	19	5.3
มากกว่า 20 ไร่	47	13.2
พื้นที่ถือครองเพื่อการผลิตของครัวเรือน		
ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง	160	44.8
มีที่ดินเป็นของตนเอง	197	55.2

การย้ายที่อยู่อาศัยออกนอกเขตที่อยู่ในปัจจุบันพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่คิดจะย้ายออกนอกเขตที่อยู่ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 85.2 ที่เหลือคิดจะย้ายออกนอกเขตที่อยู่ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 14.8 โดยส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมา มีสาเหตุมาจากรื่องเหตุผลส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 15.1 น้อยที่สุดมีสาเหตุมาจากการขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้ คิดเป็นร้อยละ 1.9 ลักษณะที่อยู่อาศัยหลังจากเหตุการณ์สึนามิพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นบ้านเดิมที่เคยอยู่ คิดเป็นร้อยละ 59.9 รองลงมา เป็นบ้านสร้างใหม่ในพื้นที่เดิม คิดเป็นร้อยละ 17.6 น้อยที่สุดบ้านใหม่ในศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย คิดเป็นร้อยละ 3.4

ประเภทของบ้านที่อยู่อาศัย พบว่าครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยวมีบริเวณ คิดเป็นร้อยละ 67.5 รองลงมาเป็นตึกแถวอาคารพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 17.4 น้อยที่สุดเป็นเพิง/กระต๊อบ คิดเป็นร้อยละ 1.7 ลักษณะวัสดุที่ใช้สร้างบ้านพบว่าส่วนใหญ่เป็นบ้านคอนกรีต คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาเป็นบ้านไม้ผสมคอนกรีต คิดเป็นร้อยละ 42.6 น้อยที่สุดเป็นบ้านไม้ คิดเป็นร้อยละ 2.2 กรรมสิทธิ์ของบ้านและที่ดินพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีกรรมสิทธิ์ของบ้านและที่ดินของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 67.8 รองลงมาเป็นลักษณะของการเช่าที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 26.9 น้อยที่สุดปลูกบ้าน อาคารบนที่ดินผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 5.3 ในส่วนของค่าเช่าที่อยู่อาศัยพบว่าส่วนใหญ่อยู่ที่ 2,501-5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 33.9 รองลงมาอยู่ที่ 9,501-11,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 20.0 น้อยที่สุดอยู่ที่ 8,001-9,500/11,001-12,500/16,501-19,000 และ 19,001-21,500 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 0.9 จำนวนที่ดินทำกินของครัวเรือนพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนที่ดินทำกินน้อยกว่า 1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมามีจำนวนที่ดินทำกิน 1-5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.3 น้อยที่สุดมีจำนวนที่ดินทำกิน 11-15 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.0 พื้นที่ถือครองเพื่อการผลิตของครัวเรือนพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 55.2 ประชากรตัวอย่างที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 44.8

ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของประชากร

ในปัจจุบันอาชีพหลักพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพ นอกภาคเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 43.1 รองลงมาประกอบอาชีพในภาคการเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 28.6 ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 19.9 น้อยที่สุด ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน) คิดเป็นร้อยละ 8.4 ส่วนอาชีพรองพบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 56.3 ที่เหลือมีอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 43.7 ซึ่งอาชีพรองแบ่งออกเป็น ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 20.7 รองลงมาเป็นอาชีพรองในภาคเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 18.2 น้อยที่สุดมีอาชีพรองนอกภาคเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 4.8 รายได้ต่อเดือนของประชากรตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 7,000 และ 7,000-14,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 26.3 รองลงมามีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 14,001-21,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 21.6 น้อยที่สุดมีรายได้ 70,001-77,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 0.3 รายจ่ายต่อปีพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายจ่าย 50,000-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.9 รองลงมามีรายจ่าย 100,001-150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.7 น้อยที่สุดมีรายจ่ายน้อยกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.8 ความเพียงพอของรายได้ พบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายแต่ไม่มีเหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 33.9 รองลงมารายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายและมีเหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 32.2 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านเศรษฐกิจของประชากร

(n = 357)

ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นักเรียน/นักศึกษา/ แม่บ้าน)	30	8.4
ในภาคเกษตรกรรม	102	28.6
นอกภาคเกษตรกรรม	154	43.1
ธุรกิจส่วนตัว	71	19.9
อาชีพรอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มี	201	56.3
ในภาคเกษตรกรรม	65	18.2
นอกภาคเกษตรกรรม	17	4.8
ธุรกิจส่วนตัว	74	20.7
รายได้ต่อเดือน (บาทต่อเดือน)		
น้อยกว่า 7,000	94	26.3
7,000-14,000	94	26.3
14,001-21,000	77	21.6
21,001-28,000	9	2.5
28,001-35,000	40	11.2
35,001-42,000 min = 2,000	10	2.8
42,001-49,000 max = 500,000	2	0.6
49,001-56,000 mean = 21,052.38	19	5.3
56,001-63,000	0	0
63,001-70,000	2	0.6
70,001-77,000	1	0.3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 357)

ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน (บาทต่อเดือน) (ต่อ)		
77,001-84,000	0	0
84,001-91,000	0	0
91,001-98,000	0	0
98,001-105,000	5	1.4
มากกว่า 105,001	4	1.1
รายจ่ายต่อปี (บาทต่อปี)		
น้อยกว่า 50,000	35	9.8
50,000-100,000 min = 4,000	114	31.9
100,001-150,000 max = 2,000,000	56	15.7
150,001-200,000 mean = 187,602.20	51	14.3
200,001-250,000	54	15.1
มากกว่า 250,001	47	13.2
ความพอเพียงของรายได้		
รายได้ไม่เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	40	11.2
รายได้ไม่เพียงพอและมีหนี้สิน	81	22.7
รายได้เพียงพอแต่ไม่มีเหลือเก็บ	121	33.9
รายได้เพียงพอและเหลือเก็บ	115	32.2
การออมเงิน		
ไม่มีเงินออม	192	53.8
มีเงินออม	165	46.2

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 357)

ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เงินออม		
น้อยกว่า 1,500	66	39.8
1,501-3,000	43	25.9
3,001-4,500	10	6.0
4,501-6,000	25	15.1
6,001-7,500	3	1.8
7,501-9,000	2	1.2
9,001-10,500	6	3.6
มากกว่า 10,501	11	6.6
การกู้หนี้		
ไม่มี	170	47.6
รคส.	63	17.6
นายทุน	18	5.0
กองทุนหมู่บ้าน	42	11.8
สหกรณ์การเกษตร	12	3.4
สหกรณ์ออมทรัพย์	5	1.4
ธนาคาร	47	13.2

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 357)

ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สาเหตุที่กู้เงิน		
ลงทุนทำประมง	1	0.5
ซื้อปัจจัยการเกษตร (ปุ๋ย/สารกำจัดศัตรูพืช/ เครื่องจักรกล)	28	15.0
ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	43	23.0
สร้างบ้าน/ซ่อมแซมบ้าน	43	23.0
ใช้หนี้ที่มีอยู่	6	3.2
ซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก (รถ/เครื่องใช้ไฟฟ้า)	7	3.7
ค่ารักษาพยาบาล	2	1.1
ค่าศึกษาเล่าเรียน	9	4.8
ลงทุนธุรกิจ	48	25.7

น้อยที่สุดมีรายได้ไม่เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 11.2 ส่วนเงินออมพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 53.8 ส่วนที่เหลือมีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 46.2 ในส่วนของเงินออมพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีน้อยกว่า 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมา 1,501-3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.9 น้อยที่สุด 7,501-9,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.2 การกู้หนี้พบว่าส่วนใหญ่มีการกู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 52.4 โดยพบว่าส่วนใหญ่มีการกู้ยืมมาจาก ธกส. คิดเป็นร้อยละ 17.6 รองลงมา มีการกู้ยืมมาจากธนาคารต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 13.2 น้อยที่สุดมีการกู้ยืมมาจากสหกรณ์ออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 1.4 สาเหตุที่ต้องมีการกู้ยืมพบว่าส่วนใหญ่นำไปลงทุนทางธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 25.7 รองลงมานำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและสร้างบ้าน/ซ่อมแซมบ้าน คิดเป็นร้อยละ 23.0 น้อยที่สุดนำไปลงทุนทำประมง คิดเป็นร้อยละ 0.5

ข้อมูลทางด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เข้าไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 74.5 ส่วนที่เหลือไม่ได้เข้าไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 25.5 ซึ่งการเข้าไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในส่วนของทรัพยากรป่าชายเลนพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เป็นแหล่งที่ท่องเที่ยวพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมาใช้เป็นแหล่งหาอาหาร คิดเป็นร้อยละ 9.2 และน้อยที่สุดใช้เป็นที่ล่าสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 0.6 ในส่วนของทรัพยากรสัตว์น้ำพบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าไปใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 56.6 ใช้เป็นแหล่งหาอาหาร คิดเป็นร้อยละ 43.4 ในส่วนของทรัพยากรชายหาด พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เป็นแหล่งที่ท่องเที่ยวพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 64.1 รองลงมาใช้เป็นแหล่งหาอาหาร คิดเป็นร้อยละ 4.5 และน้อยที่สุดใช้เป็นสถานที่ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 3.4 การพบเห็นสัตว์ป่าพบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยพบเห็นสัตว์ป่า คิดเป็นร้อยละ 87.1 ส่วนที่เหลือเคยพบเห็นสัตว์ป่า คิดเป็นร้อยละ 12.9 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์

จากทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่

(n = 357)

ข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเข้าไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ		
บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่		
ไม่ใช้	91	25.5
ใช้	266	74.5
ทรัพยากรป่าชายเลน		
ไม่ใช้ประโยชน์	135	37.8
เป็นแหล่งพืชสมุนไพร	8	2.2
เป็นแหล่งหาอาหาร	33	9.2
เป็นแหล่งที่ท่องเที่ยวพักผ่อน	176	49.3

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 357)

ข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาลำน้ำ-เลี้ยว	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทรัพยากรป่าชายเลน (ต่อ)		
เป็นที่ล่าสัตว์	2	0.6
เป็นที่อยู่	3	0.8
ทรัพยากรสัตว์น้ำ		
ไม่ใช้ประโยชน์	202	56.6
เป็นแหล่งหาอาหาร	155	43.4
ทรัพยากรชายหาด		
ไม่ใช้ประโยชน์	100	28.0
เป็นแหล่งหาอาหาร	16	4.5
สถานที่ท่องเที่ยว/พักผ่อนหย่อนใจ	229	64.1
สถานที่ประกอบอาชีพ	12	3.4
ท่านเคยพบเห็นสัตว์ป่าหรือไม่		
ไม่เคย	311	87.1
เคย	46	12.9

ข้อมูลทางด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

จากการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม พบว่า ลักษณะความรู้ความเข้าใจของประชากรกลุ่มตัวอย่างนั้น มีความรู้ความเข้าใจในคำถามข้อที่ 7 คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน มีความหมายรวมถึงตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รายละเอียดการดำเนินโครงการที่อาจมีผล ทั้งทางบวกและลบต่อคนหรือชุมชน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.6 ส่วนความรู้ความเข้าใจที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างนั้นมีน้อยที่สุดคือ คำถามข้อที่ 2 การติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมด้านการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 14.6 โดยภาพรวมแล้วประชากรตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ สูง ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่

(n = 357)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	จำนวน		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความรู้
	ตอบถูก	ตอบผิด			
1. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขันและเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของโครงการ	271 (75.9)	86 (24.1)	0.76	0.43	สูง
2. การติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมด้านการบริหาร	52 (14.6)	305 (85.4)	0.15	0.35	ต่ำ
3. ทศนคติของประชาชนในพื้นที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการ	233 (65.3)	124 (34.7)	0.65	0.48	สูง
4. การให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน หรือชุมชนมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ เป็นหน้าที่ของภาครัฐ	257 (72.0)	100 (28.0)	0.72	0.45	สูง
5. การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	216 (60.5)	141 (39.5)	0.61	0.49	ต่ำ
6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ไม่ได้กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	224 (62.7)	133 (37.3)	0.63	0.48	สูง
7. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความหมายรวมถึงแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รายละเอียดการดำเนินโครงการที่อาจมีผลทั้งทางบวกและลบต่อคนหรือชุมชน	334 (93.6)	23 (6.4)	0.94	0.25	สูง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	จำนวน		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความรู้
	ตอบถูก	ตอบผิด			
8. การปฏิบัติตามแผนและการรับ ผลประโยชน์เป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอน ของการมีส่วนร่วม	313 (87.7)	44 (12.3)	0.88	0.33	สูง
9. การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นภาพ สะท้อนให้เห็นถึงระดับเสรีภาพของ ประชาชน และการตระหนักในสิทธิของ ตนเอง ในฐานะที่เป็นพลเมืองของ ประเทศ	332 (93.0)	25 (7.0)	0.93	0.26	สูง
10. การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้น ไม่สามารถลดการเผชิญหน้า และความขัดแย้งที่รุนแรงได้	194 (54.3)	163 (45.7)	0.54	0.50	ต่ำ
รวม			0.61	0.40	สูง

ข้อมูลทางด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ พบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักโครงการนี้ คิดเป็นร้อยละ 51.3 ที่เหลือไม่รู้จักโครงการนี้ คิดเป็น ร้อยละ 48.7 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิจะตั้งอยู่ ในเขตของอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ พบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบว่าโครงการนี้จะ ตั้งอยู่ในเขตของอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ คิดเป็นร้อยละ 51.3 ที่เหลือไม่ทราบว่าโครงการนี้จะ ตั้งอยู่ในเขตของอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ คิดเป็นร้อยละ 48.7 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับ โครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ พบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับโครงการนี้ คิดเป็นร้อยละ 51.3 ที่เหลือไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการนี้ คิดเป็นร้อยละ 48.7 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่

(n = 357)

ข้อมูลด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ		
ไม่รู้จัก	174	48.7
รู้จัก	183	51.3
โครงการจะตั้งอยู่ในเขตอุทยาน		
ทราบ	183	51.3
ไม่ทราบ	174	48.7
การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ		
ไม่ได้รับ	174	48.7
ได้รับ	183	51.3
แหล่งข่าวสารที่ได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
วิทยุ	37	10.4
โทรทัศน์	36	10.1
หนังสือพิมพ์	22	6.2
แผ่นพับ	21	5.9
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	60	16.8
เพื่อนบ้าน	69	19.3
เจ้าหน้าที่รัฐ	27	7.6
เจ้าหน้าที่องค์กรเอกชน	13	3.6
วารสาร/นิตยสาร/บทความ	14	3.9
การอบรม/ประชุม	24	6.7

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n = 357)

ข้อมูลด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสาร		
2-4 วัน/ครั้ง	25	7.0
สัปดาห์ละครั้ง	34	9.5
เดือนละ 1-2 ครั้ง	56	15.7
นานมาแล้ว	68	19.9
ไม่ได้รับข่าวสาร	174	47.9
การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เหตุผลความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของโครงการ	278	77.9
รายละเอียดของโครงการ เช่น สถานที่ตั้งเหมือง		
กิจกรรม และระยะเวลาดำเนินการ	275	77.0
ข้อดี-ข้อเสียของโครงการ และผลกระทบ		
สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ	286	80.1
มาตรการเกี่ยวกับการชดเชยความเสียหาย		
แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ	179	50.1
มาตรการลดผลกระทบและการพัฒนา		
ด้านสิ่งแวดล้อม	184	51.5
เน้นการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ		
วิทยุ	55	15.4
โทรทัศน์	103	28.8
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	101	28.3
แผ่นพับ/ประชาสัมพันธ์//อินเทอร์เน็ต/		
การจัดนิทรรศการ/หนังสือพิมพ์/	33	9.3
สื่อประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่	38	10.6
ป้ายประชาสัมพันธ์กลางแจ้ง	27	7.6

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n = 357)

ข้อมูลด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควรมีช่องทางการรับฟังสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ		
เวทีประชาคม เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยน		
ความคิดเห็นโดยตรง	144	40.3
การจัดประชุมกลุ่มย่อย	63	17.6
ราษฎรในพื้นที่แสดงความคิดเห็นผ่านผู้นำชุมชน	109	30.5
การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง	12	3.4
ผ่านทางจดหมายหรืออีเมล	8	2.3
การแจ้งให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่โครงการ	13	3.6
ศูนย์รับฝากข้อความทางโทรศัพท์ (call center)	8	2.3

แหล่งข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิที่ได้รับ พบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการนี้มาจากเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 19.3 รองลงมาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการนี้มาจากกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 16.8 น้อยที่สุด ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับ โครงการนี้มาจากเจ้าหน้าที่องค์กรเอกชน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ความถี่ของการ ได้รับข้อมูลข่าวสาร พบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารมานานมาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 19.9 รองลงมาได้รับข้อมูลข่าวสารเดือนละ 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.7 น้อยที่สุดได้รับข้อมูล ข่าวสาร 2-4 วันต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.0 การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ พบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการทราบการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการในเรื่องข้อดี- ข้อเสียของโครงการ และผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ คิดเป็นร้อยละ 80.1 รองลงมาเป็นเรื่องเหตุผลความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของโครงการ คิดเป็นร้อยละ 77.9 น้อยที่สุดเป็นเรื่อง มาตรการเกี่ยวกับ การชดเชยความเสียหายแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ คิดเป็นร้อยละ 50.1 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ พบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มี การประชาสัมพันธ์ผ่าน โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ ผ่านกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ เจ้าหน้าที่ของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 28.3 น้อยที่สุดต้องการให้มี การประชาสัมพันธ์ผ่านป้าย ประชาสัมพันธ์กลางแจ้ง คิดเป็นร้อยละ 7.6 ช่องทางการรับฟังสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับ

การดำเนินโครงการ พบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีช่องทางเวทีประชาคม เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมาต้องการให้มีช่องทาง ราษฎรในพื้นที่แสดงความคิดเห็นผ่านผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 30.5 น้อยที่สุดต้องการให้มีช่องทางจดหมายหรืออีเมลและศูนย์รับฝากข้อความทางโทรศัพท์ (call center) คิดเป็นร้อยละ 2.3

ข้อมูลทางด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 โดยการมีส่วนร่วม ของโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิที่ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด คือ ท่านรู้สึกภูมิใจเมื่อโครงการที่จัดทำ ก่อให้เกิดประโยชน์กับตัวท่านและคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 รองลงมา คือ ท่านและคนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 น้อยที่สุดคือบริจาคเงินหรือสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อ

โครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่

(n = 357)

การมีส่วนร่วมของประชาชน โครงการก่อสร้างอนุสรณ์คลื่น ยักษ์สึนามิ	ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่เข้า ร่วม			
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ								
1. ร่วมพูดคุยหรือประชุมพิจารณา ความเป็นไปได้ของโครงการ	22 (6.2)	48 (13.4)	137 (38.4)	96 (26.9)	54 (15.1)	2.69	1.08	ปานกลาง
2. ร่วมให้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม สำหรับโครงการ	20 (5.6)	54 (15.1)	137 (38.4)	93 (26.1)	53 (14.8)	2.71	1.07	ปานกลาง
3. การปรึกษาหารือถึงผลดีผลเสีย ของโครงการร่วมกับกรรมการ ชุมชน และร่วมตัดสินใจต่อ คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ภายหลังจากการประชุมหารือ	19 (5.3)	55 (15.4)	137 (38.4)	86 (24.1)	60 (16.8)	2.69	1.09	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 357)

การมีส่วนร่วมของประชาชน โครงการก่อสร้างอนุสรณ์คลื่น ยักษ์สินามิ	ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เข้าร่วม			
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ								
(ต่อ)								
4. การให้ข้อมูลโครงการเพิ่มเติม ในการประชุมเพื่อพิจารณา โครงการ	18 (5.0)	52 (14.6)	140 (39.2)	89 (24.9)	58 (16.2)	2.78	2.39	ปานกลาง
5. ท่านแสดงความเห็นคัดค้าน และโต้แย้งเมื่อคณะกรรมการ ชุมชนตัดสินใจเลือกโครงการ ที่ไม่ตรงกับความต้องการของ ชุมชน	22 (6.2)	67 (18.8)	141 (39.5)	79 (22.1)	48 (13.4)	2.82	1.08	ปานกลาง
รวมด้านการตัดสินใจ						2.74	1.34	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน								
1. เข้าร่วมประชุมหรือกิจกรรม ต่างๆ เกี่ยวกับโครงการ เช่น การประชุมเพื่อชี้แจงโครงการ	14 (3.9)	52 (14.6)	143 (40.1)	92 (25.8)	56 (15.7)	2.65	1.03	ปานกลาง
2. เข้าร่วมประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนทั้งในชุมชนและ ชุมชนอื่นเข้าร่วมกิจกรรม	16 (4.5)	52 (14.6)	145 (40.6)	90 (25.2)	54 (15.1)	2.68	1.04	ปานกลาง
3. ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมโครงการกับเจ้าหน้าที่ ของรัฐ	18 (5.0)	57 (16.0)	148 (41.5)	84 (23.5)	50 (14.0)	2.75	1.05	ปานกลาง
4. บริจาคเงินหรือสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงาน	12 (3.4)	40 (11.2)	139 (38.9)	111 (31.1)	55 (15.4)	2.56	0.99	ปานกลาง
5. ท่านร่วมกับคณะกรรมการ ชุมชนคัดเลือกตัวแทนเพื่อเป็น ผู้นำในกิจกรรมการพัฒนาของ ชุมชน	34 (10.4)	69 (21.8)	139 (38.9)	78 (19.3)	37 (9.5)	2.91	1.09	ปานกลาง
รวมด้านการดำเนินงาน						2.71	1.04	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 357)

การมีส่วนร่วมของประชาชน โครงการก่อสร้างอนุสรณ์คลื่น ยักษ์สึนามิ	ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เข้าร่วม			
การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์								
1. ท่านรู้สึกภูมิใจเมื่อโครงการที่ จัดทำ ก่อให้เกิดประโยชน์กับ ตัวท่านและคนในชุมชน	51 (14.3)	96 (26.9)	114 (31.9)	67 (18.8)	29 (8.1)	3.21	1.15	ปานกลาง
2. ท่านและคนในชุมชนมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น	39 (10.9)	92 (25.8)	131 (36.7)	64 (17.9)	31 (8.7)	3.12	1.10	ปานกลาง
3. ชุมชนของท่านมีโอกาสเป็นที่ รู้จักหรือ ได้รับการยอมรับ	34 (9.5)	85 (23.8)	136 (38.1)	74 (20.7)	28 (7.8)	3.06	1.07	ปานกลาง
4. ชุมชนของท่านมีโอกาสได้รับ การพัฒนาอาชีพ	33 (9.2)	80 (22.4)	143 (40.1)	71 (19.9)	30 (8.4)	3.04	1.06	ปานกลาง
5. ทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาเป็น แหล่งท่องเที่ยว	19 (5.3)	91 (25.5)	136 (38.1)	52 (14.6)	59 (16.5)	2.67	1.08	ปานกลาง
รวมด้านการรับผลประโยชน์						3.02	1.10	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล								
1. เข้าร่วมติดตามความก้าวหน้า ของโครงการ	19 (5.3)	64 (17.9)	138 (38.7)	90 (25.2)	46 (12.9)	2.78	1.06	ปานกลาง
2. เข้าร่วมประเมินความสำเร็จ/ การบรรลุเป้าหมายของ กิจกรรม	16 (4.5)	56 (15.7)	147 (41.2)	84 (23.5)	54 (15.1)	2.71	1.05	ปานกลาง
3. เข้าร่วมกำหนดมาตรการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	18 (5.0)	51 (14.3)	145 (40.6)	91 (25.5)	52 (14.6)	2.70	1.05	ปานกลาง
4. นำเอาปัญหา อุปสรรคที่พบ เห็นในการดำเนินกิจกรรมใน โครงการ มารายงานให้ เจ้าหน้าที่โครงการหรือ คณะกรรมการชุมชนเพื่อนำไป ปรับปรุง	18 (5.0)	50 (14.0)	139 (38.9)	92 (25.8)	58 (16.2)	2.66	1.07	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 357)

การมีส่วนร่วมของประชาชน โครงการก่อสร้างอนุสรณ์คลื่น ยักษ์สึนามิ	ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เข้าร่วม			
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ต่อ)								
5. ท่านร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นหรือร่วมประชุม กับเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการ ชุมชนเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ของโครงการ	4 (1.1)	61 (17.1)	155 (43.4)	102 (28.6)	35 (9.8)	2.71	0.90	ปานกลาง
รวมด้านการประเมินผล						2.71	1.03	ปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานยักษีสันามิ ด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.02 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ย 2.74 และน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานและด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 2.71 เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.80 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการอนุสรณ์สถานยักษีสันามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่

การมีส่วนร่วมของประชาชนโครงการ ก่อสร้างอนุสรณ์สถานยักษีสันามิ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
รวมด้านการตัดสินใจ	2.74	1.34	ปานกลาง
รวมด้านการดำเนินงาน	2.71	1.04	ปานกลาง
รวมด้านการรับผลประโยชน์	3.02	1.10	ปานกลาง
รวมด้านการประเมินผล	2.71	1.03	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในภาพรวมทุกด้าน	2.80	1.13	ปานกลาง

จากการศึกษาถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อรูปแบบของการมีส่วนร่วมของโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 โดยรูปแบบของการมีส่วนร่วมของโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ ที่ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการ โดยผ่านสื่อกลาง เช่น ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงจดหมาย โทรศัพท์ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่

(n = 357)

รูปแบบของการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				$\bar{X}$	S.D.
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เข้าร่วม		
1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยผ่านเวทีประชาคม	63 (17.6)	163 (45.7)	95 (26.6)	36 (10.1)	2.71	0.87
2. การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการโดยผ่านสื่อกลาง เช่น ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จดหมาย โทรศัพท์ เป็นต้น	86 (24.1)	163 (45.7)	86 (24.1)	22 (6.2)	2.88	0.85
3. การมีส่วนร่วมในการศึกษาผลกระทบของโครงการ โดย การให้ข้อมูลชุมชนแก่ผู้ศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อเท็จจริง	69 (19.3)	170 (47.6)	93 (26.1)	25 (7.0)	2.79	0.83
4. การมีส่วนร่วมในการแสวงหาแนวทาง/มาตรการในการแก้ไขปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อม	66 (18.5)	162 (45.4)	105 (29.4)	24 (6.7)	2.76	0.83

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รูปแบบของการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				$\bar{X}$	S.D
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เข้าร่วม		
5. การมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการ ดำเนินงาน	66 (18.5)	159 (44.5)	107 (30.0)	25 (7.0)	2.75	0.84
รวม					2.78	0.84

รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการศึกษาผลกระทบของโครงการ โดยการให้ข้อมูลชุมชน แก่ผู้ศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 การมีส่วนร่วมในการแสวงหา แนวทาง/มาตรการในการแก้ไขปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 การมีส่วนร่วม ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ ประชาชน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยผ่านเวที ประชาคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71

ข้อมูลทางด้านการยอมรับของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถาน คลื่นยักษ์สึนามิและข้อคิดเห็นอื่นๆ

การยอมรับให้เกิดโครงการ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยอมรับให้เกิดโครงการ คิดเป็นร้อยละ 91.6 ไม่ยอมรับให้เกิดโครงการ คิดเป็นร้อยละ 8.4 ในส่วนของเหตุผลที่ยอมรับให้ เกิดโครงการพบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการจะทำให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจ ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาเห็นว่าทำให้เกิดผลดีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว คิดเป็น ร้อยละ 54.3 ทำให้เกิดผลดีต่อการประกอบอาชีพในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 39.8 น้อยที่สุดเห็นว่าทำ ให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปการในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 28.9 โครงการมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของท่าน พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่าโครงการมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต คิดเป็นร้อยละ 43.4 รองลงมาไม่แน่ใจว่า โครงการมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต คิดเป็นร้อยละ 40.6 น้อยที่สุดเห็นว่าโครงการไม่ มีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต คิดเป็นร้อยละ 16.0 ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการยอมรับของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่

(n = 357)

การยอมรับของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการ ก่อสร้างอนุสรณ์สถานจากคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่		
การยอมรับให้เกิดโครงการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ยอมรับ	30	8.4
ยอมรับ	327	91.6
เหตุผลที่ยอมรับ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. ทำให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจชุมชน	197	55.2
2. ทำให้เกิดผลดีต่อการประกอบอาชีพในชุมชน	142	39.8
3. ทำให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ สาธารณูปการในชุมชน	103	28.9
4. ทำให้เกิดผลดีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว	194	54.3
โครงการมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของท่าน		
มีความจำเป็น	155	43.4
ไม่มีความจำเป็น	57	16.0
ไม่แน่ใจ	145	40.6
การคัดค้านการดำเนินโครงการ		
การสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ธรรมชาติ	173	48.5
การทำลายทัศนียภาพที่สวยงามทางธรรมชาติ	43	12.0
เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อม และผลกระทบทางสังคมอย่าง รุนแรง	37	10.4
หน่วยงานราชการไม่ชี้แจงข้อมูลที่เป็นจริงแก่ราษฎรในพื้นที่	70	19.6

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 357)

การยอมรับของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการ ก่อสร้างอนุสรณ์สถานจากคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่		
การคัดค้านการดำเนินโครงการ (ต่อ)		
การคัดค้านการดำเนินโครงการ จากองค์กรพัฒนาเอกชน ภายนอกพื้นที่	21	5.9
มีทางเลือกอื่นๆ หรือพื้นที่อื่นที่เหมาะสมกว่า	13	3.6
ความเหมาะสมของพื้นที่		
มีความเหมาะสมดีแล้ว	178	49.9
ไม่มีความเหมาะสม	62	17.4
ไม่แน่ใจ	117	32.7

ในส่วนของการคัดค้านการดำเนินโครงการ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าน่าจะมาจากเรื่องของการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ธรรมชาติคิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาเห็นว่าน่าจะเป็นเรื่องของหน่วยงานราชการไม่ชี้แจงข้อมูลที่เป็นจริงแก่ราษฎรในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 19.6 น้อยที่สุดเห็นว่าน่าจะเป็นเรื่องของการเกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อม และผลกระทบทางสังคมอย่างรุนแรง คิดเป็นร้อยละ 10.4 ความเหมาะสมของพื้นที่ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 49.9 รองลงมาเห็นว่าไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 32.8 น้อยที่สุดเห็นว่าไม่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 17.4

การทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา

การทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งกลุ่มตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรเชิงคุณภาพแต่ละตัวออกเป็นกลุ่ม โดยใช้คุณลักษณะเฉพาะของสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มได้อย่างชัดเจนสำหรับตัวแปรอิสระที่เป็นเชิงปริมาณ จะใช้ค่าเฉลี่ยหรือค่าช่วงคะแนนของตัวแปร

มาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม และเมื่อได้แบ่งกลุ่มตัวแปรอิสระเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงนำตัวแปรอิสระแต่ละตัวมาหาความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ซึ่งตัวแปรตามได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา ทั้งนี้การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม และใช้สถิติ F-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 ($p = 0.05$) และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล ซึ่งการทดสอบสมมติฐานปรากฏผล ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงาแตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยมีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างประชาชนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง โดยพบว่า กลุ่มเพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มเพศหญิง ซึ่งกลุ่มเพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 และกลุ่มเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.79 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม โดยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบปรากฏว่า กลุ่มเป้าหมายตัวอย่างที่เป็นเพศชายหรือเพศหญิง ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = 2.27$; significance = 0.024) ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเพศชายมีลักษณะของหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้นำในครอบครัว ลักษณะ การเข้าร่วมกิจกรรมจึงมีการเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามเพศ โดยรวมทุกด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม (รวมทุกด้าน)	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ชาย	147	1.93	0.63	2.27	355	0.024
หญิง	210	1.79	0.57			

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีลักษณะเพศที่แตกต่างกัน จะไม่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันของระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์และด้านการประเมินผล ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการ
บริหาร จัดการอนุรักษ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามเพศในแต่ละด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ด้านการตัดสินใจ						
ชาย	147	1.94	0.70	3.031	355	0.003
หญิง	210	1.72	0.63			
ด้านการดำเนินงาน						
ชาย	147	1.91	0.67	2.349	355	0.019
หญิง	210	1.75	0.60			
ด้านการรับผลประโยชน์						
ชาย	147	2.07	0.65	1.271	355	0.204
หญิง	210	1.98	0.69			
ด้านการประเมินผล						
ชาย	147	1.86	0.70	1.421	355	0.156
หญิง	210	1.75	0.66			

สำหรับด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงานพบว่า ลักษณะเพศที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยสามารถแจกแจงรายละเอียดในแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้าน การตัดสินใจ กลุ่มเพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มเพศหญิง ซึ่งกลุ่มเพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.94 และกลุ่มเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.72 ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = 3.031$; significance = 0.003) ส่วนด้านการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มเพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มเพศหญิง ซึ่งกลุ่มเพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.91 และกลุ่มเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = 2.349$; significance = 0.019)

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างกันของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยมีการจำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่างประชาชนออกเป็น 6 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี อายุระหว่าง 20-29 ปี อายุระหว่าง 30-39 ปี อายุระหว่าง 40-49 ปี อายุระหว่าง 50-59 ปี และ อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปโดยพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 50-59 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.02 รองลงมาคือ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 น้อยที่สุดคืออายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.66 เมื่อทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม โดยใช้สถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันจะไม่ส่งผลกระทบต่อระดับของ การมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($F = 1.433$; $\text{significance} = 0.212$) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อายุของกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์ สึนามิ ลักษณะของกิจกรรมการมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกวัยได้เข้ามามีส่วนร่วม ในตัวของโครงการ ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง

และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามอายุ โดยรวมทุกด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม (รวมทุกด้าน)	n	$\bar{X}$	S.D.	F	df	Sig.
น้อยกว่า 20 ปี	9	1.67	0.71	1.433	5	0.212
20-29 ปี	102	1.77	0.55			
30-39 ปี	118	1.82	0.72			
40-49 ปี	62	1.94	0.70			
50-59 ปี	37	2.00	0.67			
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	29	1.69	0.47			

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่มีอายุที่แตกต่างกัน จะไม่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันของระดับ การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามอายุ ในแต่ละด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	F	df	Sig.
ด้านการตัดสินใจ						
น้อยกว่า 20 ปี	9	2.00	0.87	1.077	5	0.373
20-29 ปี	102	1.68	0.68			
30-39 ปี	118	1.80	0.77			
40-49 ปี	62	1.87	0.80			
50-59 ปี	37	1.97	0.64			
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	29	1.86	0.64			
ด้านการดำเนินงาน						
น้อยกว่า 20 ปี	9	1.78	0.83	2.190	5	0.055
20-29 ปี	102	1.67	0.55			
30-39 ปี	118	1.75	0.75			
40-49 ปี	62	1.94	0.73			
50-59 ปี	37	2.00	0.75			
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	29	1.66	0.55			
ด้านการรับผลประโยชน์						
น้อยกว่า 20 ปี	9	2.33	0.71	1.604	5	0.158
20-29 ปี	102	2.10	0.75			
30-39 ปี	118	2.03	0.82			
40-49 ปี	62	2.24	0.76			
50-59 ปี	37	2.32	0.63			
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	29	1.97	0.73			

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	F	df	Sig.
ด้านการประเมินผล						
น้อยกว่า 20 ปี	9	1.67	0.87	1.756	5	0.121
20-29 ปี	102	1.75	0.66			
30-39 ปี	118	1.79	0.80			
40-49 ปี	62	1.92	0.75			
50-59 ปี	37	2.03	0.73			
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	29	1.59	0.50			

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีสถานภาพในครัวเรือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงาแตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยมีการจำแนกตามสถานภาพในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างประชาชนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน และผู้อยู่อาศัย โดยพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นผู้อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.85 และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นผู้อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.84 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมโดยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีสถานภาพในครัวเรือนแตกต่างกันจะไม่ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = 0.200$; significance = 0.842) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งหัวหน้าครัวเรือนและผู้อยู่อาศัย มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันจึงทำให้ไม่มีความแตกต่างกันในทางความคิดเห็น ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและ
การบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน
โดยรวมทุกด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
หัวหน้าครัวเรือน	151	1.85	0.64	0.200	355	0.842
ผู้อยู่อาศัย	206	1.84	0.56			

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่มีสถานภาพในครัวเรือนที่แตกต่างกัน จะไม่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันของระดับการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการ
บริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามสถานภาพในครัวเรือน ในแต่ละด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ด้านการตัดสินใจ						
หัวหน้าครัวเรือน	151	1.86	0.68	1.179	355	0.239
ผู้อยู่อาศัย	206	1.78	0.65			
ด้านการดำเนินงาน						
หัวหน้าครัวเรือน	151	1.83	0.69	0.246	292.623	0.806
ผู้อยู่อาศัย	206	1.81	0.59			
ด้านการรับผลประโยชน์						
หัวหน้าครัวเรือน	151	2.02	0.65	0.141	355	0.888
ผู้อยู่อาศัย	206	2.01	0.70			
ด้านการประเมินผล						
หัวหน้าครัวเรือน	151	1.80	0.71	0.274	355	0.784
ผู้อยู่อาศัย	206	1.78	0.65			

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างกันของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยมีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างประชาชนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมและกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม โดยพบว่า กลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ซึ่งกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97 และกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.73 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม โดยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมและกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = -2.589$; $\text{significance} = 0.010$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเป็นสมาชิกกลุ่มทำให้ได้รับรู้ข่าวสารมากกว่า จึงทำให้เข้ามามีส่วนร่วมมากกว่า กลุ่มที่ไม่ได้รับรู้ข่าวสาร ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม โดยรวมทุกด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม (รวมทุกด้าน)	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ไม่เป็น	230	1.73	0.67	-2.589	281.810	0.010
เป็น	127	1.97	0.64			

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมที่ต่างกัน ส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันของระดับการมีส่วนร่วมในทุกด้าน ทั้งด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยสามารถแจกแจงรายละเอียดในแต่ละด้านได้ดังนี้ ด้านการตัดสินใจ พบว่า กลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ในแต่ละด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ด้านการตัดสินใจ						
ไม่เป็น	230	1.73	0.68	-3.248	274.441	0.001
เป็น	127	1.96	0.64			
ด้านการดำเนินงาน						
ไม่เป็น	230	1.75	0.62	-2.536	355	0.012
เป็น	127	1.93	0.64			
ด้านการรับผลประโยชน์						
ไม่เป็น	230	1.96	0.68	-2.173	355	0.030
เป็น	127	2.15	0.65			
ด้านการประเมินผล						
ไม่เป็น	230	1.71	0.67	-3.023	273.087	0.003
เป็น	127	1.93	0.65			

ซึ่งกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 และกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.73 ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = -3.248$; significance = 0.001) ส่วนด้านการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ซึ่งกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 และกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = -2.536$; significance = 0.012) ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า กลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ซึ่งกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.15 และกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วม ที่แตกต่างกัน ($t = -2.173$; significance = 0.030) ด้านการประเมินผล พบว่า กลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ซึ่งกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 และกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.71 ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = -3.023$; significance = 0.003)

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมใน โครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างกันของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยมีการจำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีกลุ่มระดับการศึกษาที่ชั้นประถมศึกษา ป.1-ป.6 ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ม.1-ม.6 ระดับ ปวส./อนุปริญญา/เทียบเท่า และระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยพบว่า คือ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีกลุ่มระดับการศึกษาปวส./อนุปริญญา/เทียบเท่า มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.95 รองลงมาคือ ระดับตั้งแต่ ปวส. ปริญญาตรีขึ้นไป (ปวส. และ ป.ตรีขึ้นไป) และระดับการศึกษาชั้นประถมประถมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 น้อยที่สุดระดับการศึกษาปริญญาตรี/โท/เอก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.73 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม โดยใช้สถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบปรากฏว่า กลุ่มเป้าหมายตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะไม่ส่งผลกระทบต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($F = 1.356$; $\text{significance} = 0.256$) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบัน โรงเรียนมีการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นในเรื่องของการมีส่วนร่วมมากขึ้นอีกทั้งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็มีการมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมทุกด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม (รวมทุกด้าน)	n	$\bar{X}$	S.D.	F	df	Sig.
ประถมประถมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	133	1.87	0.60	1.356	3	0.256
มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	111	1.84	0.66			
ปวส./อนุปริญญา/เทียบเท่า	42	1.95	0.49			
ปริญญาตรี/โท/เอก	71	1.73	0.59			

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะไม่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันของระดับการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามระดับการศึกษา ในแต่ละด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	F	df	Sig.
ด้านการตัดสินใจ						
ประถมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	133	1.85	0.67	1.238	3	0.296
มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	111	1.88	0.68			
ปวส./อนุปริญญา/เทียบเท่า	42	1.71	0.60			
ปริญญาตรี/โท/เอก	71	1.72	0.68			
ด้านการดำเนินงาน						
ประถมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	133	1.87	0.64	0.747	3	0.525
มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	111	1.80	0.66			
ปวส./อนุปริญญา/เทียบเท่า	42	1.86	0.57			
ปริญญาตรี/โท/เอก	71	1.73	0.63			
ด้านการรับผลประโยชน์						
ประถมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	133	1.98	0.66	0.690	3	0.559
มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	111	1.98	0.70			
ปวส./อนุปริญญา/เทียบเท่า	42	2.07	0.56			
ปริญญาตรี/โท/เอก	71	2.10	0.72			
ด้านการประเมินผล						
ประถมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	133	1.77	0.68	1.697	3	0.167
มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	111	1.78	0.69			
ปวส./อนุปริญญา/เทียบเท่า	42	2.00	0.58			
ปริญญาตรี/โท/เอก	71	1.72	0.66			

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างกันของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยมีการจำแนกตามภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างประชาชนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่กำเนิดในจังหวัดพังงา และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพังงา มีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพังงา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.86 และตัวอย่างประชาชนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม โดยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน จะไม่ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = 0.605$; $\text{significance} = 0.546$) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนที่ย้ายเข้ามาเกิดความรู้สึกรักและหวงแหน ในพื้นที่ไม่แตกต่างจากประชาชนที่กำเนิดที่นี่ ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามภูมิลำเนาโดยรวมทุกด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม (รวมทุกด้าน)	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
เกิดตำบลนี้/ตำบลอื่น จังหวัดพังงา	215	1.86	0.61	0.605	355	0.546
จังหวัดอื่น	142	1.82	0.57			

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่มีภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน จะไม่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันของระดับการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ มีเพียงแต่ด้านการประเมินผล พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพังงา มีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพังงา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.86 ส่วนกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = 0.605$; $\text{significance} = 0.015$) ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามภูมิสำเนาในแต่ละด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ด้านการตัดสินใจ						
เกิดตำบลนี้/ตำบลอื่น จังหวัดพังงา	215	1.80	0.69	-0.429	355	0.668
จังหวัดอื่น	142	1.83	0.64			
ด้านการดำเนินงาน						
เกิดตำบลนี้/ตำบลอื่น จังหวัดพังงา	215	1.84	0.63	0.706	355	0.480
จังหวัดอื่น	142	1.79	0.64			
ด้านการรับผลประโยชน์						
เกิดตำบลนี้/ตำบลอื่น จังหวัดพังงา	215	2.03	0.66	0.641	355	0.522
จังหวัดอื่น	142	1.99	0.70			
ด้านการประเมินผล						
เกิดตำบลนี้/ตำบลอื่น จังหวัดพังงา	215	1.86	0.78	0.605	355	0.015
จังหวัดอื่น	142	1.82	0.69			

สมมติฐานที่ 7 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างกันของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยมีการจำแนกตามอาชีพของกลุ่มตัวอย่างประชาชนออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีกลุ่มอาชีพดังนี้ ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นักศึกษา/แม่บ้าน) กลุ่มอาชีพในภาคการเกษตร กลุ่มอาชีพนอกภาคการเกษตร และกลุ่มอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว โดยพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในกลุ่มอาชีพในภาคการเกษตร มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.90 รองลงมาคือ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในกลุ่มอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นักศึกษา/แม่บ้าน) และกลุ่มอาชีพ นอกภาคการเกษตร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.85 , 1.83 และ 1.81 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม โดยใช้สถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะไม่ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($F = 0.438$; $\text{significance} = 0.726$) ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามอาชีพ โดยรวมทุกด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม (รวมทุกด้าน)	n	$\bar{X}$	S.D.	F	df	Sig.
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นร./แม่บ้าน)	30	1.83	0.53	0.438	3	0.726
ในภาคเกษตร	102	1.90	0.58			
นอกภาคเกษตร	154	1.81	0.63			
ธุรกิจส่วนตัว	71	1.85	0.58			

ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ของตัวโครงการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยไม่เบียดบังเวลาทำงานของตน อาชีพของกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน จะไม่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันของระดับการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามอาชีพ ในแต่ละด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	F	df	Sig.
ด้านการตัดสินใจ						
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นร./แม่บ้าน)	30	1.73	0.64	0.950	3	0.417
ในภาคเกษตร	102	1.88	0.68			
นอกภาคเกษตร	154	1.76	0.65			
ธุรกิจส่วนตัว	71	1.86	0.70			

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	F	df	Sig.
ด้านการดำเนินงาน						
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นร./แม่บ้าน)	30	1.73	0.59	0.462	3	0.709
ในภาคเกษตร	102	1.87	0.61			
นอกภาคเกษตร	154	1.81	0.68			
ธุรกิจส่วนตัว	71	1.80	0.60			
ด้านการรับผลประโยชน์						
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นร./แม่บ้าน)	30	2.13	0.58	1.174	3	0.320
ในภาคเกษตร	102	2.09	0.65			
นอกภาคเกษตร	154	1.96	0.73			
ธุรกิจส่วนตัว	71	1.99	0.62			
ด้านการประเมินผล						
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นร./แม่บ้าน)	30	1.73	0.69	0.438	3	0.726
ในภาคเกษตร	102	1.86	0.65			
นอกภาคเกษตร	154	1.75	0.69			
ธุรกิจส่วนตัว	71	1.80	0.67			

สมมติฐานที่ 8 ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยมีการจำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างประชาชนออกเป็น 7 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,000 บาท, 7,001-14,000 บาท, 14,001-21,000 บาท, 21,001-28,000 บาท, 28,001-35,000 บาท, 35,001-42,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 41,001 บาทขึ้นไป โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีรายได้ตั้งแต่ 21,001-28,000 บาท มีส่วนร่วมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 42,001 บาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.91 น้อยที่สุด กลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีรายได้ 35,001-42,000 บาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.70 ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามรายได้ โดยรวมทุกด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม (รวมทุกด้าน)	n	$\bar{X}$	S.D.	F	df	Sig.
น้อยกว่า 7,000	94	1.83	0.54	0.315	6	0.929
7,001-14,000	94	1.85	0.57			
14,001-21,000	77	1.83	0.68			
21,001-28,000	9	2.00	0.71			
28,001-35,000	40	1.80	0.61			
35,001-42,000	10	1.70	0.48			
มากกว่า 42,001	33	1.91	0.63			

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม โดยใช้สถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันจะไม่ส่งผลกระทบต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($F = 0.315$; significance = 0.929) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า รายได้ของคนในชุมชนนั้นส่วนหนึ่งเกิดจากการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน การใช้ชีวิตของคนในชุมชนไม่ได้ก่อให้เกิดความแตกต่างกันในชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะของวัฒนธรรมการใช้ชีวิตของประชาชนในพื้นที่ไม่แตกต่างกันมากนัก กิจกรรมในการมีส่วนร่วมคล้ายคลึงกัน จึงทำให้ไม่มีความแตกต่างกัน

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน จะไม่ส่งผลให้เกิด ความแตกต่างกันของระดับการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามรายได้ ในแต่ละด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	F	df	Sig.
ด้านการตัดสินใจ						
น้อยกว่า 7,000	94	1.87	0.66	0.728	6	0.627
7,001-14,000	94	1.80	0.65			
14,001-21,000	77	1.84	0.69			
21,001-28,000	9	1.67	0.71			
28,001-35,000	40	1.65	0.66			
35,001-42,000	10	1.70	0.68			
มากกว่า 42,001	33	1.88	0.70			
ด้านการดำเนินงาน						
น้อยกว่า 7,000	94	1.82	0.60	0.709	6	0.642
7,001-14,000	94	1.88	0.65			
14,001-21,000	77	1.77	0.69			
21,001-28,000	9	2.00	0.71			
28,001-35,000	40	1.70	0.52			
35,001-42,000	10	1.70	0.68			
มากกว่า 42,001	33	1.88	0.65			
ด้านการรับผลประโยชน์						
น้อยกว่า 7,000	94	1.96	0.64	0.771	6	0.593
7,001-14,000	94	2.04	0.62			
14,001-21,000	77	1.95	0.76			
21,001-28,000	9	2.11	0.93			
28,001-35,000	40	2.03	0.66			
35,001-42,000	10	2.00	0.67			
มากกว่า 42,001	33	2.21	0.65			

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	F	df	Sig.
ด้านการประเมินผล						
น้อยกว่า 7,000	94	1.79	0.66	0.258	6	0.956
7,001-14,000	94	1.83	0.70			
14,001-21,000	77	1.71	0.70			
21,001-28,000	9	1.78	0.67			
28,001-35,000	40	1.80	0.65			
35,001-42,000	10	1.80	0.63			
มากกว่า 42,001	33	1.85	0.67			

สมมติฐานที่ 9 ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างกันของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยมีการจำแนกตามความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วมต่ำและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วมสูง โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วมสูง มีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วมต่ำ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วมสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.85 และกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วมต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม โดยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบปรากฏว่า กลุ่มเป้าหมายตัวอย่างที่เป็นความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันจะไม่ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = -0.491$; significance = 0.624) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมไม่มีผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการ จึงทำให้ไม่เกิดความแตกต่างในการมีส่วนร่วม ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้งและ
การบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามความรู้ความเข้าใจของการ
มีส่วนร่วม โดยรวมทุกด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ระดับการมีส่วนร่วม (รวมทุกด้าน)						
ต่ำ	152	1.82	0.55	-0.491	355	0.624
สูง	205	1.85	0.63			

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชากรที่มีความรู้ความเข้าใจของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน จะไม่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันของระดับการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการ
บริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามความรู้ความเข้าใจของการมี
ส่วนร่วม ในแต่ละด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ด้านการตัดสินใจ						
ต่ำ	152	1.82	0.64	0.084	355	0.933
สูง	205	1.81	0.70			
ด้านการดำเนินงาน						
ต่ำ	152	1.79	0.61	-0.730	355	0.466
สูง	205	1.84	0.66			
ด้านการรับผลประโยชน์						
ต่ำ	152	1.96	0.65	-1.295	355	0.196
สูง	205	2.05	0.69			
ด้านการประเมินผล						
ต่ำ	152	1.71	0.64	-1.927	355	0.055
สูง	205	1.85	0.70			

สมมติฐานที่ 10 ประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัด พังงา แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ความแตกต่างกันของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ โดยมีการจำแนกตามการรับรู้ข่าวสารของกลุ่ม ตัวอย่างประชาชนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ได้รับข่าวสาร และ กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ได้รับข่าวสาร โดยพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสาร มีระดับการมีส่วนร่วม มากกว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ได้รับข่าวสาร ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสาร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.93 และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ไม่ได้รับข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.74 เมื่อทดสอบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม โดยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผล การทดสอบปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารแตกต่างกันจะส่งผลต่อระดับของ การมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = -3.103$; significance = 0.002) ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ประชาชนที่ได้รับทราบข่าวสารย่อมจะเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่ไม่ได้ รับทราบข่าวสาร ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามการรับรู้ข่าวสาร โดยรวมทุกด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม (รวมทุกด้าน)	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ไม่ได้รับ	174	1.74	0.53	-3.103	355	0.002
ได้รับ	183	1.93	0.63			

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่ม ตัวอย่างของประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันของระดับ การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการ ประเมินผล แตกต่างกัน โดยพบว่า ด้านการตัดสินใจ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสาร มีระดับ การมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ไม่ได้รับข่าวสาร ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับ ข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.90 ดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ จำแนกตามการรับรู้ข่าวสารในแต่ละด้าน

ระดับการมีส่วนร่วม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ด้านการตัดสินใจ						
ไม่ได้รับ	174	1.72	0.63	-2.615	355	0.009
ได้รับ	183	1.90	0.67			
ด้านการดำเนินงาน						
ไม่ได้รับ	174	1.71	0.57	-3.269	355	0.001
ได้รับ	183	1.92	0.68			
ด้านการรับผลประโยชน์						
ไม่ได้รับ	174	1.91	0.67	-2.934	355	0.004
ได้รับ	183	2.12	0.67			
ด้านการประเมินผล						
ไม่ได้รับ	174	1.69	0.62	-2.770	355	0.006
ได้รับ	183	1.89	0.71			

และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ไม่ได้รับข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.72 ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = -3.248$; significance = 0.001) ส่วนด้านการดำเนินงาน ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้รับข่าวสาร มีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ไม่ได้รับข่าวสาร ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 และกลุ่มตัวอย่างประชาชน ที่ไม่ได้รับข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = -2.536$; significance = 0.012) ส่วนด้านการรับผลประโยชน์ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสาร มีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ไม่ได้รับข่าวสาร ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.15 และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ไม่ได้รับข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = -2.173$; significance = 0.030) และส่วนด้านการประเมินผลประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสาร มีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ไม่ได้รับข่าวสาร ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ไม่ได้รับข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.71 ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ($t = -3.023$; significance = 0.003)

ข้อมูลทางด้านการคิดเห็นของชุมชนต่อการขับเคลื่อนใจต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถาน คลื่นยักษ์สึนามิ

การจัดตั้งอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อการจัดตั้งและบริหารจัดการ อนุสรณ์สถานดังกล่าว โดยนำข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งแนวคิดของประชาชน ในพื้นที่ มาวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ เพื่อให้ประชาชนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แสดงความต้องการและร่วมกันวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ร่วมกัน เพื่อให้เกิดเป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม

การดำเนินโครงการมีแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน พบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการให้กับชุมชน อย่างใกล้ชิด คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมาเห็นว่าควรให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การดำเนินโครงการผ่านช่องทางที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 37.0 น้อยที่สุดเห็นว่าไม่ควรให้ มีการดำเนินการใดๆ คิดเป็นร้อยละ 1.7 ดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 การดำเนินโครงการมีแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน

(n = 357)

การดำเนินโครงการมีแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสมกับ ความต้องการของชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควรมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ ให้กับชุมชนอย่างใกล้ชิด	152	42.6
ควรให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนิน โครงการผ่านช่องทางที่เหมาะสม	132	37.0
ไม่ควรให้มีการดำเนินการใดๆ	6	1.7
ไม่แน่ใจ	67	18.7

ปัจจัยในการตัดสินใจดำเนินโครงการ พบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าน่าจะมาจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มโอกาสในอาชีพ การสร้างรายได้ และการลงทุน คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาเห็นว่าน่าจะมาจากปัจจัยทางด้านสังคม เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และการดำเนินโครงการไม่กระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 33.4 น้อยที่สุดเห็นว่าน่าจะมาจากปัจจัยด้านอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 6.7 ดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ปัจจัยในการตัดสินใจดำเนินโครงการ

(n = 357)		
ปัจจัยในการตัดสินใจดำเนินโครงการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มโอกาสในอาชีพ การสร้างรายได้ และการลงทุน	141	39.5
ปัจจัยทางด้านสังคม เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และการดำเนินโครงการ ไม่กระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชน	119	33.4
ปัจจัยด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว	73	20.4
ปัจจัยด้านอื่นๆ	24	6.7

การปรับตัวเพื่อรองรับการมีโครงการในอนาคต พบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าน่าจะเป็นเรื่อง การพัฒนาสถานที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 51.0 รองลงมาเห็นว่าน่าจะเป็นเรื่อง การพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ คิดเป็นร้อยละ 47.1 การรวมกลุ่มชุมชนเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 44.0 การปรับรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับกิจกรรมของโครงการ คิดเป็นร้อยละ 40.1 การเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 27.2 น้อยที่สุดเป็นเรื่องการรวมกลุ่มองค์กรชุมชนเพื่อคัดค้านโครงการ คิดเป็นร้อยละ 4.8 ดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 การปรับตัวเพื่อรองรับการมีโครงการในอนาคต

(n = 357)

การปรับตัวเพื่อรองรับการมีโครงการในอนาคต (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การปรับรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับ กิจกรรมของโครงการ	143	40.1
การรวมกลุ่มชุมชนเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม	157	44.0
การพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้	168	47.1
การพัฒนาสถานที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	182	51.0
การเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม อย่างต่อเนื่อง	97	27.2
การรวมกลุ่มองค์กรชุมชนเพื่อคัดค้านโครงการ	17	4.8

รูปแบบการบริหารจัดการการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิแบบบูรณาการ พบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดทำแผนการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรอบพื้นที่โครงการ คิดเป็นร้อยละ 55.7 รองลงมาเห็นว่าควรเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศโดยรอบพื้นที่โครงการ คิดเป็นร้อยละ 54.9 การจัดตั้งกลุ่มองค์กรชุมชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานเจ้าของโครงการ คิดเป็นร้อยละ 35.0 น้อยที่สุดเห็นว่าการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการบริหารจัดการร่วมกับรัฐ คิดเป็นร้อยละ 34.5 ดังตารางที่ 34

ตารางที่ 34 รูปแบบการบริหารจัดการในการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุรักษ์สถาน
คลื่นยักษ์สึนามิแบบบูรณาการ

(n = 357)

รูปแบบการบริหารจัดการการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุรักษ์ สถานคลื่นยักษ์สึนามิแบบบูรณาการ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สถานคลื่นยักษ์สึนามิแบบบูรณาการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จัดทำแผนการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพ สิ่งแวดล้อมโดยรอบพื้นที่โครงการ	199	55.7
เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศโดยรอบพื้นที่โครงการ	196	54.9
การสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาท ในการบริหารจัดการร่วมกับรัฐ	123	34.5
การจัดตั้งกลุ่มองค์กรชุมชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานเจ้าของโครงการ	125	35.0

รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการอนุรักษ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ พบว่าประชากร
ตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้มีการบริหารจัดการร่วม ทั้งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์
พืช, กระทรวงวัฒนธรรม, การท่องเที่ยว และการปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 63.6
รองลงมาเห็นว่าควรให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เป็นผู้ดูแล คิดเป็นร้อยละ 12.3 ให้
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ดูแลร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 11.8 ให้
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 4.8 ให้กระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแล
คิดเป็นร้อยละ 3.9 น้อยที่สุดเห็นว่าควรให้หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวเป็นผู้ดูแล คิดเป็นร้อยละ 3.6
ดังตารางที่ 35

ตารางที่ 35 รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการอนุรักษ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

(n = 357)

รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ อนุรักษ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เป็นผู้ดูแล	44	12.3
ให้กระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแล	14	3.9
ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ดูแลร่วมกับ กระทรวงวัฒนธรรม	42	11.8
ให้หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวเป็นผู้ดูแล	13	3.6
ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลโดยตรง	17	4.8
ให้มีการบริหารจัดการร่วม ทั้งกรมอุทยานฯ, กระทรวง วัฒนธรรม, การท่องเที่ยว และการปกครองส่วนท้องถิ่น	227	63.6

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการจัดตั้ง และการบริหารจัดการ อนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงาต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน ต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการต่ออนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ บริเวณอุทยานแห่งชาติ เขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา ซึ่งได้ทำการศึกษากับครัวเรือนตัวอย่าง โดยเก็บข้อมูลจำนวนตัวอย่าง ทั้งหมด 357 ครัวเรือน โดยใช้แบบสอบถามและได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบค่า t-test และ F-test

การศึกษาสภาพทางสังคม พบว่า ประชากรที่ทำการศึกษามีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 58.8 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.1 นับถือศาสนาพุทธเกือบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 94.1 มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 60.5 สถานภาพในครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นผู้แทนหัวหน้าครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 57.7 ลักษณะการอยู่อาศัยส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับคู่ สมรส คิดเป็นร้อยละ 54.1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนพบว่า ประชากรตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีจำนวน สมาชิก 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 สถานภาพในชุมชนส่วนใหญ่เป็นลูกบ้าน คิดเป็นร้อยละ 98.0 การเป็นสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 64.4 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ ขั้นประถมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 37.2 ส่วนใหญ่อยู่ที่ตำบลนี้ตั้งแต่เกิด คิดเป็น ร้อยละ 44.0 ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานพบว่าส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน 30 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 40.3 การย้ายที่อยู่อาศัยออกนอกเขตที่อยู่ในปัจจุบันพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่คิดจะย้ายออกนอกเขตที่อยู่ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 85.2 โดยส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก ด้านการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 45.3 ลักษณะที่อยู่อาศัยหลังจากเหตุการณ์สึนามิพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นบ้านเดิมที่เคยอยู่ คิดเป็นร้อยละ 59.9 ประเภทของบ้านที่อยู่อาศัย

พบว่าครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยวมีบริเวณ คิดเป็นร้อยละ 67.5 ลักษณะวัสดุที่ใช้สร้างบ้านพบว่าส่วนใหญ่เป็นบ้านคอนกรีต คิดเป็นร้อยละ 55.2 กรรมสิทธิ์ของบ้านและที่ดินพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีกรรมสิทธิ์ของบ้านและที่ดินของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 67.8 ในส่วนของการเช่าที่อยู่อาศัยพบว่าส่วนใหญ่อยู่ที่ 2,501-5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 33.9 จำนวนที่ดินทำกินของครัวเรือนพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนที่ดินทำกินน้อยกว่า 1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 45.4 พื้นที่ถือครองเพื่อการผลิตของครัวเรือนพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 55.2

การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ พบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพ นอกภาคเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 43.1 ส่วนอาชีพรองพบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 56.3 ซึ่งอาชีพรองแบ่งออกเป็น ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 20.7 รายได้ต่อเดือนของประชากรตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 7,000 และ 7,000-14,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 26.3 รายจ่ายต่อปีพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายจ่าย 50,000-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.9 ความเพียงพอของรายได้ พบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายแต่ไม่มีเหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 33.9 ส่วนเงินออมพบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 53.8 ในส่วนของเงินออมพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีน้อยกว่า 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.8 การกู้ยืมพบว่าส่วนใหญ่มีการกู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 52.4 โดยพบว่าส่วนใหญ่มีการกู้ยืมมาจาก ธกส. คิดเป็นร้อยละ 17.6 สาเหตุที่ต้องมีการกู้ยืมพบว่าส่วนใหญ่นำไปลงทุนทางธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 25.7

การศึกษาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เข้าไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 74.5 ซึ่งการเข้าไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในส่วนของทรัพยากรป่าชายเลนพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เป็นแหล่งที่ท่องเที่ยวพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 49.3 ในส่วนของทรัพยากรสัตว์น้ำ พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าไปใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 56.6 ในส่วนของทรัพยากรชายหาด พบว่าส่วนใหญ่ใช้เป็นแหล่งที่ท่องเที่ยวพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 64.1 การพบเห็นสัตว์ป่า พบว่าส่วนใหญ่ไม่เคยพบเห็นสัตว์ป่า คิดเป็นร้อยละ 87.1

การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม พบว่า ลักษณะความรู้ความเข้าใจของประชากรกลุ่มตัวอย่างนั้น มีความรู้ความเข้าใจในคำถามข้อที่ 7 คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความหมายรวมถึงตั้งแต่การรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดการดำเนินโครงการที่อาจมีผลทั้งทางบวก

และลดต่อคนหรือชุมชน มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 93.6 รองลงมา คือ ข้อที่ 9 การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงระดับเสรีภาพของประชาชนและการตระหนักในสิทธิของตนเอง ในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศ คิดเป็นร้อยละ 93.0 ส่วนความรู้ความเข้าใจที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างนั้นมีน้อยที่สุดคือ คำถามข้อที่ 2 การติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมด้านการบริหาร คิดเป็นร้อยละ 14.6 โดยในภาพรวมแล้ว ประชากรตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในระดับสูง

การศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ โครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนักษ์สินามิ พบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักโครงการนี้ คิดเป็นร้อยละ 51.3 โครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนักษ์สินามิจะตั้งอยู่ในเขตของอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่พบว่าส่วนใหญ่ทราบว่าโครงการนี้จะตั้งอยู่ในเขตของอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ คิดเป็นร้อยละ 51.3 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนักษ์สินามิพบว่า ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการนี้ คิดเป็นร้อยละ 51.3 แหล่งข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนักษ์สินามิที่ได้รับพบว่าส่วนใหญ่ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการนี้มาจากเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 19.3 ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารพบว่าส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารมานานมาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 19.9 การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการพบว่า ส่วนใหญ่ต้องการทราบการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการในเรื่องข้อดี-ข้อเสียของโครงการ และผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ คิดเป็นร้อยละ 80.1 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อพบว่าส่วนใหญ่ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 28.8 ช่องทางการรับฟังสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพบว่าส่วนใหญ่ต้องการให้มีช่องทางเวทีประชาคม เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 40.3

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนักษ์สินามิจากการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนักษ์สินามิที่ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด คือ ท่านรู้สึกภูมิใจเมื่อโครงการที่จัดทำก่อให้เกิดประโยชน์กับตัวท่านและคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 รองลงมา คือ ท่านและคนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 น้อยที่สุดคือ บริจาคเงินหรือสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนักษ์สินามิ ด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.02 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ย 2.74 และน้อยที่สุด คือ ด้านการ

ดำเนินงานและด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 2.71 เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.80

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนซ์กัมมิตินามิที่ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการโดยผ่านสื่อกลาง เช่น ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงจดหมาย โทรศัพท์ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 รองลงมาคือ .การมีส่วนร่วมในการศึกษาผลกระทบของโครงการ โดยการให้ข้อมูลชุมชนแก่ผู้ศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 การมีส่วนร่วมในการแสวงหาแนวทาง/มาตรการการในการแก้ไขปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยผ่านเวทีประชาคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71

การศึกษาการยอมรับของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนซ์กัมมิตินามิและข้อคิดเห็นอื่นๆ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยอมรับให้เกิดโครงการ คิดเป็นร้อยละ 91.6 ในส่วนของเหตุผลที่ยอมรับให้เกิดโครงการพบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการจะทำให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 55.2 โครงการมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของท่าน พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต คิดเป็นร้อยละ 43.4 ในส่วนของการคัดค้านการดำเนินโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าน่าจะมาจากเรื่องของการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 48.5 ความเหมาะสมของพื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 49.9

การวิจัยการศึกษาจากตัวแปรชีวิตการมีส่วนร่วมของชุมชน 10 ตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม อาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือน ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การรับรู้ข่าวสาร ทำการทดสอบสมมติฐานระหว่างตัวแปรชีวิตการมีส่วนร่วมของชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลีนซ์กัมมิตินามิ โดยใช้สถิติ t-test และ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการรับรู้ข่าวสาร มีความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ดังตารางที่ 36

ตารางที่ 36 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปรอิสระ	เป็นไปตามสมมติฐาน
เพศ	เป็นไปตามสมมติฐาน
อายุ	
สถานภาพในครัวเรือน	
การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม	เป็นไปตามสมมติฐาน
ระดับการศึกษา	
ภูมิลำเนาเดิม	
อาชีพหลัก	
รายได้ของครัวเรือน	
ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	
การรับรู้ข่าวสาร	เป็นไปตามสมมติฐาน

การศึกษาการดำเนินโครงการมีแนวทางในการพัฒนาที่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน พบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการให้กับชุมชนอย่างใกล้ชิด คิดเป็นร้อยละ 42.6 ปัจจัยในการตัดสินใจดำเนินโครงการพบส่วนใหญ่เห็นว่าน่าจะมาจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มโอกาสในอาชีพ การสร้างรายได้ และการลงทุนคิดเป็นร้อยละ 39.5 การปรับตัวเพื่อรองรับการมีโครงการในอนาคต พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าน่าจะเป็นเรื่อง การพัฒนาสถานที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 51.0 รูปแบบการบริหารจัดการการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิแบบบูรณาการ พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดทำแผนการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรอบพื้นที่โครงการ คิดเป็นร้อยละ 55.7 รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิพบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้มีการบริหารจัดการร่วม ทั้งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, กระทรวงวัฒนธรรม, การท่องเที่ยว และการปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 63.6

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สร้างกิจกรรมสำหรับเยาวชนเพื่อปลูกฝังเรื่องการมีส่วนร่วมให้แก่เยาวชน
2. จัดกิจกรรมในการให้ความรู้แก่ประชาชนถึงแนวทางในการมีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิและให้เห็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ
3. สร้างการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมต่อโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

ข้อเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมกำหนดนโยบายในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ
2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิให้กับประชาชนและกรรมการชุมชนเพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงการมีส่วนร่วม และเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการจัดตั้งและการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กนกกาญจน์ โกติรัมย์. 2545. การศึกษาเปรียบเทียบหญิงและชายในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ป่าชุมชนโนนใหญ่ กิ่งอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอุทยานและนันทนาการ,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. 2548. รายงานสรุปผลกระทบจากเหตุธรณีพิบัติ (TSUNAMI)
ต่อทรัพยากรชายฝั่งทะเลในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน. ม.ป.ท.
- กรองแก้ว โคตรภูเวียง. 2543. การบริการระบบบริการสาธารณสุขเขตเมือง กรณีศึกษาศูนย์บริการ
สาธารณสุขชุมชนชีท่าขอน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาระยะ
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงวัฒนธรรม. 2550. การประกวดแบบอนุสรณ์สถานเหตุการณ์ภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- กิตติชัย รัตนะ. 2549. การมีส่วนร่วมในการจัดการลุ่มน้ำ. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง. 2542. การจัดการและพัฒนาองค์การ. ภาควิชาสังคมศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.
- จิริรัตน์ ภควัฒงศา. 2548. “สึนามิ (Tsunami): มหันตภัยที่จะต้องรู้ทัน.” มติชนสุดสัปดาห์
25 (1277): 25-26.
- เจริญ ภัสระ. 2540. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานภาครัฐ.” วารสารสมาคม
รัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย 12 (1): 3.

ดิน ปรัชญพฤทธิ. 2539. การบริหารการพัฒนา ความหมาย แนวทาง และปัญหา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวงร้อย (นามแฝง). 2548. สีนามือคืออะไร (Online). www.vcharkarn.com/include/article/Showarticle.php?Aid=267&page=1, 30 มกราคม 2548.

ธงชัย สันติวงษ์. 2539. องค์การและการจัดการทันสมัยยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร:
วัฒนาพานิช.

_____. 2540. องค์การ ทฤษฎีการออกแบบ. กรุงเทพมหานคร: Management Center
Bangkok.

นภวรรณ ฐานะกาญจน์ และคณะ. 2544. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำแผนแม่บท
การจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา.

บัญชา แก้วส่อง. 2539. องค์การ: การจัดการและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: อักษรพิพัฒน์.

เปรมรัตน์ แก้วมาลี. 2551. การศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของ
ทรัพยากรครอบครัวตามสถานะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก ในพื้นที่
ประสบอุบัติน้ำท่วม กิ่งอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ไพรัตน์ เดชะรินทร์. 2527. นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา
ในปัจจุบัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษา
นโยบายสาธารณะ มหวิทยาลัยมหิดล.

ร้อยตำรวจเอกฉัตร ปิ่นปัก. 2543. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และการใช้
ประโยชน์ที่ดินของประชาชนบ้านจาน ตำบลห้วยทราย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการป่าไม้, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รัชนี้ จักรช่วย. 2550. การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน
กรณีศึกษา ตำบลแหลมตะลุมพุก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์
สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยมหิดล.

วันชัย วัฒนศัพท์. 2547. ความขัดแย้ง: หลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา. ศูนย์สันติวิธี
และธรรมาภิบาล, สถาบันพระปกเกล้า.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2542. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: ธีระฟิล์ม
และโซเท็กซ์.

ศิริอร ชันชหัตถ์. 2541. องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: อักษราพิพัฒน์.

สมิทธ ธรรมสโรช. 2548. “ความเข้าใจเกี่ยวกับสินามิ.” วารสารวิทยาศาสตร์ 59 (3): 192-194.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2542. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต.

สมคิด บางโม. 2540. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: วิทยพัฒน์.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2526. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สามัคคีสาร.

_____. 2536. การบริหารบุคคลแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

สรศักดิ์ จันทร์สว่าง. 2546. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์
ป่าชุมชนบ้านวังกะ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สิงขร รัชมณี. 2545. สิ่งจูงใจสำหรับการมีส่วนร่วมของราษฎรในการควบคุมไฟป่าพื้นที่ป่า
สงวนแห่งชาติ ป่าดงบ้านโพนสว่าง-ป่าปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

สุบงกช จามิกร. 2526. สถิติวิเคราะห์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. ภาควิชาสถิติ
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อริยา อรุณินท์. 2549. อนุสรณ์สถาน: ภูมิทัศน์แห่งความทรงจำ. (Online).
<http://pioneer.chula.ac.th/~aariya/pdf/memorial.pdf>, 7 มกราคม 2552.

Cohen, J. M. and N. T. Uphoff. 1977. **Rural development participation: Concepts and
measures for project design, implementation and evaluation.** New York: Cornell
University.

Heyd, H. and A. Neef. 2004. **Participation in water management: Evidence from the Mae Sa
watershed, northern Thailand.** International Food Policy Research Institute (IFPRI).
Washington, D.C.: U.S.A.

Reeder, William. W. 1974. **Some Aspects of the informal Social Participation of Farm.
Familef in New York State.** Conell University: Unpuplished Ph.D. Dissertation.

Yamane, Taro. 1973. **Statistics: an introduction analysis.** 3rd ed. New York: Harper&Row.

ภาคผนวก

**แบบสอบถามสภาพเศรษฐกิจ สังคม การมีส่วนร่วม
การจัดตั้งโครงการอนุรักษ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ
ณ อุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ จังหวัดพังงา**

ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....
 บ้านเลขที่.....ชื่อหมู่บ้าน.....หมู่.....
 ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดพังงา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางด้านสังคมของประชากร

1.1 เพศ

() ชาย () หญิง

1.2 อายุ

() น้อยกว่า 20 ปี () 20 - 29 ปี () 30 - 39 ปี
 () 40 - 49 ปี () 50 - 59 ปี () 60 ปี ขึ้นไป

1.3 ท่านนับถือศาสนาใด

() พุทธ () คริสต์ () อิสลาม () อื่นๆ (.....)

1.4 สถานภาพสมรส

() โสด () สมรส () หย่า/แยกกันอยู่ () หม้าย

1.5 สถานภาพในครัวเรือน

() หัวหน้าครัวเรือน () ผู้แทนหัวหน้าครัวเรือน

1.6 ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับ

() คู่สมรส () บิดา มารดา
 () บุตร () พี่ น้อง ญาติสนิท
 () อยู่คนเดียว () อื่นๆ ระบุ.....

1.7 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ด้วยกันรวมทั้งสิ้น (รวมทั้งตัวท่านเอง)

- () 1-3 คน () 4-6 คน () 6-9 คน () 10 คน ขึ้นไป

1.8 สถานภาพในชุมชน

- () ลูกบ้าน () กรรมการหมู่บ้าน
() ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน () กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
() นายกองค์การบริหารส่วนตำบล () สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
() อื่นๆ (โปรดระบุ)

1.9 ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มใดในชุมชนของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ไม่เป็น
- () เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() กลุ่มเกษตรกร	() กลุ่มออมทรัพย์
() สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	() กลุ่มสตรี/กลุ่มแม่บ้าน
() กลุ่มอาชีพต่างๆ	() กลุ่มเผื่อระวังภัยธรรมชาติ
() กลุ่มท่องเที่ยว	() กลุ่มผู้สูงอายุ
() กลุ่มอาสาสมัครรักษาป่า	
() กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ/กลุ่มอาสาสมัครสิ่งแวดล้อม	
() กลุ่มอื่นๆ (ระบุ).....	

1.10 ระดับการศึกษาสูงสุด

- () ไม่จบชั้นประถมศึกษา () ประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.4)

() ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.5-ป.6) () มัธยมศึกษาตอนต้น

() มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. () ปวส./อนุปริญญา /เทียบเท่า

() ปริญญาตรี () ปริญญาโท

() ปริญญาเอก () อื่นๆ (ระบุ).....

1.11 ภูมิลำเนาเดิม

- () เป็นคนตำบลนี้โดยกำเนิด () เกิดในตำบล/อำเภออื่นในจังหวัดพังงา
 () จังหวัดในภาคกลาง (ระบุ)..... () จังหวัดในภาคใต้ (ระบุ).....
 () จังหวัดในภาคอีสาน (ระบุ)..... () จังหวัดในภาคเหนือ (ระบุ).....
 () จังหวัดในภาคตะวันออก (ระบุ).....

1.12 ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน

- () 1 – 5 ปี () 6 – 10 ปี () 11 – 15 ปี () 16 – 20 ปี
 () 21 – 25 ปี () 26 – 30 ปี () 30 ปี ขึ้นไป

1.13 ท่านคิดจะย้ายที่อยู่อาศัยออกนอกเขตที่อยู่ในปัจจุบันของท่านหรือไม่

- () ไม่คิดจะย้าย
 () คิดจะย้าย เพราะ
 () ด้านการประกอบอาชีพ () อาชีพได้รับผลกระทบจากสึนามิ
 () ความหวาดระแวงต่อภัยธรรมชาติ () เหตุผลส่วนตัว/ครอบครัว
 () ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง/ต้องการที่ดินเป็นของตนเอง
 () ขาดแคลนนํ้ากินนํ้าใช้ () ตามคำสั่งของหน่วยงานที่ทำอยู่
 () ต้องการรายได้เพิ่ม/ความก้าวหน้า () ผลกระทบจากโครงการ
 () ขายที่ได้ราคาดี () อื่น (ระบุ).....

1.14 ลักษณะที่อยู่ปัจจุบัน

- () บ้านใหม่ในศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย () บ้านสร้างใหม่ในพื้นที่เดิม
 () บ้านสร้างใหม่ในพื้นที่ใหม่ () บ้านเดิมที่เคยอยู่
 () บ้านซ่อมแซมบางส่วนในพื้นที่เดิม () อื่นๆ (ระบุ).....

1.15 อาคาร/ บ้านเรือนอยู่อาศัยเป็นประเภทใด

- () เพิง/กระต๊อบ () บ้านเดี่ยวมีบริเวณ
 () ห้องแถว/ทาวน์เฮ้าส์ () ตึกแถว/อาคารพาณิชย์
 () อื่น ๆ (ระบุ).....

1.16 ลักษณะวัสดุที่ใช้สร้างที่อยู่อาศัย

- () ไม้ () ไม้ผสมคอนกรีต () คอนกรีต

1.17 กรรมสิทธิ์ของที่อยู่อาศัย

- () กรรมสิทธิ์ของตนเองทั้งบ้านและที่ดิน () เช่าที่อยู่อาศัยบาท/เดือน
() ปลุกบ้าน/อาคาร บนที่ดินผู้อื่น โดยค่าเช่าที่ดิน.....บาท/เดือน

1.18 ท่านหรือครัวเรือนท่านมีที่ดินเพื่อทำกินจำนวนกี่ไร่

- () น้อยกว่า 1 ไร่ () 1-5 ไร่ () 6-10 ไร่
() 11-15 ไร่ () 16-20 ไร่ () มากกว่า 20 ไร่ขึ้นไป

1.19 ครัวเรือนของท่านมีพื้นที่ถือครองเพื่อการผลิตเป็นของตนเองหรือไม่ มีถือครองในลักษณะใด

- () ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง () มีที่ดินเป็นของตนเอง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของประชากร

2.1 อาชีพหลักของท่าน (อาชีพที่ท่านใช้เวลาเป็นส่วนใหญ่และมีรายได้ประจำจากอาชีพนี้)

- () ไม่ได้ประกอบอาชีพ/กำลังหางาน () ประมงขนาดเล็ก
() ประมงขนาดกลาง () ประมงขนาดใหญ่
() เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ () ทำสวนยางพารา
() ทำสวนป่า/ปลูกไม้แปรรูป () ทำนาของตนเอง
() ทำไร่/ปลูกพืชไร่ของตนเอง () ทำพืชสวนครัว/สวนผักของตนเอง
() เลี้ยงสัตว์ของตนเอง () เก็บหาของป่า/ล่าสัตว์
() เจ้าของกิจการร้านอาหาร () เจ้าของกิจการโรงแรม/รีสอร์ท
() ด้านบริการ/บันเทิงต่างๆ () ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างรัฐ
() สมาชิก อบต./สท./สส./นักการเมือง () รับจ้างนอกภาคธุรกิจ เช่น ร้านอาหาร
() รับจ้างในภาคเกษตรกรรม/เลี้ยงสัตว์ () พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมอื่นๆ
() รับเหมาก่อสร้างและงานประเภทช่างต่างๆ () ค้าขาย
() อื่นๆ (ระบุ).....

2.2 อาชีพรองของท่าน (อาชีพใดที่ไม่ใช่อาชีพหลักของการประกอบการ)

- () ไม่มีอาชีพรอง
- () มีอาชีพรอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() ด้านประมง	() ด้านเกษตรกรรมต่างๆ
() เลี้ยงสัตว์/เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	() รับจ้างในภาคธุรกิจ
() รับจ้างในภาคการเกษตร	() ค้าขาย
() ประกอบธุรกิจส่วนตัว	() รับเหมาก่อสร้าง/ช่างต่างๆ
() ด้านบริการ/บันเทิงต่างๆ	() อื่นๆ (ระบุ).....

2.3 รายได้รวมของครัวเรือนโดยประมาณบาท/เดือน

2.4 รายจ่ายของครัวเรือนทั้งหมดในปีที่ผ่านมารวมทั้งสิ้นเป็นเงินบาท

2.5 ความเพียงพอของรายได้

- () รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย แต่ไม่มีหนี้สิน
- () รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย และมีหนี้สิน
- () รายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย แต่ไม่เหลือเก็บ
- () รายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย และเหลือเก็บ

2.6 ท่านหรือครัวเรือนของท่านมีเงินออมหรือไม่

- () ไม่มี
- () มี (ประมาณ.....บาท/เดือน)

2.7 ท่านหรือครัวเรือนของท่านมีการกู้หนี้ยืมสินหรือไม่

- () ไม่มีการกู้หนี้ยืมสินใดๆ
- () มีการกู้หนี้ยืมสิน จากแหล่งใด (ระบุ)
() ธกส.	() นายทุน	() กองทุนหมู่บ้าน
() สหกรณ์การเกษตร	() สหกรณ์ออมทรัพย์	() กองทุนอื่น (ระบุ).....

2.8 เหตุผลที่ต้องการกู้หนี้ยืมเงินเพื่อ

- () ลงทุนทำประมง () ซื้อปัจจัยการเกษตร (ปุ๋ย/สารกำจัดศัตรูพืช/เครื่องจักรกล)
- () ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน () สร้างบ้าน/ซ่อมแซมบ้าน
- () ใช้หนี้ที่มีอยู่ () ซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก (รถ/เครื่องใช้ไฟฟ้า)
- () ค่ารักษาพยาบาล () ค่าศึกษาเล่าเรียน
- () อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 3 การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่

3.1 ท่านใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่หรือไม่ อย่างไร

() ไม่ใช่

() ใช้ ได้แก่

(1) ป่า/ป่าชายเลน ใช้เพื่อ

- () เป็นแหล่งเก็บหาพืช () เป็นแหล่งพืชสมุนไพร
- () เป็นแหล่งหาวัสดุก่อสร้าง () เป็นแหล่งหาอาหาร
- () สถานที่ท่องเที่ยว/พักผ่อนหย่อนใจ () ล่าสัตว์ป่า
- () ที่อยู่อาศัย () อื่นๆ (ระบุ).....

(2) ทรัพยากรสัตว์น้ำ ใช้เพื่อ

- () เป็นแหล่งหาอาหาร () ประดิษฐ์สินค้าหัตถกรรม
- () อื่นๆ (ระบุ).....

(3) ชายหาด ใช้เพื่อ

- () เป็นแหล่งหาอาหาร () สถานที่ท่องเที่ยว/พักผ่อนหย่อนใจ
- () ที่อยู่อาศัย () สถานที่ประกอบอาชีพ
- () อื่นๆ (ระบุ).....

(4) อื่นๆ ได้แก่ (4.1)

ใช้เพื่อ.....

(4.2)

ใช้เพื่อ.....

3.2 ท่านนำไปใช้เพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () นำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าขาย
- () นำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตอุปกรณ์/ เป็นอาหาร ในครัวเรือน
- () อื่นๆ (ระบุ).....

3.3 ในรอบปีที่ผ่านมาในบริเวณนี้และใกล้เคียงมีไฟฟ้าเกิดขึ้นหรือไม่

- () ไม่เคยมี () มี ประมาณครั้งต่อปี

3.5 ท่านเคยพบเห็นสัตว์ป่าต่อไปนี้หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ช้าง () ไม่เคย () เคย จำนวน.....ครั้งต่อปี
- 2) เสือ () ไม่เคย () เคย จำนวน.....ครั้งต่อปี
- 3) กวาง () ไม่เคย () เคย จำนวน.....ครั้งต่อปี
- 4) อื่นๆ (ระบุ) (1)จำนวน.....ครั้งต่อปี

ส่วนที่ 4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	ใช่	ไม่ใช่
1. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขันและเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของโครงการ		
2. การติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมด้านการบริหาร		
3. ทศนคติของประชาชนในพื้นที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการ		
4. การให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน หรือชุมชนมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ เป็นหน้าที่ของภาครัฐ		
5. การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ไม่ได้กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม (ต่อ)	ใช่	ไม่ใช่
7. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความหมายรวมถึงตั้งแต่การรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร รายละเอียดการดำเนินโครงการที่อาจมีผลทั้งทางบวกและลบต่อคนหรือชุมชน		
8. การปฏิบัติตามแผนและการรับผลประโยชน์เป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอนของการมีส่วนร่วม		
9. การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงระดับเสรีภาพของประชาชน และการตระหนักในสิทธิของตนเอง ในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศ		
10. การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นไม่สามารถลดการเผชิญหน้าและความขัดแย้งที่รุนแรงได้		

ส่วนที่ 5 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนยักษ์สีนามิ

5.1 ท่านรู้จักโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนยักษ์สีนามิหรือไม่

() ไม่รู้จัก

() รู้จัก

5.2 ท่านทราบหรือไม่ว่าโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนยักษ์สีนามิตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาลึก- ลำรู้

() ทราบ

() ไม่ทราบ

5.3 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนยักษ์สีนามิ หรือไม่

() ไม่ได้รับ (ข้ามไปตอบข้อ 10.6)

() ได้รับ

5.4 ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลีนยักษ์สีนามิ

จากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() วารสาร/นิตยสาร/บทความ

() โทรทัศน์

() หนังสือพิมพ์

() แผ่นพับ/ประกาศเผยแพร่

() กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

() เพื่อนบ้าน

() เจ้าหน้าที่ของรัฐ

() เจ้าหน้าที่องค์กรเอกชน

() วิทยู

() จากการประชุม/อบรม

() อื่นๆ (ระบุ).....

5.5 ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการอนุรักษ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ

- () ทุกวัน () 2-4 วัน / ครั้ง
 () สัปดาห์ละครั้ง () เดือนละ 1-2 ครั้ง
 () อื่นๆ (ระบุ).....

5.6 ท่านต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องใดของโครงการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () เหตุผลความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของโครงการ
 () รายละเอียดของโครงการ เช่น สถานที่ตั้งเหมือง กิจกรรม และระยะเวลาดำเนินการ
 () ข้อดี-ข้อเสียของโครงการ และผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ
 () มาตรการเกี่ยวกับการชดเชยความเสียหายแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ
 () และมาตรการลดผลกระทบและการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

5.7 ท่านคิดว่าควรจะเน้นการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เกี่ยวกับโครงการผ่านทางสื่อใดมากที่สุด

- () วิทยู () โทรทัศน์
 () หนังสือพิมพ์ () แผ่นพับประชาสัมพันธ์
 () กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน () สื่อประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่
 () เจ้าหน้าที่ของรัฐ () ป้ายประชาสัมพันธ์กลางแจ้ง
 () อินเทอร์เน็ต () การจัดนิทรรศการ
 () อื่นๆ (ระบุ).....

5.8 ท่านคิดว่า ควรมีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการดำเนินโครงการทางใด

- () เวทีประชาคม เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยตรง
 () การจัดประชุมกลุ่มย่อย () การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง
 () ราษฎรในพื้นที่แสดงความคิดเห็นผ่านผู้นำชุมชน
 () ผ่านทางจดหมายหรืออีเมล () การแจ้งให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่โครงการ
 () ศูนย์รับฝากข้อความทางโทรศัพท์ (Call Center)
 () อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลิ่นยักษ์สินามิ

6.1 การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลิ่นยักษ์สินามิ

ในลักษณะใดบ้าง

มากที่สุด	หมายถึง เข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 76 - 100 ของจำนวนครั้งที่มีการดำเนินกิจกรรม
มาก	หมายถึง เข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 51 - 75 ของจำนวนครั้งที่มีการดำเนินกิจกรรม
ปานกลาง	หมายถึง เข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 26 - 50 ของจำนวนครั้งที่มีการดำเนินกิจกรรม
น้อย	หมายถึง เข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 1 - 25 ของจำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม
ไม่เข้าร่วมเลย	หมายถึง ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเลย

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการ ก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลิ่นยักษ์สินามิ	ระดับการเข้าร่วมกิจกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เข้าร่วมเลย
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1. ร่วมพูดคุยหรือประชุมพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ					
2. ร่วมให้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับโครงการ					
3. การปรึกษาหารือถึงผลดีผลเสียของโครงการร่วมกับกรรมการชุมชน และร่วมตัดสินใจต่อคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของรัฐภายหลังการประชุมหารือ					
4. การให้ข้อมูลโครงการเพิ่มเติม ในการประชุมเพื่อพิจารณาโครงการ					
5. ท่านแสดงความเห็นคัดค้านและโต้แย้งเมื่อคณะกรรมการชุมชนตัดสินใจเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน					
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
1. เข้าร่วมประชุมหรือกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับโครงการ เช่น การประชุมเพื่อชี้แจงโครงการ					
2. เข้าร่วมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั้งในชุมชนและชุมชนอื่นเข้าร่วมกิจกรรม					
3. ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมโครงการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ					

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการ ก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ	ระดับการเข้าร่วมกิจกรรม			
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย ไม่เข้าร่วมเลย
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (ต่อ)				
4. บริจาคเงินหรือสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน				
5. ท่านร่วมกับคณะกรรมการชุมชนคัดเลือกตัวแทนเพื่อเป็นผู้นำในกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน				
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์				
1. ท่านรู้สึกภูมิใจเมื่อโครงการที่จัดทำ ก่อให้เกิดประโยชน์ กับตัวท่านและคนในชุมชน				
2. ท่านและคนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น				
3. ชุมชนของท่านมีโอกาสเป็นที่รู้จักหรือ ได้รับการยอมรับของคนทั่วไป				
4. ชุมชนของท่านมีโอกาสได้รับการพัฒนาอาชีพ				
5. ทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว				
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล				
1. เข้าร่วมติดตามความก้าวหน้าของโครงการ				
2. เข้าร่วมประเมินความสำเร็จ/การบรรลุเป้าหมายของกิจกรรม				
3. เข้าร่วมกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อม				
4. นำเอาปัญหา อุปสรรคที่พบเห็นในการดำเนินกิจกรรมในโครงการ มารายงานให้เจ้าหน้าที่โครงการหรือคณะกรรมการชุมชนเพื่อนำไปปรับปรุง				
5. ท่านร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการชุมชนเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของโครงการ				

6.2 ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนิน โครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์ สึนามิ

รูปแบบของการมีส่วนร่วม	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยผ่านเวที ประชาคม				
2. การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนิน โครงการ โดยผ่านสื่อกลาง เช่น ผู้นำชุมชน ผู้นำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงจดหมาย โทรศัพท์ เป็นต้น				
3. การมีส่วนร่วมในการศึกษาผลกระทบของโครงการ โดยการให้ข้อมูลชุมชนแก่ผู้ศึกษาและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องตามข้อเท็จจริง				
4. การมีส่วนร่วมในการแสวงหาแนวทาง/มาตรการการ ในการแก้ไขปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อม				
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงาน				

ส่วนที่ 7 การยอมรับของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถาน คลื่นยักษ์สึนามิและข้อคิดเห็นอื่นๆ

7.1 ท่านยอมรับให้มีการพัฒนาโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิหรือไม่

- () ไม่ยอมรับ เนื่องจาก.....
- () ยอมรับ เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () ทำให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจชุมชน
- () ทำให้เกิดผลดีต่อการการประกอบอาชีพในชุมชน
- () ทำให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปการในชุมชน
- () ทำให้เกิดผลดีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว
- () อื่นๆ (ระบุ).....
- () ไม่แน่ใจ เนื่องจาก.....

7.2 ท่านคิดว่าการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ มีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของท่าน และชุมชนของท่านหรือไม่

- () มีความจำเป็น เนื่องจาก.....
- () ไม่มีความจำเป็นเนื่องจาก.....
- () ไม่ทราบ/ไม่ตอบ

7.3 ในกรณีที่มีการคัดค้านการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ ท่านคิดว่า จะเกิดจากแรงจูงใจใดมากที่สุด

- () การสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ธรรมชาติ
- () การทำลายทัศนียภาพที่สวยงามทางธรรมชาติ
- () เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อม และผลกระทบทางสังคมอย่างรุนแรง
- () หน่วยงานราชการไม่ชี้แจงข้อมูลที่เป็นจริงแก่ราษฎรในพื้นที่
- () การคัดค้านการดำเนินโครงการ จากองค์กรพัฒนาเอกชนภายนอกพื้นที่
- () มีทางเลือกอื่นๆ หรือพื้นที่อื่นที่เหมาะสมกว่า
- () อื่นๆ (ระบุ).....

7.4 ท่านคิดว่าสถานที่ก่อสร้างโครงการมีความเหมาะสมหรือไม่

- () มีความเหมาะสมดีแล้ว
- () ไม่เหมาะสม
- () ไม่แน่ใจ

7.5 ท่านคิดว่า มีพื้นที่อื่นที่เหมาะสมในการก่อสร้างโครงการฯ หรือไม่

- () ไม่มี
- () มี ได้แก่ (ระบุตำแหน่ง ที่ตั้งตามลำดับความเหมาะสม)
- 1)พื้นที่โดยประมาณ.....ไร่
 - 2)พื้นที่โดยประมาณ.....ไร่
 - 3)พื้นที่โดยประมาณ.....ไร่

**ส่วนที่ 8 ความคิดเห็นของชุมชนต่อกระบวนการตัดสินใจต่อโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถาน
คลื่นยักษ์สึนามิ**

8.1 ท่านคิดว่าการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ ควรมีแนวทางในการ
พัฒนาอย่างไรให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนมากที่สุด

- () ควรมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการให้กับชุมชนอย่างใกล้ชิด
- () ควรให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการผ่านช่องทางที่

เหมาะสม

- () ไม่ควรให้มีการดำเนินการใดๆ
- () ไม่แน่ใจ
- () อื่นๆ (ระบุ).....

8.2 ท่านคิดว่า หากท่านต้องตัดสินใจในการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ
ท่านจะคำนึงถึงปัจจัยใดในการตัดสินใจเป็นความสำคัญลำดับแรกสุด

- () ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มโอกาสในอาชีพ การสร้างรายได้ และการลงทุน
- () ปัจจัยทางด้านสังคม เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
และการดำเนินโครงการไม่กระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชน
- () ปัจจัยด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว
- () อื่นๆ (ระบุ).....

8.3 ท่านคิดว่า หากมีการตัดสินใจก่อสร้างโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ
ท่าน/ชุมชนของท่าน ควรมีการปรับตัวในด้านใด เพื่อรองรับการมีโครงการในอนาคต
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () การปรับรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับกิจกรรมของโครงการ
- () การรวมกลุ่มชุมชนเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม
- () การพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้
- () การพัฒนาสถานที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- () การเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
- () การรวมกลุ่มองค์กรชุมชนเพื่อคัดค้านโครงการ

8.4 ท่านคิดว่า รูปแบบการบริหารจัดการการดำเนินโครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิ แบบบูรณาการควรเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () จัดทำแผนการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรอบพื้นที่โครงการ
- () เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศโดยรอบพื้นที่โครงการ
- () บังคับใช้กฎหมายในการควบคุม ตรวจตราการกระทำผิดอย่างเข้มงวด
- () การสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการบริหารจัดการร่วมกับรัฐ
- () การจัดตั้งกลุ่มองค์กรชุมชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานเจ้าของโครงการ

8.5 ท่านคิดว่าหากจะให้มีการบริหารจัดการอนุสรณ์สถานคลื่นยักษ์สึนามิรูปแบบที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

- () ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เป็นผู้ดูแล
- () ให้กระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแล
- () ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ดูแลร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรม
- () ให้หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวเป็นผู้ดูแล
- () ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลโดยตรง
- () ให้มีการบริหารจัดการร่วม ทั้งกรมอุทยานฯ, กระทรวงวัฒนธรรม, การท่องเที่ยว และการปกครองส่วนท้องถิ่น

8.6 ข้อคิดเห็นอื่นๆ

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

ขอขอบพระคุณที่กรุณาเสียสละเวลาในการให้ข้อมูลในแบบสอบถาม

ประวัติการศึกษา

ชื่อ-นามสกุล

นายเอกพันธุ์ วงศ์กำแพง

วัน เดือน ปี ที่เกิด

วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2522

สถานที่เกิด

จังหวัดเชียงราย

ประวัติการศึกษา

ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์การเมือง
การปกครอง) มหาวิทยาลัยรามคำแหง